hart 43 gees 1

HET

Geestelijck Bieken,

OF

GEESTELYCKE SANGH-DICHTEN

Ghetrocken uyt de honigh-vloeyende Bloemkens der HH. Schriften, en Vaderen.

Cantate Domino Canticum novum, Psal. 95. 1.
Singht den Heere een nieuw Liedt.

Cantare amantis est. Vox hujus Cantoris fervor est sanctæ amoris. S. August. Serm. 236. de Tempore.
Het komt toe te singen aen die lief heeft. Den Thoon van desen Sanger is den yver der heylige Liefde.

TOT LOVEN,
By ADRIAEN DE WITTE, op de Pro-
straet, in de Pauw.

M. DC. LXXIV.

535
SCHE MUSEA
NDEMUSEUM
ANTWERPEN
V220 BR 66

Aen de Hoogh-Edel-Geboren, en Godt-vruchtige Jouffrouwe

MEJOUFFROUWE

MARIA MAGDALENA VAN EYNATTEN,

VAN

SCHOONHOVEN.

MEJOUFFROUWE,

Seer Lieve Nichte, ick hebbe naer uwe wenſch gedaen, en vergadert de Geeſtelijcke Liedekens, die gemaeckt ſyn vele in't beginſel myns Prieſterdoms; de reſte nu

ende dan tot myn ſelfs vermaeck, en verheuginge des Geeſts, in dit droef leven. Dus getuyght S. Auguſtyn, die hem oock plach te verheugen in Godt door de heylige Lof-ſangen. [a] *Een Sangh-liedeken*, ſeyt hy, *veroorſaeckt ſtilte in 't gemoet, brengt vrede mede, bedwingende de beroerten, oft baren der gepeynſen.* En wederom: *Een Sangh-liedeken verdryft de quade, en roept tot hulpe de ſalige Geeſten.* Hy verſtaet een Sangh-liedeken als David geſongen heeft: 't gene niet alleen en hadde een ſoeten thoon, maer oock een goede ſin. [b] *O! Wys voornemen voorwaer eens wonderbaer Meeſter! ſoo dat wy t' ſamen en ſingen, en leeren dat aengaet het profyt der zielen.* Nemt dan en ontfanght oock deſe Sangh-liedekens: de welcke ick U. E. Op-drage met de ſelve meyninge, ende betrouwen van de Godtvruchtige herten in Godt te verheugen. En hoewel die voor alle Lief-hebbers ſyn: nochtans aldermeeſt, en alderbequamelijckſt voor U. E. en uwen devote Vrouwen-geſlachte. Naer dat Sint Auguſtyn weer ſeyt: [c] *Een godtvruchtigh Sangh-liedeken is eene beſcherminge den kinde-*

a *S. Auguſt. Prolog. in Pſal.* b *Ibid.* c *Ibid.*

kinderen, een ciraet den jongen, een vertroostinghe den ouden, een aldereygenste gratie den Vrouwe-lieden. Ick hebbe hier en daer eenige wat langer getrocken: want die veel te langh syn om te singen, 't sal U. E. gelieven de selve te lesen met oock de aengevoeghde Dichten: die gemaeckt syn voor goede vrinden. Ick had'er noch mogen, of moeten meer andere by-voegen; Maer dit en laten niet toe de beletsels van dit Decanaet. Uyt Arschot den 13. Februarii 1674.

V. E. Hoogh-Edelheyt

Ootmoedigen Dienaer ende Neve

HERMANNUS HARTS,
Deken der Collegiale Kercke van onse Lieve Vrouwe.

TOT DE LESER.

DE gene die verlanght te ſien een nuttigh Lieken,
Kom leeſt, en ſingt; of hoort dit honigvloyig Bieken.
Al is hy die 't u ſchenckt, wat Harter in de naem,
Niet tegenſtaende 't is g'heel ſoet, en aengenaem.
De wyſe is oock goet, en wyſt aen de Beminden.
Singht vry; ghy ſult' er ſmaeck en leeringe in vinden.
Maer wacht u, wacht; g'en moogt geen ſpinnekoppen ſyn,
Die oock den honigh ſelf verkeeren in fenyn:
Noch vliege, noch quae weſp. Dit Bieken heeft gevlogen
Op ſuyver Blommekens, en honigh-douw geſogen,
** De ſin der Vaderen uyt 't Boeck van trooſtenis,*
Dat door de Vinger Godts tot ons geſchreven is.

* Pazius de Perfect. Contempl. l. 5. part. 1.

APPROBATIE.

DEſe Sangh-dichten ſyn Godtvruchtigh, ende ſullen mogen gedruckt worden, als niet behelſende iet dat ſtrydt tegen het Catholijck Geloove, ofte goede manieren. Gegeven binnen Loven den 22. Meert 1674.

P. DAMMAN, *S. Theol. Licentiatus, Librorum Cenſor.*

HET

HET GEESTELYCK BIEKEN.

VERLANGEN

Naer de Menſchwoordinge des Sone Godts.

Oſculetur me oſculo oris ſui, 1. Cant. 1.
Dat hy my omhelſe met den kus van zyne mondt.

Quid mihi ora ſemini-verbia Prophetarum? Ipſe ſpecioſus formâ præ filiis hominum veniat, inclinet ſe, & oſculetur me oſculo oris ſui. S. Bernard. Serm. 2.
Wat ſyn my de Propheten die maer woorden en geven? dat hy ſelf kome die ſchoon is boven de kinderen der menſchen, dat hy ſigh booge, en my omhelſe met de kus van zijne mondt.

Op de wyſe: *Van Galathea.* Oft: *O! ſchoon hemels hof.*

AH! hoe is myn hert, en ziele doorwont!
Kom kuſt my met de kus van uwe mont.
Dat gy moet weten,, 'K en ſoeck geen Propheten;
Maer kom gy ſelf, Beminden, kom terſtont.
Gy ruſt daer binnen in uws Vaders ſchoot:
Mocht ick u krygen haeſt in mynen noot!
[a] Ey! kom eens buyte, by u droeve Bruyte.

[a] *Cant.* 8. 1. *S. Gregorius.*

Haer

Haer liefde, en verlangen is soo groot.
Eeuwigh woort,, Toch verhoort
Myn suchten, en kermen:
Het doot kint,, En versint
Niet langer t'ontfermen.
[a] Geisi stock noch oude Wet
En kan helpen, wat my let.
Als ick naer u Wesen syn,
Nemt ghy dan oock aen het myn.
Sou de mensch herkomen,, Gy moet selver komen:
Kom Salighmaker helpt my uyt de pyn.
2. Houdt op van wenschen ô! beminde Bruyt:
En hoorde niet, en vatte niet 't geluyt?
De Engels singen,, En de Herders springen,
Een yder op zijn alderbeste fluyt.
Godt seyd' al laggend' van den eerste mensch:
Siet! [b] Adam is als een van ons naer wensch.
Maer nu laet seggen,, Wie kan't wederleggen?
Siet! Godt is komen self in onse grensch.
Willekom! [c] Bruydegom!
Komt ghy met my trouwen?
[d] Langh bemindt, Jacobs vrindt,
Ick sal u vast houwen:
Dat ghy my gebenedyt,
Want ghy myn Verlosser syt.
Willekom groot Medecyn!
Van die ongeneesbaer syn.
Het was al verloren,, Waert ghy niet geboren:
Maer ghy brenght olie, en goede wyn.

a 4. Reg. 4. 31. *S. Augusst.* b *Gen.* 3. 22. *Richard. Victor. apud Tilm. in Alleg.* c *Ozea* 2. d *Gen.* 32. 26. *S. Iustin. & alii Patres.* e *Luc.* 10. *Origenes hom.* 34. *in Luc.*

VER-

Verlangen tot de Heylige Communie.

Oſculetur me oſculo oris ſui. Ne quis oſculorum vocabula perturbetur, conſideret quemadmodum Myſtice Sponſæ tempore, Sponſi Corpus ſuſcipientes complectimur & oſculamur. Theodoretus 3. in Cant.

Dat hy my omhelſe met de kus van zijne mondt. Op dat niemandt door 't ſegh-woordt van kuſſen en werde verſtelt; aenmercke, hoe wy ten tyde der Heylige Myſterien, den Bruydegom, ontfangende zyn Lichaem, omhelſen en kuſſen.

3. O! Vae'r des huyſgeſin ick roep my hees,
Nu hoort; wie ſal my geven van u Vlees?
Ick wil u raken,, Ja ſoeck u te ſmaken.
De liefde en begeert niet, dat ick vrees.
Ick ſal dan ſitten wachten, als een [a] mus
In 't dack, tot gy my geeft oock dien kus.
Die my geeft 't leven,, Moet oock 't voedtſel geven:
[b] 't Ghen' lange is gewenſcht in 't landt van Hus.
Dag'lijcks Broot,, Voor de noot
Is al myn verlangen.
Lieve Bruyt,, Hier 's Biſquyt;
Dat wil ick u langen.
Nemt myn Vlees, en nemt myn Bloet,
Seker Pandt van 't eeuwich Goet.
O groot en hoogh Sacrament!
[c] Waer de liefde is ten ent.
Voorwaer ô! myn Heere,, G'en vermogt niet meere.
Wat is de Menſch, die gy ſoo jonſtigh bent?

4. Groot is de Liefde, waer door gy ons Bloet,
En Vlees aen-nemt, maer grooter die 't u doet,
Voor ons te leven,, Weer ten beſte geven.

a *Pſal.* 101. 8. b *Iob.* 31, 31. *S. Thom. & Ianſon in Iob.*
c *Ioan.* 13. 1. *S. Auguſt.*

[a] Wat herder die soo wel zyn schaepkens voet?
[b] Een Moeder hanght vry noch een ander aen
Haer Vrucht; maer dit en hebt gy niet gedaen.
Om ons te spysen „ Sterven en verrysen
Was u een vreught. O! groote Pelicaen!
Siet hoe milt „ Die self wilt
Dranck, en spyse werden
In dit dal „ Voor ons al,
Om te doen volherden.
Soo de Waerheyt self getuyght;
Die wel aen dees Borsten suyght,
En moet vreesen doot, noch hel.
O myn ziele vat dat wel.
En loft toch den Genen „ Ons niet en sal spenen,
[c] Voor wy en syn met hem. O! soet Bestel.

a *S. Chrysost. hom.* 60. *ad Pop. Antioch.* b *S. Chrysost. hom.* 61. *ad Pop. Antioch.* c *Matth.* 28. 20.

Verlangen tot de klare genietinge Godts.

Osculetur me osculo oris sui. Felicia prorsus oscula labiis impressa lactentis, cui virgineo mater applaudebat in gremio. Verum numquid non feliciora censebimus, quæ ab ore sedentis in dextera Patris hodiè in beatâ salutatione suscepit? cum ascenderet ad Thronum Gloriæ, epithalamium canens, & dicens: Osculetur me osculo oris sui. S. Bernard. Serm. 1. de Assump. B. M.

Dat hy my omhelse met de kus van zyne mondt. Geluckige kusjens ingedruckt in de lippen van den suygenden, den welcken rustende in de maeghdelijcke schoot vrindelijck toelaghte de Moeder. Maer sullen wy niet geluckiger oordeelen de kusjens, die zy ontfangen heeft van de mondt der sittende aen de rechte handt des Vaders? doen zy opgingh tot den Throon der glorie, singende 't Bruydegoms Liedeken,

ken, en seggende: Dat hy my omhelse met de kus van zyne mondt. *Diergelijcke omhelssingen mach geseyt werden, dat ontfanght, wie saligh wert.*

5. Maer hoort, Beminden, ick doen noch een bé:
Oft uwe liefde my eens open dé!
Om te ontfangen,, Naer al myn verlangen
D'omhelsingh in die glorieuse Sté.
Gy openbaert u wel aen my: maer segh
Waer henen langhs dat gy nemt uwe wegh.
Ghy soeckt te spelen,, Maer ghy doet my quelen:
Als ick u meyn te hebben, syde wegh.
Lieve ziel,, in de griel
Werp ick myn weldaden.
Die wel let,, En 't belet
Weert van myn genaden,
Kryght veel: zy is myn vrindin,
[a] Zy geraeckt de kelder in,
En verslaet daer haren dorst;
Ja zy rust op myne Borst.
[b] Dat niemant haer wecke,, Niemant en begecke:
Haer Bruydegom is een hoogh Edel Vorst.

6. O Lief hoe schoon, en machtigh syde ghy!
[c] Als ick op u maer denck ick werde bly:
Wat moet dan wesen,, In dat saligh Wesen?
Ick wensch u veel geluck ô! Borgery:
[d] Die rust daer in des liefste Rechten Erm,
Waer niemandt meer bedroeft en is, oft erm:
En moght geniten,, Dat noyt sal verdriten;
Van waer de schyn alleen hier oock maeckt werm.
Of de muûr,, Op dees uûr
Mocht in stucken breken!
Laet my door, Of kom voor.
Mocht ick u eens spreken!

Ende

a *Cant.* 1.3. b *Cant.* 2.7. c *Cant.* 2. *Origen. in Cant hom.* 3. d *Cant.* 2.6. *S. Greg. hom.* 30. *in Euang.*

Ende naer myn wensche sien!
Dus gaen ick voor by de lien,
Om te komen, waer ghy syt:
Niet gelijck in desen tyt.
[a] Gy werpt my gensteren,, Wel door de vensteren,
Maer ick soeck u Claer tegenwoordigheyt.

a *Cant. 2. 9. V. Beda.*

Op de Gebort-dagh ons Liefs Heere.

Transeamus usque Bethleem. Luc. 2. 15.
Laet ons doorgaen tot Bethleem.
Hæc requies mea, quia Domini Patria est: hic habitabo, quoniam salvator elegit eam. S. Hieron. in Epitaph. S. Paul.
Dese is myne rust-plaetse, om dat 't Vaderlant is des Heere; hier sal ick woonen, om dat den Saligh-maker haer heeft verkoren.

Daer was een maght het scheen een Kaer.

OP DE WYSE: *Coridon sucht nacht ende dagh.*

[a] GElyck een dorstigh hert, dat vlucht
De Jagers, naer de beken sucht:
Soo jaeght myn hert, myn leven,
En sucht, en heyght, en dorst :/: *bis*
Naer mynen Koninck mynen Vorst.
Wie sal my dien geven?
2. Ick loop gedurigh in, en uyt,
En soecke met de Reyne Bruyt
By alle Creaturen:
Die myn ziele bemindt :/: *bis*
Geluckigh is zy, die hem vindt!
Segh Schepsels, segh Geburen.
3. Waer is de Schepper toch gegaen?
In Hemelrijck? wie kan daer aen?
De Lust-hof is gesloten.

a *Psal. 41. 1.* In

[a] In d'Arck en woondt hy niet :/: *bis*
Den Tempel is, gelijckmen ſiet,
Met nevel overgoten.
4. [b] O! dat hy uyt den Hemel viel!
En quam gevallen in myn ziel:
Die myn gemoet doet blaken:
O! dat daer open gonck :/: *bis*
[c] De Leli-blom uyt Jeſſe-ſtronck,
Die my ſaligh kan maken.
5. Maer waerom iſt, dat ick ſoo treur?
En loop van achter ende veur?
Meſſias is geboren.
Myn ziele deſe keer :/: *bis*
En hoeven wy noch Jacobs Leer,
Noch Babels hooge Toren.
6. Een ander tracht om hoogh; gewis
Den hemel is, waer Chriſtus is.
'k Soeck meer Godt hier te loven
Ontrent den Os, de Geyt :/: *bis*
Daer mynen Salighmaker leyt;
Dan ſonder hem daer boven.
7. Hy ruſte in zyns Vaders ſchoot;
[d] Maer ſoo lief hadt hy onſe noot:
Te weten al zyn wenſchen
Dat is van het begin :/: *bis*
[e] Te woonen hier uyt ſoete min,
Te ſpelen met de menſchen.
8. Loop Joden naer Jeruſalem,
Ick blyve nu te Bethleëm.
O! Weſen van myn Weſen
Geef my, geef my, dat ick :/: *bis*
Hier mach van deſen oogenblick
In u verſlonden weſen.

a *Nemt wel van de ſtaet der Nature bedorven in Adam, en van de Oude Wet.* b *Iſai.* 64. 1. c *Iſai.* 11. *S. Hieron.* d *Ioan.* 3. 16. *Iobius Monach. lib. de Incarnat. Chriſti. cap.* 14. e *Prov.* 8. 31.

Et peperit Filium ſuum primogenitum, & pannis eum involvit, & reclinavit eum in Præſepio. Luc. 2. 7.

En zy heeft gebaert haren eerſt geboren Sone, en hem in doecken gewonden, en nedergeleyt in een Cribbe.

Nemo poteſt jacentem erigere, niſi ſe voluerit inclinare: potuit tamen divinum Verbum, etſi ſe non inclinaſſet, jacentem hominem erigere; ſed modum hunc multò aptiorem ut ſe proderet, invenit Amor. S Auguſt. ſerm. 206. de Temp.

Niemant en kan, die neerleyt, opheffen, ten zy hem ſelven wil boogen: 't goddelijck Woordt nochtans, ſchoon 't ſich niet gebooght en hadde, koſt opheffen den gevalle menſch; maer deſe maniere veel bequamer, om haer te verraden, heeft gevonden de Liefde.

003

OP DE WYSE: *Vole petit Amour.*

KOm lief zielen laet ons gaen een vrolijck liedtjen ſingen
In deſe blyde uur.
[a] Laet heden den nieuwe toon hoogh ende leegh opſpringen
Van onſe nieuw Gebuur.
Siet hem, ſiet hem lyden! ſiet hem, ſiet hem ſchryden!
Die de menſchen lacchen doet:
Hoort hem hoort hem ſuchten! hoort hem hoort hem duchten,
Die 't vermack is van 't gemoet.

2. Om ons menſchen laet hy hem by ſtomme beeſten leggen.
O kleynen groote Godt!
Hoe mynen Heer mynen Heer! hoe ſyde; laet my 't ſeggen,
Hoe ſyde ſoo verſodt?
Siet hem, ſiet hem lyden! &c.

a *Pſalm.* 18. 7. *S. Greg.* 29. *in Evang.*

3. Om

3. Om ons menſchen laet hy hem in ſlechte doeckskens winden:
O! Erme Rycken Heer?
Hoe mynen Godt mynen Godt! gy light naeckt in de winden:
De liefde kanze meer?
Siet hem ſiet hem lyden! &c.

4. Gy koſt de gevalle wel ſonder boogen opheffen:
Maer dit is uwe vondt;
Om uwe puur liefde dus te doen blijcken, en treffen
Ons ingewandt, en grondt.
Siet hem, ſiet hem lyden! &c.

5. Nu houdt op, ey! nu houdt op van ſuchten, ſchreyden, wenſchen:
Valt u het ſtroo te hert;
Kindeken ſoet Kindeken kom Minnaer van de menſchen:
Kom ruſt dan in myn hert,
Siet hem, ſiet hem lyden! &c.

Invenietis Infantem pannis involutum, & poſitum in Præſepio. Luc. 2. 12
Gy ſult een Kindeken vinden gewonden in doecken, ende in een Cribbe geleyt.
Non melius, nec decentius, quam per dilectionem rependi poteſt, quod per dilectionem datum eſt. S. Bernard. in illud Pſalm. 115. *Quid retribuam Domino.*
Niet beter, noch betamelijcker en mach als door liefde vergelt worden, het gene door liefde gegeven is.

OP DE WYSE: *Ayme moy Cloris ayme ta Sylvie.*

EY! ſiet 't Lamken Godts daer liggen en kermen!
Kom Lamken kom ruſt liever tuſſchen myn ermē.
Gy kent toch myn gemoet, dat myn ziele van nu

Niet

Niet anders en ſou konnen minnen als u.
2. Nemt, Heere, voor u wiege myn memorie
Myn verſtant, mynen wil, ô! Koninck der Glorie.
Gy kent toch myn gemoet, &c.
3. Kindt ſoet Kindt, ſoet boven kinders der vrouwen!
Daer alle Minnaers, en Minnerſſen af houwen.
Gy kent, &c.
4. Ick en wil u niet lief hebben ten helven,
Maer hondertmael duſend mael boven me ſelven.
Gy kent, &c.
5. Nu nemt de ſoete Borſt; dieze doet vloeden,
O! Godt en Menſch, gy ſult my, en ick u voeden.
Gy kent toch myn gemoet, &c.

Vos autem Chriſti 1. Cor. 3. 23.
Gy behoort toe Chriſto
Si deſeris Deum qui te fecit, & amas illa quæ fecit, Adulteres. S. Auguſt. lib. 50. homil. 38.
Is 't datge verlaet Godt die u gemaeckt (*en hermaeckt*) heeft, ende lief hebt de dingen, de welcke hy gemaeckt heeft, gy ſyt een Overſpelder.

OP DE WYSE: *I'adore en mes Amours la beauté d'Vranie*

HOe veel ô! Heer hoe veel ſyn u bermhertigheden!
Ver boven alle wenſch.
Gy opent uwen horn aen landen, ende ſteden;
En dat al om de menſch.
2. [a] O Heer wat is de menſch! zyn goederen, zyn vreughden,
En hebdy niet van doen:
Die weerdich niet en is, al hadt hy alle deughden,
T'ontbinden uwe ſchoen.
3. [b] Gy hebt de menſch geſtelt als in volkomen welde,
Hadt hy maer vaſt geſtaen.

a *Pſal.* 15. 1. b *Gen.* 2. 8. Maer

Maer door 't ſerpent, eylaes! door Eva, die hem quelde,
Is Adam afgegaen.

4. 'Ken wete niet waerom, de Minnaer liep verloren
Als uyt een ſware ſlaep:
Maer nu dat's ons gheluck; den Herder is geboren
Om het verlore Schaep.

5. Die gaf ons weer aen ons, op dat wy ſouden leven,
En gaf hem ſelven me;
Op dat wy ons aen hem eens ſouden weerom geven.
wel Heer, ick ben te vre.

6. Een ander offer u veel ryckdom en juweelen;
Ick ben erm, en alleen.
Een ander offer u veel huyſen, en kaſteelen;
Dat en is al maer leen.

7. Ick offer u myn hert ten volle, niet ten helven,
In tyt, en eeuwighyt:
O Godt! Godt van myn hert ick offer u me ſelven:
En ſoo ben ick 't al quyt.

8. Wat derſdy werelt my, en Satan noch tenteren?
Ick hoor toe mynen Heer.
VVat wildy pylijck vlees noch mynen dienſt begeren?
'k En ben nyn ſelfs niet meer!

Op H. Dry Koningen dagh.

Et apertis Theſauris ſuis obtulerunt ei munera, Aurum, Thus, & Myrrham. Matth. 2. 11.

En open gedaen hebbende haer Schatten, zy hebben hem gaven geoffert, Gout, VVieroock, ende Myrrhe.

Magi quem adorant, etiam Myſticis muneribus prædicant; Auro Regem, Thure Deum, Myrrhâ Mortalem. S. Gregor. Pap. hom. 10. in Evangel.

De VVyſe verkondigen oock, die zy aenbidden door Myſtike gaven; Koninck door Gout, door Wieroock Godt, Menſch door Myrrhe.

OP DE WYSE: *O Menſchen die den eed'len tijt.*

O Eeuwich Godt! die in den tyt
Menſch om de Menſch geworden ſyt;
[b] Op dat wy Goden ſouwen werden, [a] *S. Aug. ſerm. 9. de Nativ.*
En eeuwelijck met u volherden.
2. O! Salighmaker ſyt ghy daer
Verwacht meer als vyf duſent jaer? [b] *Pſ. 81. v. 6.*
O! goeden Herder ſyt ghy komen?
De Schaepſtal hebdy ingenomen.
3. Ick ſien u liggen op het hoo,
En in de Crib, en op het ſtroo;
Op dat g'heel myn gemoet ſou ruſten
In u ô! Afgront der VVelluſten.
4. Ick hoor u ſuchten onder 't pack
Van deſen ſterffelijcke ſack;
Op dat ick u ſoet jock ſou dragen,
En wat doen, en leeren verdragen.
5. Maer waerom is 't dat gy ſoo ſnaeckt,
Dat gy ſoo groote droefheyt maeckt?
O! goeden JESUS, om de gênen
Die haer ſelven niet en bewênen.
6. U teere leden hebben kou;
Op dat ick u beminnen ſou.
Myn ziele vat dan in u ermen,
En wilt dit ſoete Kindt verwermen.
7. Lief Kindt, mocht ick nu eens naer wenſch!
O! ware Koninck, Godt, en Menſch!
Mocht ick u geeſtelijck bewyſen
Die hyligh offerand' der VVyſen! [c] *Pſal. 24. v. 16.*
8. [c] Maer ick! ick ben alleen, en erm:
Dat u Genade myns ontferm!
O! eenigh Leven van myn leven
Geef gy my, dat ick u mach geven:
9. Een hert ô! Heere naer u hert;
Een hert dat niet en is verhert;
Een open hert, dat nietmetallen
Vervull' dan gy myn Al in allen.

Van

Van den H. Naem JESUS.

Tu enim introduces Populum, &c. Deut. 31. 7.
Nec enim aliud Nomen eſt datum ſub Cœlo hominibus, in quo oporteat nos ſalvos fieri. Actor. 4. 12.
Gy (Joſue, dat is, gy JESUS) ſult het volck inleyden.
Want daer geenen anderen Naem en is onder den Hemel, waer door wy moeten ſaligh worden.

OP DE VVYSE: *Ah! qui hatera le temps.*

AH! uwe Naem is ſoo ſoet
Hooghſte Goet,
Dat myn herte breckt,
Als myn tonge ſpreckt:
JESUS ô! mynen Heer
JESUS u liefde, en niet meer.

1. [a] Ey! ſegh my waer ſyd' hier t'huys?
Aen het Cruys.
Ick wil dan oock pyn,
Om met u te ſyn.
JESUS, &c.

3. [b] Oft ick waer geweeſt dat punt
VVel gemunt!
Oft ick waer geweeſt
In die Cruyce feeſt!
JESUS, &c.

4, Het punt, ſegh ick van de Lans,
VVelck ons gans
Opende u zy:
Ick waer noch in dy.
JESUS, &c.

a *Pſalm.* 90. 15. b *S. Bonavent. in ſtimulo Amoris cap.* 1.

5. VVaerom heeft een yser ſtuck
Dat geluck?
Het ghen' niet en leeft,
Noch verſtandt en heeft.
JESUS, &c

6. O Gebenedyde vrucht!
Vol genucht
Van de Moeder Maeght,
Die my wel behaeght.
JESUS, &c.

7. Gy brenght ons in 't Hyligh Landt
Door u handt:
VVant toch uwe Naem
Hier toe is bequaem.
JESUS, &c.

8. [a] VVat Moyſes, oft Aaron
Niet en kon',
Mocht den vromen Helt,
Die JESUS afbelt.
JESUS, &c.

9. O! Naem boven alle Naem!
VViens faem
[b] Hemel, Aertrijck, Hel
Gewaer worden wel.
JESUS, &c.

10. Nu dan ſchuyf'et voil, of doeck;
Ick verſoeck,
Die preſentië
In de Glorië
JESUS ô mynen Heer
JESUS u liefde, en niet meer.

a *S. Hieron.* b *Apocal.* 5. 13.

Op

Op Onſe Lieve Vrouwe PURIFICATIE, ofte LICHT-MISSE.

Et cum inducerent Puerum JESUM *Parentes ejus, &c.* Luc. 2. 27.

Doen JESUS zyne Ouders in den Tempel brachten, om te doen voor hem naer de gewoonte der VVet, Simeon heeft hem in zyn ermen genomen.

Innovatus in ætate, factus eſt in Puero Puer, qui plenus erat pietate. S. Auguſt. Serm. 13. de Temp.

Hy is jonck geworden in 't Kindt, vernieuwt van ouderdom, die vol was van Godtvruchtighyt,

OP DE VVYSE: *A la fin ma peine eſt finie.*

O! Moeder Maeght ô! Bruydt der Sangen,
Hoe net, hoe ſchoon ſyn uwe gangen!
Hoe grondigh u ootmoedighyt!
[a] Gy houdt de VVet en lydt de ſchande;
Daer nochtans ſelf u Offerande
Toont dat gy ſonder ſmette ſyt.
2. Gy dragh'et Duyfken, ſoet van ſeden,
Of 't Tortelduyfken, reyn van leden;
Soo preſenteert g'u liefſte Kindt.
Dat Iſraël komt ſaligh maken,
En al wie naer zyn komſte haken.
Nu Simeon ſyt wel gevindt.
3. Coragiê Simeon laet varen
Den wenſch, den ſucht van ſoo veel jaren:
En voedt niet meer, ja voelt geen ſmert.
Den Heere komt zyn volck ontfermen;
Nu nempt gy, nempt hem in u ermen,
Ras nempt, en druckt hem aen u hert.

Op

a *Levit. 12. S. Auguſt. l. de 5. hæreſ. hæreſ. 5. & omnes Patres.*

4. O ! liefde, syt gy dan soo krachtigh ?
Hy draeght den Heere Godt Almachtigh,
Siet ! die fleus op een stockxken gonck.
O ! liefde wilt my oock genaken,
En al myn slappighyt hermaken ;
Soo werde ick oock weder jonck :
5. Soo werde ick oock net van gangen ;
O ! Moeder Maeght ô ! Bruydt der Sangen,
Ick bidde door u sweert, en pyn ;
VVilt maer een woordt ten beste spreken,
Dat Jesus hem niet en mach vreken,
Noch my tot val, maer opstaen syn.

Op den Heylige Vasten.

Sobrii estote, & vigilate, quia adversarius vester Diabolus, tanquam Leo rugiens circuit. 1. Pet. 5. 8.
Syt sober ende waeckt, want den Duvel uwe vyandt loopt, als eenen Leeuw.
Magna vis in jejunio, & magna ac præclara fiunt per illud. S. Athanas. lib. 2. de Virginit.
Groote kracht is in 't Vasten, en groote, en treffelijcke saken geschieden hier door.

OP DE VVYSE : *Myn hert ontsonckt van Iesus min.*
Oft : *Coridon, Coridon soete Meyt.*

O Vader helpt ons uyt de noot,
[a] VVy bidden geeft ons dag'lijcks broot,
Geen abundantie, of welde :
Maer Vader, rechs de simpel kost,
Al waer't maer Coren uyt den velde.
Oock kleyn bier smaeckt soo wel als most.
2. O ! aengename Soberhyt,
Die voortbrenght goeden appetyt :

a *Luc.* 11. 3. *S. Greg. Nazianz. Orat.* 3. *de Beatitud.*

Gy doet de ſpyſe beter ſmaken.
Een weynich Broodt met weynich viſch;
De menſch kan lichtelijck geraken;
Ja beter, dan aen s' Koninkx diſch.
3. Doen Chriſtus met d'Apoſtelen
[a] Naer de woeſtyne wandelden
Zy namen ſlecht ſes, ſeven brooden
En luttel toeſpys; Ja oock, wandt
Hen niemanden en hadt doen nooden,
[b] Zy aten d'ären uyt de handt.
4. Wy moeten voedtſel nemen; maer
Niet of de Buyck ons Eynde waer.
Wy moeten eten, om te leven;
Niet leven om te eten. Neen;
Die ſoo doen, ſiet eens hoe zy beven!
Zy teren uyt tot op het been.
5. De dronckenſchap met d'overdaet
Die brenghen ons tot ſlechte ſtaet.
Houdt op: wat wild' u ſoo vol drincken?
En eten? t'is genoch, houdt op.
[c] Siet toe, u ſchipken ſou licht ſincken;
Ons maegh en is geen hinne krop.
6. O! Menſch gebruyckt verſtandenis.
[d] Als d'Aerde veel te vochtich is,
En veel te vet, z'en brenght geen vruchten.
De ſoberheyt geeft wyshyt, en
De matichyt is vol genuchten.
[e] Ick ruſt wel als ick ſober ben.
7. Zy maeck' et lichaem wel te pas,
En ſtercker oock, als 't anders was.
Haer tafel en kent geen welluſten;
Noch eenich' rande divery.
De weld' is verre van haer kuſten;

a *Matth.* 15. 34. *Euthym.* b *Matth.* 12. 1. c *S. Chryſoſt. hom.* 1. *in Gen.* d *Climacus de diſcret.* 5. *grada* 48.
e *Eccle.* 5. 11.

Den Roof, en alle woekery.
8. En wil ick spreken naer de ziel:
Hoe menich Deugheniet, en Fiel
Is noch een deg'lijck man gewerden
Door soberhyt? swyght dronckaert swyght:
Die wilt in alle deught volherden,
Moet sien dat eerst die eene kryght.
9. [a] VVat heeft toch de verlore Soon
Die verckens hoeder sonder loon
Doen opstaen, ende weder keeren?
VVas't niet den hongher oock door dwanck?
Peyst dan op die naer Raet des Heeren
Onthouden van spys, ende dranck.
10. [b] Het Vasten brenght den Mensche weer
Van waer is ballingh om een Peer:
Het Vasten maeckt de ziele hemels.
De welde leyt en vroet in't slyck:
Het Vasten maeckt de ziele Engels.
Voorwaer; ja maecktze Godt gelyck.
11. [c] Als den Tenteerder vol ergh liest
In de woestyne niet en wiest
VVie Christus was; die hy sagh vasten,
Die noemde hy den Sone Godts.
En acht dan niet voor sware lasten
Die veertich daghen des Gebodts.
12. Ia oock hoe vele dat het zy,
Syt gy wys, doet daer noch al by.
[d] Gy syt gemaeckt om te regeren
Niet ander; maer u eyge self.
En wilt toch noyt te veel begeren:
VVilt ymandt heel, gy liever helf.
13. [e] De Vader van het huys werpt terf
In zynen Acker: die't bederf

Is

a *Luc.* 15. 17. *S. Chrysol. serm.* 2. *de filio Prodigo.* b *S. Hieron. ad Eustoch.* c *Matth.* 4. 3. *S. Chrysol. serm.* 13.
d *Gen.* 1. 26. *Origen.* e *Matth.* 13. 21.

Is Satan met quaet saet. O vrinden
[a] VVeest sober, want de vyandt mensch
Soeckt uwe Zielen te verslinden
Door Overdaet naer zyne wensch.
14. [b] De Terf is redelijcke spys,
Het onkruydt, sinnelijcke wys.
Myn ziele ghy moet onderscheyden:
Het eene is nae t'ander by
En laet t'Serpent u niet verleyden,
Soo syde hier, en naemaels bly.

a *Petri* 5. 8. b *Greg. Nazianz. orat.* 3. *de Beatit.*

Op de Feeste van Paschen.

Vna autem Sabbathi Maria Magdalene venit manè. 20. Joan. 5.

Den Eersten dagh vande Sabbath is Maria Magdalena gekomen s'mergens vroegh.

Quæsivit prius, & minime invenit; perseveravit ut quæreret, undè & contigit, ut inveniret. S. Gregor. Pap. homil. 25. in Evang.

Zy heeft eerst gesocht, ende niet ghevonden: z'heeft blyvensoecken, waer van gheschiet is, datze gevonden heeft.

OP DE WYSE: *Ie l'entens mon cher Amour.*
Oft: *In't Stadt daermen blyschap hoort.*

SIet hoe wacker als een vis
Als die impatientich is
Spoedt Maria naer het graf
Van hare wel-Beminden!
Zy en wert noch moe, noch laf,
Maer wilt, maer sal hem vinden.
2. My dunckt zy wilt gaen alleen,
Maer daer gaen oock ander heen:

Is S. Hier. 13.

Al wert zy maer uytgedruckt,
[a] De Schriftuur geeft te kennen,
Hoe veel een exempel ruckt,
Om t'ſelfde naer te wennen.

3. Ick ſien haer vermoeyt, en bangh:
Eenen nacht is haer te langh.
Wiens hert, dat oyt ſoo joegh?
Z'en kan niet meer verbeyden.
[b] Zy begint van ſavondts vroegh
Haer ſalven te bereyden.

4. Zy ſtaet op, en zy gaet voor
Als Princeſſe vande Choor.
Maer Maria op de wegh
Syn Ruyters, en Soldaeten.
[c] De liefd' jaeght de vreeſe wegh.
Die my doet alles baten.

5. Nu vrindinnen laet ons gaen,
En blyft hier niet langher ſtaen.
Kom, kom aen, kom alle kom.
Wie ſal de ſteen afwenden?
Ick en geve daer niet om!
Godt ſal ons raedt toeſenden.

6. Zy komt tot die open Plaets,
Als by Simon de Melaets
G'heel begerich, en getrouw
Aen haeren hoogh Gepreſen:
[d] Die zy oock naeſt ons Lief Vrouw
Heeft moghen ſien verreſen.

7. [e] Zy buckt eens, en noch eens in,
Als den Aert is vande min:
Die eens niet en is genoch.
Wat ſien ick? of ick ſchemel,
K'en ſien geenen JESUS; toch

Twee

a *Ioan.* 20. 1. *& ſequent. S. Cyrill.* b *Matth.* 28. 1. S. *Patr. Chryſol. Serm.* 75. c 1. *Ioan.* 4. 18. d *S. Euſeb. Emiſſ.* e *Gregor. hom.* 7. 25. *in Evang.*

Twee Engels uyt den hemel.
8. Zy ſpreken haer blyde toe:
Waerom maeckt gy u ſoo moe?
Z'hebben mynen lieve Godt
K'en weet waer weghghenomen.
O! Maria gy ſyt bodt
En hebdy niet vernomen?
9. Hoort dees Engels beyde gaer.
[a] Ick en ſoeck geen Engels, maer
Haren, ende mynen Heer
Dus liet zy d'Engels ſitten.
En ontmoet een ander weer,
Soo't ſchynt, die kompt van ſpitten.
10. Het was den Beminden ſelf,
Die noch niemandt vande Elf
En hadde verdiendt te ſien.
Zy dede niet als weenen.
Zy meydt haer voor geene liên,
Zy beweeght ſchier de ſteenen,
11. Hy vraeght haer: Een wonder ſaeck!
Zy kent hem aen zyne ſpraeck:
Als hy haer noempt met de naem
Maria! ô! lief Meeſter!
Zy viel, en waert aengenaem,
Hingh aen gelijck een Cleeſter.
12. Maer den Heere op dat pas,
Als die nu verreſen was
[b] En wou niet geraeckt meer ſyn
In teecken van Careſſen
Is Geloof, en Liefde ryn:
Wie dees heeft, kan zyn leſſen.
13. Swyght nu kleyn Coragiê ſwyght,
Siet wat de volherdingh kryght!
Die ſoeckt, vindt, en ondervindt,
En die ſtyf klopt, kryght open.

a *Origen.* b *Ioan.* 20.17. *S. Chryſoſt.*

Wie gy ſyt die Godt bemindt,
Blyft ſoecken, ende hopen.
14. Volght Maria met de haer,
[a] En volght geen Diſcipels naer;
Die eens gaen, en keeren weer.
O welbedachte vrouwen!
Die vervolghen haren Heer
Tot datze hem aenſchouwen.

a *Ioan.* 20. 10. *S. Greg.*

Op de Feeſte van't H. Cruys.

O Crux Ave Spes unica. Ex Officio Eccleſ.
O Cruys weeſt gegroet eenighe hope.
Crux tua, Domine, omnium fons benedictionum, omnium eſt cauſa gratiarum: per quam Credentibus datur virtus de infirmitate, gloria de Opprobrio, vita de Morte. S. Leo Pap. Serm. 8. de Paſſione Domini.
U Cruys ô! Heere, is de fonteyne van alle benedictien, oorſake van alle gratien: door welck aen die Geloovighe gegeven wert ſterckte van kranckheyt, van ſchande prys, t'leven vande doot.

OP DE WYSE: *Quelque beauté que la nature:*
oft: *Franciſcus Borgias aenſiende.*

KOm menſchen let eens op de menſchen:
Veel draghen't Cruys in hare ſchilt,
Maer ſelden die't verdraghen wilt.
Ick hebbe't myn, dat ander wenſchen
Naer *Root*, naer *Geel*, naer *Swert*, naer *Wit*:
Ons Heere Cruys, ick hou m'aen dit.
2. De Cruycen van Princen, en Heeren
Syn Cruycen Allemode, maer
Een qualijck volght ons Heere naer.

Hoe

Hoe was zyn Cruys? Ick wil't u leeren:
Besproeyt met Bloet, met gal, met eêck:
Hier kregh hy oock de leste steeck.
3. Waer synze nu, die medelyden?
Waer synze nu die mede doen?
Wy houwen liever goede noen,
En willen liever ons verblyden.
'Tsa weldich mensch, 'tsa sachte Bruyt,
Hoort JESUS klopt, te Bedden uyt.
4. En kondy niet een urken waken
Ter eeren vande Bruydegom?
En kondy niet wat bidden, om
Den banghen Heere te vermaken?
Nu hoort hy spreckt, hy spreckt voorwaer;
[a] Nempt op u Cruys, en volght my naer.
5. Myn ziele waerom wilde kreunen?
Licht is de last, soet is het jock:
[b] Zyn Cruys dat dient ons voor n'en stock
Om met te gaen, en op te steunen.
Dit is de stock, die ons bevryt
Dat niemandt Cerberus en byt.
6. Doch als'er ymandt is gebeten,
[c] Dit is't serpent voor siecke liên,
Dat ons geneest, als wy t'aensien.
O! laet ons sien, en niet vergeten.
Of syde vanden hooghe sin:
Hier vinde d'hooghste Wyshyt in.
7. Wy komen dickwils inden Tempel
En sien het Cruys in't midden staen
Of als wy lancx de straten gaen.
[d] Siet wel; en doet naer dat exempel
Van liefde, van ootmoedichyt
Van armoe, en verduldichyt

a *Luc* 9. 23. b *Gen.* 32. 10. *V. Beda inquest. super Gen.* c *Nu.* 21. 9. *Tertull. lib. de Idolat. cap.* 5. d *Exodd.* 25. 40. *S. August. lib. de vera Religione cap.* 16.

8. Hier vinde beter wetenſchappen,
Dan immer Creature ſocht
In boeken, of oock in de locht:
Wat dat de Philoſophen klappen.
Het Hyligh Cruys is onſe Schol'
Die hier volleert is, noyt en dol'.
9. O! Wonder Cruys! ô! Cruys verheven!
De Joden ſydy tot ſchandael, 1. *Cor.* 1.
De Heydenen een ſpotze Tael: *v.* 24.
Maer alle wie met hope leven,
Die houwen u in weerd' en acht,
Gelijck Godts ſin, gelijck Godts Cracht.
10. [a] Gy ſyt d'een hope van ons allen,
De ſleutel van het Paradys,
De Boom des Levens. Hy is wys.
Die u draeght, en verdraeght de ballen
En t'ghen van Godt, of waer het kompt:
Dat toch ſoo altyt wel bekompt.
11. [b] Naer t'Blixemen volght ſoeten Reghen,
En ſtilte naer windt, en tempeeſt,
[c] Die erm ſyn, komen in de feeſt:
Soo als d'Hebreen, die verkreghen
[d] En meel voor kaf, en gout voor ſlyck;
Ia wirden van erm, ſeffens ryck.
12. Ægypten ſelf naer ſoo veel plaghen
En kreegh zy niet een medecyn?
Die heel genas haer oude pyn:
[e] Wanneer daer henen wird' gedraghen
De Salichmaker van ons Al?
Die ſekerlijck toch komen ſal
13. [f] Tot die hem wachtende verwachten.
O! wacht myn ziele, wacht, verwacht.
[g] Als Chriſtus in't gebedt vernacht,

Om

a *S. Damaſcen. l. 4. de fide* 12. b *Pſal.* 134. 7. *S. Auguſt.* c *Luc.* 14. 21. *V. Beda.* d *Exod.* 12. 34. *&* 35. e *Matth.* 2. 14. *Imperfect.* f *Habacuc*, 2. 3. *S. Aug.* g *Luc.* 6. 12.

Om uwen t'wil, wat maeckt ghy klachten?
[a] Verwacht, en ſtelt Godt geenen tyt;
Toeft hy wat, 't is om u profyt.
Naer druck, en quellingh kompt genuchte.
[b] Wanneer de Landtman in't ghebiet
Alom veel blom, en bloeſel ſiet,
Hy wacht veel graen, en goede vruchte.
Het lyden is de Blom van't goet;
Welck het ons oock verwachten doet.
25. Wilt ymandt t'hemelryck bekomen?
[c] Het Cruys dat is den rechte trap:
O koſtelijcke komenſchap!
Die wie oyt wel hadt aengenomen,
[d] Verkreegh t'ghen' Paulus ons bediet,
Voor luttel veel, ja Al voor niet.
16. Doch die noch hoogher ſyn getreden,
En ſoeken't Cruys niet om de loon,
Maer t'Cruys om t'Cruys. Dat ick betoon
Uyt die haer willich daer beſteden
Te gaen ter wyngaert vande mert
[e] Schoon van geen loon geſproken wert.
17. Voor Godt te wercken, of te lyden,
Dat achten zy voor loon oock ſelf.
[f] Gelijck wy ſien daer in de Twelf,
Die alteſaemen hen verblyden,
En ſeer verheughen, als z'om Godt
Gegeeſſelt werden, en beſpodt.
18. De werelt loop, en volgh haer luſten:
Ick volghe JESUS. Dien ick wet',
Als oock Elias de Prophet
Dat ſoetjens ſlapen, ende ruſten;
Hy in het midden vande ſtroom,

a *Marc.* 6. 48. *V. Beda. lib.* 2. *cap.* 28. *tom.* 5. b *S. Greg. Nyceh. citat. à Damaſcen.* c *S. Chryſoſt. hom.* 64. *ad Pop.* d *ad Roman.* 8. 18. e *Matth.* 20. 7. *S. Greg. Nazianz. orat.* 40. f *Act.* 5. 41. g *Matth.* 8. 24.

[a] Hy onder de Jenyver Boom.
19. De menſchen ſoecken, en begeren
Den honich, en den honichraet:
Wel hoort dan: kom, nempt goeden raet,
Soeckt onder Leeuwen, onder Beren:
[b] Of met Daniêl in de kuyl,
[c] Of wel met Samſon in de muyl.
20. [d] Wat vliedt gy Moyſes vande ſlange?
[e] En gy Tobias vande vis?
En vreeſt niet, daer geen vrees en is:
Vat maer de walvis by de wanghe,
Vat maer de ſlanghe by de ſteert;
Gy ſyt geruſt, want gy begeert.
21. Wy moeten lyden, ô! Gebüren,
Hier, of hier naemaels, vat dat wel:
T'is beter hier, als in de hel.
Den tyt is kort, ten kan niet duren.
Hoe ſwaer het is, den Heer is goet,
Die ſal't veranderen in ſoet.
22. Wat is'er herder, als de ſteenen??
Wat dorder, als de VVyngaert ranck!
En niet temin, die brenght ons dranck
Goe medecyne voor die weenen.
Hoe rouwer oock de ſteenrots groedt,
Hoe ſoeter dat de Oli-vloedt.
23. Al ſmeyt den Hert, men ſoeckt zyn hornen;
Al blickt, en blaeckt den Oliphant;
De Jagher loopt om zynen tant,
[f] De Leli-blom ſtaet in de dornen.
De diſtelen ſyn ſcherp, nochtans
Hier tuſſchen ſchiet zy helder glans
24. [g] De vrome Kinders inden Hoven.

Siet!

a 3. *Reg.* 19. 5. b *Daniel* 14. 38. c *Iudic.* 14. 8. d *Exod.* 4. 4. e *Tob.* 6. 4. *Petr. Damian. lib.* 8. *cap.* 13. *S. Hierom. ad Iulian. Amic.* f *Cant.* 2. 2. g *Daniel* 3. 50. 24. *D. Zeno lib.* 2. *Serm.* 35.

Siet! hoe zy wandelen in't vier.
't Eer raeckt; of queſt hen niet een ſier,
Daer zy Godt vinden, ende loven.
[a] VVaer Jacob aen de leere lagh,
Daer was, dat hy den Heere ſagh.
25. Het gaet gelyck met de Caſtaniên:
Een rouwe ſchors, een ſoete kern.
Segh wie en ett de not niet gern',
En d'aengename vrucht d'Oraniên?
De Zeeviſch proeft: de Zee is ſout;
De viſch nochtans niet brackx en hout.
26. O! Cruys, k'en wil u niet meer derven:
't Vlees acht, en wil, dat niet en deught;
In lyden is myn vrucht, myn vreught.
[b] Of lyden mynen Godt, of ſterven.
Met u myn Heer, met u aen't Cruys,
Daer ben ick wel, daer ben ick 't huys.
27. Door welde gaet de ziel verloren,
Door't Cruys keert zy weer tot t'gebodt;
En tot haer ſelven, en tot Godt.
[c] Cruys eenich merck der uytverkoren!
[d] VVanneer is David toch bekeert,
Dan als hy is door t'Cruys geleert?
28. Cruyſt, cruyſt my dan ô! Goede Vader;
Cruyſt hier, en geeft my vry genoch;
Maer Vader, ſpaert m'hier namaels toch.
Ick laet, die willen allegader
Staen naer een goet, dat niet en ſtaet,
En vallen in een eeuwich quaet.
29. VV'en hebben hier geen vaſte wooning:
Dat Salomon ſchoon huyſen maeck,
En ſchoonhoven tot zyn vermaeck!
VV'en ſpelen maer een kleyn vertooningh;
Ten leſten gaen w'uyt deſen tyt,
En ſoeckelen in d'Eeuwichyt.

a *Gen.* 28. 13. b *S. Tereſ.* c *Ezech.* 9. 4. & 6. d *Pſal.* 31. 4.

30. Geluckigh die dan heeft geleden !
Maer onſen ingeboren aert
Die honghert al naer d'Appeltaert.
Geluckigh die dan heeft geſtreden !
Ick lagh met hem , die ſonder pyn
VVilt Ridder , en Cruyſdragher ſyn.

Op de Feeſte van Sincxen.

Spiritum rectum innova in viſceribus meis : & Spiritum ſanctum tuum ne auferas à me. Et Spiritu Principali confirma me. Pſal. 50.

Godt vernieuwt in myn ingewandt den rechte Geeſt. En nempt van my niet uwen hylige Geeſt. En beveſtight my met uwen Principale Geeſt.

Implet Spiritus ſanctus Piſcatorem (Petrum) & Principem Apoſtolorum facit. Implet Perſecutorem (Paulum) & Doctorem Gentium facit. Implet Publicanum (Matthæum) & Evangeliſtam facit. Quam ergò inſani ſumus , qui hunc Spiritum non quærimus ? S. Gregor. hom. 30. in Evang.

Den hylighe Geeſt vervult de Viſcher , en maeckt hem Prince der Apoſtelen. Vervult de vervolgher , en maeckt hem Leeraer der Heydenen : vervult de Publicaen , en maeckt hem Evangeliſt. Hoe dwaes dan ſyn wy , die deſen Geeſt niet en ſoecken ? of en verſoecken ?

OP DE WYSE : *Voyez mon Dieu combien de fois :*

KOmpt Godt der liefde , maeckt my reyn ,
Gy ſyt de levende fonteyn :
Maer ick ben vuyl , en g'heel bekroſen.
Ey ! ſendt toch u genadich vier
Tot in myn hert , en beyde nier :
Want ick ben ſtyf , en g'heel beyroſen.

2. Ick

2. Ick ben verduyſtert nae't verſtandt,
En dol' in 't vergeleghe landt:
Van waer ick niet en kan geraken,
Ten zy ick weder krygh 't geſicht
Door u ſevenderhande licht.
O! hyligh Geeſt wilt my hermaken.
3. Ick dwaal' als een verlore ſchaep,
En heygh van hongher, dorſt, en gaep:
Doch wilde, gy kont my vervullen.
In wie gy ſtort u machtich woort,
Alwaren z'aen de helſche Poort,
Noch opſtaen, en herkomen zullen.
4. Dit leert Zaccheus, en Matthêus,
Petrus, en Paulus den Hebrêus,
En de vermaerde Sondaereſſe
Door g'heel de Principale Stadt,
Die ſeven Duvelen in hadt;
Maer naderhandt u trouw Dienerſſe.
5. O! Soeten Gaſt van myne ziel
Wie immer gy verliet, die viel:
Oft ick u noyt quamp te verlaten!
Doch blyft gy voor, en achter my,
En in, en om; ſoo ben ick vry,
En bly; en alles ſal my baten.
6. Als gy ſyt in, dat buyten is
En doet my geen verargenis:
En als gy voorgaet, vind' ick weyden,
En ick gaen recht, en ick gaen wel,
Al verre van de baen der hel.
O! Rechten Geeſt wilt my geleyden.
7. Geeft my licht, en cracht t'alle tyt,
Geeft ô! geeſt my volherdichyt;
Die maeckt u Dienaren als leeuwen.
Weeſt my de Principale Geeſt;
Op dat ick kome inde feeſt,
En love u in alle eeuwen.

Vande ſeven Gaven des Hylighs Geeſts.

Et requieſcet ſuper eum Spiritus Domini: Spiritus Sapientiæ, & intellectus, Spiritus conſilii, & fortitudinis, Spiritus Scientiæ, & pietatis & replebit eum ſpiritus Timoris Domini. Iſai. 11. 2. & 3.

Den Geeſt des Heere ſal op hem ruſten: den Geeeſt van Wyshyt, en verſtaendenis, den Geeſt van Raedt, ende Sterckhyt, den Geeſt van Wetenſchap, ende Godtvruchtichyt, ende den Geeſt der vreeſe des Heereſal hem vervullen.

Septiformis operatio Spiritus Sancti. S. Auguſt. l. 1. de Serm. Dom. in Monte cap. 4.

Het werck des Hyligh Geeſts is ſevenderhande.

OP DE WYSE: *Coridon die weyt zyn ſchapen.*

ach wat wonder Speculatie heb ik desen nacht

VREESE DES HEERE.

CHriſten ziele wildy ſmaken
De geruſthyt uws gemoidts,
Hoort, en leert de vreeſe Goidts.
Als de werelt u kompt raken,
[a] Peyſt op die Trompette wel
Van het Oordeel, ende hel.

GODTVRUCHTICHYT.

2. Kondy haer vermaeck niet derven
Ah! peyſt op u leſte uur.
T'is voor ſeker, t'is Schrifuur,
Soo gy leeft, ſoo ſult gy ſterven.
Tracht gy naer een ſaligh endt,
Siet dat g'u eerſt wel gewendt.

VVE-

a *Num.* 10. 2. *Rupert.*

WETENSCHAP.

3. Ah! wat is toch van dit leven!
Ah! wat is van deſen tyt!
Bepeyſt wel wat datge ſyt.
Hadtgy onder t'volck gebleven
In't gewoel, g'en hadt miſſchien
Noyt d'opprechte deught geſien.

STERCKHYT.

4. VVel aen dan ô! kloeke ziele,
Overwindt die helſche Beeſt.
Hy vat, en let aldermeeſt
Op het eynde, naer den biele.
Blyft toch altyt even ſterck,
Als een ſchrans, een bollewerck.

RAEDT.

5. Dat u niet en mach vermoeden.
Segh' wat vreeſdy? vreeſde noch
Zyn gewelt, en zyn bedroch?
Gy kont zyne pyl wel hoeden:
Volght alleen maer deſen Raet;
Gaet ſeer luttel op de ſtraet.

VERSTANDENIS.

6. Stoptu oogen, ſtoptu ſinnen,
Houdt u ziele in u handt;
Wacht, en ſpeltmet u verſtandt
Niet veel buyten: maer al binnen.
Siet naer onſe lieven Heer,
Niet naer ymandt anders meer.

VVYSHYT.

7. Soeckt de ſtilte, weeſt te vreden.
O! geluckigh ſaligh man!
Die dees wyshyt vatten kan.
Chriſte menſch ick wenſch u heden
Dat Godts Geeſt gans in u leef,
En u volle volhyt geef.

a *Gen.* 3. 15. S. *Greg. lib.* 1. *Moral. cap.* 38.

Op de Feeste van d'Alderhylighſte Dryvuldighyt.

Tres ſunt qui teſtimonium dant in Cælo, Pater, Verbum, & Spiritus ſanctus. Et hi tres unum ſunt. 1. Joan. 5. 7.
Dry is'er die getuygenis geven inden Hemel, de Vader, 't Woordt, ende den hylige Geeſt. Ende deſe dry ſyn een.
Fides unum Deum prædicat Trinitatem, id eſt Patrem, & Filium, & Spiritum ſanctum. S. Fulgentius Epiſc. de fide ad Petrum inter Opera S. Auguſtini Tom. 3.
't Geloove verkondicht een Weſen Dry Perſoonen: de Vader, den Sone, den hylighe Geeſt.

OP DE WYSE: *Liſette me diſoit un jour:*
Oft: *Ie meditois avec douleurs.*

O! Vader, Sone, hyligh Geeſt
Wy loven u in deſe feeſt:
Een ſelve Godt, maer dry Perſoonen.
a Dat gy aen Abrâm uwe vrindt,
Die u rechtſinnich heeft gedindt,
Door viſioen hebt willen toonen.
2. Hy meynde eerſt, dat menſchen ſagh,
Maer als geraeckte aen den dagh,
Dry ſiende, en aenbadt maer Eenen.
Wilt ons de kennis grooten Heer,
Tot uwe lof, en meerder eer
Van deſe waerhyt oock verleenen.
3. b Wat ſeyde Moyſes in't Gebodt?
Hoort Iſrael Godt, onſe Godt
Is Eenen Godt. Het is een Weſen,
Maer de Perſoonen ſyn divers:

Het

a *Gen.* 18. 1. & 2. b *Deuter.* 6. 4.

Het ghen' door een ontſteken kers
Ons eenichſins wert aengeweſen.
4. De kers en is maer een, nochtans
Ick merck en vlam, en hitt, en glans.
De vlamme die wyſt aen de vader,
De Glans repreſenteert de Soon,
De hitt' de Geeſt. Maer wilde thoon,
Die claerder is, en u komt nader?
5. [a] Bemerckt des Menſche Ziele wel;
Die niemandt meer als Een en ſtel?
Ick ſegh, Een Ziele: maer dry Crachten.
Geloft zy in der eeuwichyt
De Hylighſte Dryvuldichyt,
Die licht dus, en verlicht ons nachten.
6. VVy bidden dan aenbidden nu,
Die ons geſchapen hebt naer u.
Wy roepen met de Seraphinen:
O! Hyligh! Hyligh! Hyligh! Een
Eenigh, en Dryvuldigh Een, dat Geen
En ſullen ſien, als die 't verdiſſen:
7. Door vaſt Geloove, ende Hop';
Die ons de deure doet wyt op'
Om in te gaen, en te aenſchouwen,
En te genieten dat hoogh Goet,
Waer in de Liefde ruſten moet;
[b] Die nimmermeer en ſal verkouwen.
8. Te vreden met 't Geloof en ſoeckt
O! neen, myn ziele, en verſoeckt
Niet vele hier gelyckeniſſen
Uyt de geſchapen Creatuur.
In Dry en is maer een Natuur:
[c] Die ſimpel gaet, en kan niet miſſen.
9. En wilt niet vliegen met 't verſtandt,
Of ghy ſult vallen in het zandt.
Die Majeſtyt ſal u verſmachten.

a *S. Damaſcenus.* b 1. *Cor.* 13. 8. c *Prov.* 10. 9.

De Kerck uyt de Schriftuur ons leer:
Laet volgen dit, noch min, noch meer,
En onderwerpen ons gedachten.

Op de Feeste van Alderhyligen.

Beati, qui habitant in domo tua Domine. Pſal. 83. 5.
Saligh ſyn, Heere, die in u Huys woonen.
Oculus meus memoria mea: & cogitare de Sanctis quodammodò eos videre eſt. S. Bernard. Serm. 5. de feſt. omn. SS. circa médium.
Myn ooghe is myne memorie, en op de Hylighe peyſen, is die ſien op ſeker manire.

OP DE WYSE: *Adieu beauté ſi charment & ſi rare:*
Oft: *Adiu s'werelts pleiſier, adiu welluſten.*

HOe geluckſaligh Godt ſyn u Dienaren?
Die woonen in u huys. Och ofw'er waren!
Gy treckt naer u myn hert, myn ſinnen, myn gepeys.
Ick ſucht, ick heygh! ick haeck "naer die gewenſchte reys :/: *bis*

2. Daer ſteckt uyt boven al de Maeght Maria,
En Moeder Godts: die met *Huperdulia*
Naeſt haren Sone den Koninck en Bruydegom
Als Koninginne wert "geëert van 'tHemeldom:/: *bis*

3. Daer bernen, en vlammen de Seraphinen,
Daer ſchynen, en lichten de Cherubinen.
Zy roepen luy, terwylen dat huylt Behemoth:
O hyligh Jehova! "ô Heere Sabaoth! :/: *bis*

4. Daer triumpheren alle de Hierarchen,
Daer verheugen de oude Patriarchen;
Apoſtels, Propheten, Belyders, Martelaers.
O wanneer! ô wanneer "verhuys ick derrewaers! :/: *bis*

5. [a] Daer ſingen oock de reyn, en vrome Maeghden
Haer proper Lied'; en wie Godt hier behaeghden:

a *Apocal.* 14. 3. Ver-

Verſcheyden in verdienſt, en loon: maer even bly
Syn in die Bruylof-feeſt "aen d'een, of d'ander
zy :/: *bis*

6. Daer ſal de ziele haren Godt geniten
[a] Sonder voil: daer en ſal haer niet verdriten
Den eeuwelijck voldane, en durende luſt
Die zy bekomen ſal, "en beſitten met ruſt :/: *bis*

7. Daer ſal den Heere ſelf zyn uytverkoren
Spys, en Weert ſyn, den oprechten Eenhoren
Van ſalighyt, van trooſt, van vrede: Daer ſal hy
Verſaden hen gemoet, "en maken overbly :/: *bis*

8. Daer ſal de menſch van Godt met Chriſtus erven
Wat Godt heeft. [b] O geluckſaligh verſterven!
Dat ſulcken heerlyckhyt, en ſulcken kroon verdiendt.
En vliedt toch niet want ghy "hier toe occaſi
viendt :/: *bis*

9. Men ſal daer noch miſdoen konnen, noch rouwen.
O! neen: Daer ſal Geloof, en Hop ophouwen,
[c] Doch meeſt van dryen de Reyn liefde niet vergaen,
Die den volkome wil' "door't licht in Godt doet
ſtaen :/: *bis*

10. Men ſal daer noch ſegghen immer, noch hooren,
[d] Dat's myn, dat's u: dat kleyn en groot doet ſtooren,
In landen, in ſteden, in huyſen, waer 't geraeckt;
Ja meeſte vyanden "van beſte vrinden maeckt :/: *bis*

11. Neen, daer en ſalmen niet meer moeten ſtryden.
Neen, neen: en daer en ſal m'oock niet meer lyden;
Want daer geen vyandt, of geen hatenyt en is
Of eenich quaet: ô waer "ick in die heugenis!:/: *bis*

12. Daer ſal het lichaem claer weſen, en ſchynen
Als de Son; en niet meer vreeſen voor pynen,
Noch ſelf oock voor de doot. Wat kan ick ſegghen
meer?
k'En kan, of mach: maer kom, "hoort, en ontfanckt
dees leer :/: *bis*

a 1. *Cor.* 13. 12. b *S. Pet. Alcant. in ejus offic.* c 1. *Cor.* 13. 8. d *S. Chryſoſt. tom.* 3. *in orat. de S. Philogonio.*

13. O dul, en dwaſe kinderen der menſchen!
Wat ſoecktge? 'k weet g'en ſult hier niet meer wenſchen,
[a] Is't datge heft u hooft, en keert van deſe niet,
Is't datge richt u oog "en naer den Hemel ſiet :/: *bis*
14. Let wel: Godt heeft ons naer zyn Belt geſchapen:
De Aerd' is maer voor koeyen, en voor ſchapen,
Niet voor de ſchoone Ziel. Foe ſlyck, foe vlees en bloet.
De menſch, den ed'le menſch "betaempt een hooger goet. :/: *bis*
15. Wat ſal u, of kan u de werelt geven?
Laet gaen: den duyvel benyt datwe leven.
[b] En hoort, of volght hem niet, die om leegh wyſt, en raedt :/: *bis*
Siet toe lief kindt! ſiet toe! "Ick waerſchouw, t'is verraedt.
16. En wild' u eyge ſelven niet verdommen,
Heft op, en wacht u van voort meer te crommen
Naer eere, naer welluſt, naer ryckdom naer n'en windt.
Ick ſegh laet gaen, ſiet op: "ſoo ſyd' oock Abrams Kindt: : *bis*
17. Wanneer ô Heer! wanneer ſal ick verſchynen
Voor u! ah! ſonder u ick moet verdwynen.
Want gy ſyt mynen Godt, en 't leven van ons Al,
Die ick ſoeck tot ick vind', "en alleen ſoeken ſal. :/: *bis*
18. Siet gelijck eenen Hert ben ick doorſchoten:
Nu kom: ah! t'heeft my hier ſoo langh verdroten.
Ick dorſt, ick quel', ick ſterf van die ſoet bitter min.
Nu kom, ey! kom, nu laet "ey! nu laet my eens in :/: *bis*

Vande

[a] *S. Ignatius Loyola.* [b] *Matth. 4. 9. S. Ambroſ.*

Vande acht Saligheden.

Videns autem JESUS *Turbas, ascendit in montem.* Matth. 5. 1.

JESUS de schare siende is op den bergh geklommen.

Si quæritur, quid significet mons, benè intelligitur significare majora præcepta justitiæ. S. Augustin. lib. 1. de Serm. Dom. in monte.

Is't dat wert gevraeght, wat beteeckent den berg: die wert wel verstaen te beteekenen de meerdere geboden van de Rechtveerdichyt.

OP DE WYSE: *Adiu folâtre Amour.*
Oft: *O schoone suyver Ieught.*

SAligh syn d'Erm van Geest:
k'En soeck geen meerder feest;
Dan simpel kost, en kleedt. Wegh hooverdy; ick haet
U overvloedichyt, u weld', en overdaet.

2. Saligh die Sachtmoet heeft,
En sich ten ondergeeft:
Die niet en wederstaet, of tegenstrydt. Ick wyck
Om Godt, en om de deugt, soo heb' ick t'Hemelryck.

3. Saligh, die treuren, wandt
Haer vreught is by de handt.
Laet kosten wat het mach: die weenen tydelyck,
Die sullen bly toch syn, en lagghen eeuwelyck.

4. Saligh den hongher, en
Dorst der Rechtveerdighen:
Want die keert met gewelt van dese Niemed'al
Zyn wil, en zyn verstandt, Godt hem versaden sal.

5. Doet gy bermhertichyt,
k'Segh dat g'oock saligh syt:
VVant die een ander helpt, die sal in zyne noot
Oock vinden troost, en meest in d'ure vande doot.

a *Vide S. August. lib. 1. de Serm. Dom. in monte.*

6. En niet min ſaligh is
Naer goe verſtandenis
Den ſuyveren: want die zyn herte ſuyver houdt,
En hier de waerhyt, en hier namaels Godt aenſchoudt.

7. Oock ſaligh is de menſch,
Die vredt al zyne wenſch,
En naer de reden ſchickt: die niet gelyck een beeſt
Aen't vlees en onderwerpt, maer aen Godt zyne Geeſt.

8. Noch ſaligh, die verblydt,
Wanneer vervolgingh lydt
Om Godt: want deſen ſoo als d'ander alteſaem
Den hemel toebehoort. Deesdeſſe is bequaem.

9. Kom kinders hoort, kom hoort
Dit achtmael Saligh Woort:
Dat wel een yder, [a] doch meeſt de Diſcipels raeckt
Geſproken op de Bergh ô! die hier op geraeckt!

a *S. Ambroſ. lib. 5. in Luc. cap. 6.*

Op de Feeſte van alder Zielen.

Ipſe autem ſalvus erit; ſic tamen quaſi per ignem. 1. ad Corint. 3. 15.

Hy ſal behouwen ſyn; ſoo nochtans gelijck door t'vier.

Ille ignis Purgatorii durior erit, quam quidquid in hoc ſæculo pœnarum aut ſentire, aut videre aut cogitare quis poteſt. S. Auguſtin. in Pſal. 37. verſ. 1.

Dat vier van't Vagevier ſal ſwaerder ſyn, dan al t'gene in deſe werelt ymandt gevoelen, of ſien, of peyſen kan.

OP DE WYSE: *Quand je fais en ton cœur un gracieux retour.*

GY alle die noch wandelt, doch paſſeert terſtons,
Siet of'er droefhyt is, gelyck aen d'ons :/: *bis*

De

De menſchen draghen
Veel druck, en pyn,
En herde ſlaghen,
En ſware plaghen:
Maer wat is't dan ſchyn?

2. [a] Kom Eſdras kom Prophet, en weeght ons eens het vier,
Dat in't onuytſprekelyck Vagevier :/: *bis*
VVert ingelaten
Van alle kant,
Door helſche gaten:
Dat boven maten
Ons Zielen verbrant.

3. Kom VVyſeman, kom Philoſoph, en mett de windt,
Den felle Boreas, die ons verſlindt :/: *bis*
Noorden wegh quaeyen:
En ſal het weer
Dan niet eens draeyen?
En Zuydt Ooſt waeyen
Gelyck ick begeer?

4. Kom menſch, menſch die noch leeft, kom, en herroept den dagh,
Die doorgegaen is, en vergaen is. Ah! :/: *bis*
VVy gaven t'leven
Met eenen ſnick:
Wie ſal ons geven
Weerom te leven
Maer een oogeblick?

5. Den Ooſt-tyt is voor by: wy ſyn alleen, en erm;
VV'en hebben niet meer t'eten hier, och erm! :/: *bis*
Gy Creaturen,
[b] Die't Paeſchlam ett,
De erm Geburen,
Die't ſoo beſuren,
Ah! niet en vergett.

a *Eſd. lib. 4. cap. 4. verſ. 5.* b *Exod. 12. 4.*

6. Eylaes, wy ligghen hier en wentelen in rouw,
Eylaes! En t'is ons hier soo engh, soo nouw. :/: *bis*
Maer let van veren:
Dat ons verstandt
Meerder kan deren,
En tormenteren,
Is Lazarus bandt.

7. Ons ooghen syn gestopt, w'en sien noch Son, noch Maen:
O! VVanneer, wanneer sal den dagh opstaen! :/: *bis*
Kom Magdalene,
Gy kent de Man,
Dat Martha wêne,
Bidde denghene,
Die ons helpen kan.

8. [a] Wy sullen lichtelyck geraken uyt dit graf,
Lief Susters, wentelt maer de steenen af :/: *bis*
Ontbindt de doeken;
Dat ons gemoet
Ophouw van soeken
In duyster hoeken;
Godt is al ons goet.

9. [b] Geeft Absolon, wat datgewilt, het is hem niet,
Tot alderstondt, dat hy zyn Vader siet :/: *bis*
Nu onse Vader
En toeft niet meer;
Laet allegader
Komen wat nader
Tot boven de leer

10. In't clare licht. O Son! Godts Soon wat toeft gy noch?
Ah! sonder u en is ons niet genoch. :/: *bis*
VVy sullen haken
Met Augustien,
Tot datwe smaken
Dat Salichmaken.
Nu laet u eens sien.

a *Ioan* 11. 39. b 2. *Reg.* 14. 32.

Vande

TELYCK
ventelen in rouw,
gh, soo nouw. :/: *bis*

'en sien noch Son, noch

en dagh opstaen! :/: *bis*

en uyt dit graf,
eenen af :/: *bis*

wilt, het is hem niet,
'ader siet :/: *bis*

Godts Soon wat toeft gy

och. :/: *bis*

Vande

Vande Memorie des Doodts.

O Mors quam amara est memoria tua homini habenti pacem in substantiis suis! Eccli. 41. 1.
O doot hoe bitter is uwe memorie aen een mensch die rust heeft in zyn goet!
Facilè contemnit omnia qui se semper cogitat esse moriturum S. Hieron. ad Paulin.
Hy versmaet licht alles die altyt peyst dat hy sterve sal.

OP DE VVYSE: *Beuvons, beuvons mes Compagnons:* oft: *als-voren van de Vasten.*

O Doot hoe swaer, en bitter is
Den Rycken u gedenckenis!
Hy soude altyt geren leven:
Hy hanght zyn hert, en al zyn hop
Aen gelt, aen slyck; en wert gedreven
Door quade lust, als eenen fop.
2. Hy peyst, hy spreckt, hy droomt van eert:
Den hemel en is hem niet weêrt,
[a] De Aerde heeft hem opgesloecken.
Hy vecht, hy strydt, en woelt daerom,
Hy woondt in zyn Comptoir, en boecken.
Die gelt brenght is hem willekom.
3. Maer soo hy sieck, of qualijck wert,
De vrees des doodts kompt in zyn hert.
Haest u, loop ras naer de Doctoren.
Al of aen hem de werelt hingh,
Hy beeft, en geeft de moet verloren
Om niet oock, om een duyselingh.
4. Doch die wys, en bedachter syn,
En hebben van de Doot geen pyn;

C 8

a *Exod.* 15. 12. *Origines.*

Ja hare wenſch is om te ſterven.
En als nu d'uur gekomen is,
Hier latende t'ghen' moet bederven,
Verhuyſen met geheugenis.
5. Die altyt peyſt, dat ſterven ſal,
Laet geren, en verſmade't al:
[a] Gelyck de Pelgrim, die wil trachten
Naer het gewenſchte vaderlandt,
Om niet ter werelt en ſal wachten
Aen deſen, of aen ghene kandt.
6. En ofmen fluyt, en ofmen ſinght,
En ofmen danſt, en ofmen ſpringht,
Hy gaet recht voort, en altyt henen,
Tot hy gerake, waer toe jaeght.
O wys, en ſalighe den ghenen
Sigh hier als Pelgrim houdt, en draeght.
7. [b] Den wack'ren Stierman aen het endt
Van't Schip de baren licht afwendt.
Hy vaert, en geraeckt, in de haven:
Alſoo die op het eynde peyſt,
VVaer henen wy gedurigh draven,
Oock g'luckigh vaert, en ſeker reyſt.

a 1. *Petri* 2. 11. *S. Bernard. Serm.* 7. *in quadrag.*
b *Galfridus lib. Alleg. in Eccleſiaſt.*

Vande Eeuwige Pynen der Verdoemde.

Ibi erit fletus, & ſtridor dentium Matth. 13. 42.
Daer ſal geſchrey, ende kneſſinghe der tanden ſyn.
Omnipotens Deus quia pius eſt, miſerorum Cruciatu non paſcitur: quia autem juſtus eſt, ab iniquorum ultione in perpetuum non ſedatur. S. Greg. lib. 4. Dialog. cap. 4.

Godt

Godt almachtich om dat goet is, en nempt geen vermaeck in 't pyningen der Ellendige: Maer om dat Rechtveerdich is, en houdt niet op te vreken 't quaet van de Verdoemde inder eeuwichyt.

OP DE WYSE: *Qu'elle cholere des Cieux.*

IN het midden van de nacht
Soo my docht, niet onbedacht
Ick hoorde een ziele kermen:
O fel Doot! ô tweede Doot!
[a] En mach ons niemandt ontfermen:
Ah! dees straf is al te groot.
2. Och! wat ongeluckigh Lodt,
En wat Tornichyt van Godt
Heeft ons ellendich bevangen?
VV'en gevoelen niet, dan haet,
VV'en hopen, noch en verlangen:
VVy syn gevesticht in 't quaet.
3. Zy vervloeckt dan die daer leeft
Ah! Die ons geschapen heeft!
Zy vervloeckt Vader, en Moeder,
Zy vervloeckt Son ende Maen.
[b] Gaet seght dit Suster, en Broeder.
Och! waren wy jonck vergaen!
4. Wy achten ter werelt niet,
Dan 't ghene de Ooge siet,
Eer, ryckdom, ende wellusten:
Die maer en syn aen 't gemoet,
As slaven, die henen vluchten,
En stelen haer Meesters goet.
5. [a] VVy hebben ons seer gespoeyt,
Tot alle lust, en vermoeyt
In de wegen der boosheden.
VVat verdriet ey! wat torment!
O gewicht der Eeuwicheden!

a *Luc.* 16. 24. b *Luc.* 16. 28.

6. Eylaes, wy ligghen hier en wentelen in rouw,
Eylaes! En t'is ons hier soo engh, soo nouw. :/: *bis*
Maer let van veren:
Dat ons verstandt
Meerder kan deren,
En tormenteren,
Is Lazarus bandt.

7. Ons ooghen syn gestopt, w'en sien noch Son, noch Maen:
O! VVanneer, wanneer sal den dagh opstaen! :/: *bis*
Kom Magdalene,
Gy kent de Man,
Dat Martha wêne,
Bidde den ghene,
Die ons helpen kan.

8. [a] Wy sullen lichtelyck geraken uyt dit graf,
Lief Susters, wentelt maer de steenen af :/: *bis*
Ontbindt de doeken;
Dat ons gemoet
Ophouw van soeken
In duyster hoeken;
Godt is al ons goet.

9. [b] Geeft Absolon, wat datgewilt, het is hem niet,
Tot alderstondt, dat hy zyn Vader siet :/: *bis*
Nu onse Vader
En toeft niet meer;
Laet allegader
Komen wat nader
Tot boven de leer

10. In't clare licht. O Son! Godts Soon wat toeft gy noch?
Ah! sonder u en is ons niet genoch. :/: *bis*
VVy sullen haken
Met Augustien,
Tot datwe smaken
Dat Salichmaken.
Nu laet u een sien.

a *Ioan* 11. 39. b 2. *Reg.* 14. 32.

Vande

Godt almachtich om dat goet is, en nempt geen vermaeck in 't pyningen der Ellendige: Maer om dat Rechtveerdich is, en houdt niet op te vreken 't quaet van de Verdoemde inder eeuwichyt.

OP DE WYSE: *Qu'elle cholere des Cieux.*

IN het midden van de nacht
Soo my docht, niet onbedacht
Ick hoorde een ziele kermen:
O fel Doot! ô tweede Doot!
[a] En mach ons niemandt ontfermen?
Ah! dees straf is al te groot.
2. Och! wat ongeluckigh Lodt,
En wat Tornichyt van Godt
Heeft ons ellendich bevangen?
VV'en gevoelen niet, dan haet,
VV'en hopen, noch en verlangen:
VVy syn gevesticht in 't quaet.
3. Zy vervloeckt dan die daer leeft
Ah! Die ons geschapen heeft!
Zy vervloeckt Vader, en Moeder,
Zy vervloeckt Son ende Maen.
[b] Gaet seght dit Suster, en Broeder.
Och! waren wy jonck vergaen!
4. Wy achten ter werelt niet,
Dan 't ghene de Ooge siet,
Eer, ryckdom, ende wellusten:
Die maer en syn aen 't gemoet,
As slaven, die henen vluchten,
En stelen haer Meesters goet.
5. [d] VVy hebben ons seer gespoeyt,
Tot alle lust, en vermoeyt
In de wegen der boosheden.
VVat verdriet ey! wat torment!
O gewicht der Eeuwicheden!

a *Luc.* 16. 24. b *Luc.* 16. 28.

VVy lyden nu ſonder ent'.
6. O! bedriegelycke Mert
Des werelts, vol ſoete ſmert!
Hoe f'nynigh ſyn uwe Beken!
[a] Als genoch leert Abſolon
Met dry lancien doorſteken,
In het aenſien van de Son.
7. Hy meynde de doot t'ontgaen,
[b] Maer de Muyl liep heen de baen,
En hy bleef aen de boom hangen.
Soo is het geſchiet met ons:
O Dwaes! Die noch blyft verhangen
Aen iet dat vergaet terſtons.
8. VVy hadden 't in leven wel:
Maer nu hoe quaet in de hel!
Onſe pleiſieren ſyn henen:
[c] De worm, die nimmer en ſterf,
Blyft alleen, de reſt verdwenen
Gy welluſt fyt ons verderf.
9. [d] Hoe bedachter ſyn geweeſt!
Die nu in de Bruylof-feeſt
Goe Ciere maken. VVy quelden,
En hielen met hen de geck,
Die nu ſtaen in eer, en welden,
En wy in ſchand', en gebreck.
10. Voor de genucht van een uur
Te ſmaken dit eeuwich ſuur!
O Vonnis ſonder berouwen!
VVy derven ah! 't eeuwich Goet,
Vol droefheyt ende miſtrouwen.
En altoos! ô tegenſpoet!
11. Siet! hier en is niet dan rouw,
O! wat een hitt! wat een kouw!
't Geſelſchap ſyn quade Geeſten

Vol

a 2. *Reg.* 18. 14. b *Hugo Victor. de Clauſtro Animæ cap.* 15. c *Marc.* 9. 43. d *Sapient.* 5. 3.

Vol gewelt, en hatenyt.
Och! waren wy geweeſt beeſten!
VV'en leden nu geen verwyt.
12. Maer wat helpt al dit geſegh?
Den tyt, ah! den tyt is wegh,
't Is gedaen, 't is al verloren,
Ons Balanze te licht weeght.
Och! waren wy noyt geboren!
Den Rechter blyft onbeweêght.
13. Dat maer hondert duſendt jaer,
Of thien hondert duſendt waer:
Ja ſoo veel miljoné jaren
Als druppels ſyn in de Zee!
VV'en maeckten dus geen misbaren,
Maer eeuwich is onſe wee.
14. Eeuwichyt! ô! Eeuwichyt!
Hoe verſchilt gy van den tyt!
VVy ſterven, maer ſonder ſterven.
Soo lange Godt Godt ſal ſyn,
En ſullen wy niet bederven,
Nochtans verdorven. O! pyn!
15. Soo kermde die erme ziel,
VVanneer my de ſlaep ontviel:
Al myne leden die beefden,
VVanneer op die pynen dacht,
Der gene, die onlancx leefden.
O! Menſch u van ſonde wacht.
16. Of ſyde daer in geraeckt,
Spoedt, eer de doot u genaeckt,
[a] Spoedt u, en leert Godt voorkomen
In ware Belydenis,
En ſchouwen voor't quaet. VVelck *Omen*
Brenght volle verſekernis.

a *Pſalm.* 94. 2. *S. Auguſt. Tract. de Ovibus cap.* 6.

Vol
Animæ

Van den tijt wel waer te nemen.

Dum tempus habemus operemur bonum. ad Galat. 6. 10.
Als wy tyt hebben, soo laet ons goet doen.
Tu dormis, & tempus tuum ambulat. S. Ambros. in Psal. 1.
Gy slaept, en uwen tyt die gaet henen.

OP DE WYSE: *Ie suis espriz d'une flame eternelle.*

VVAt valt hier langh te staen, wy moeten weten,
Al is'er de Bewaerder voorgestelt,
[a] Waer Adam met de Vrouw is uytgesmeten,
[b] Den Hemel is te winnen met gewelt.
Kom kloeke soldaten, getrouwe knechten,
VVilt vromelijck om prys, en Croone vechten.

2. Den tyt is cort, hy loopt, hy loopt al henen,
[c] Als eenen Post, die niet weerom en keert:
En daerom is hy seker wys, de ghenen
Van jonghs af aen 't goet leven heeft geleert.
Veel soecken nu te leven, als zy sterven,
Die 't eeuwich leven noyt en sullen erven.

3. VVy weten wat wy moeten doen, en myden,
Ons leven vlieght snellyck als eenen pyl.
Eylaes! hoe vele schietender ter zyden?
VVy varen over zee in volle zyl.
Ons schipken dat drinckt, en doordrinckt de baren:
't Is wegh: ô! Heer waer is'et toch gevaren?

4. Dees lesse heeft de Waerhyt self gegeven:
VV'en hebben hier maer eenen korten tyt;
[d] Terwyle wy dan leven, laet ons leven.
Vat den tyt in tyts, of gy syt hem quyt.

Heeft

a *Gen.* 2. 23. b *Matth.* 11. 12. *S. Hieron. ad Eustoch.*
c *Sapient.* 5. 9. d *Gen.* 27. 30. *Ioan. ferus.*

[a] Heeft Ezechias de Sonne doen keeren,
[b] En Josuë doen staen, wie sal 't ons leeren?
5. VVy sterven van onse Moeders, en wiegen,
VVy loopen, wy loopen gedurich aen,
En 's somers, en 's winters, vrindt sonder liegen:
En 's nachts, en daeghs; ook als wy stille staen.
In 't eyndt dan siet men 't best; dan ist te weenen,
Kost ymandt eenen nieuwe tyt verleenen.
6. Maer tweemaels te willen leven, ô! sotten!
De Sonne, en Maene gaen op en af;
De boomen reysen, en de boomen botten;
Maer wy eens wegh, wy blyven in ons graf.
VV'en hebben maer een ziele, maer een leven:
Het ander moet ons een goede Doot geven.
7. Doch goede Doot, ick saghe die nu geren.
VVaer vinde nu goe menschen, ook maer een?
Diogenes gonck soeken met lanteren,
[c] Godt selver kompt soeken, en vindt 'er geen.
De Menschen en syn geen Menschen, de beesten
Die leven schier beter, als edel Geesten.
8. [d] Siet eens! hoe gaen onse dagen, en jaren?
VVy draeyen met de Spinnekop al om,
En spinnen, en spannen een ydel garen;
VVy draeyen achterwaerts krom, ende slom:
VVy maken rechs grove stroppen, en coorden,
Om onse eygen zielen te vermoorden.
9. De Reden wert door de Sonde benomen:
Ons leven is een wonder Avondtmael;
De måltyt is tot maltyt nu gekomen;
De menschen die loopen schier altemael
Van 't goet, nae 't quaet; als een felle Sater;
[e] En drincken de booshyt, gelyck kout water.
10. Kleyn, ende groot, 't wilt allegaer aen tafel,
En tegen 't verbodt, en tegen 't verbondt:

a 4. *Reg.* 20. 11. b *Ios.* 10. 12. c *Psal.* 13. 4. d *Psal.* 89. 10. e *Iob.* 15. 16.

Zy ſouden haer ziel geven voor een wafel.
't Is eten, 't is drincken, tot alderſtondt
De mager Doot de beenderen kompt knagen,
Die 't al verſlindt, verteert, wat datze klagen.

11. En ſoo zy leven, ſoo ſullen zy ſterven;
Een Beeſte leven volght een Beeſte doot.
Dat Aenſchyn Godts eeuwich moeten zy derven,
En blyven vergeten in haren noot.
Zy waren veel beter geen Creature.
Sien wy toe! w'en weten noch dagh, noch ure.

12. Ons leven is een horologiê menſchen:
Dickwils de eerſte is de leſte uur.
VVat ſouden wy hopen, ſouden wy wenſchen?
De dingen en hebben hier geenen duur:
En niemant en mach hem ſelven verborgen;
't Moet al verhuyſen, ick heden, gy morgen.

Van d'Ellende deſes Levens.

Omnis Creatura ingemiſcit & parturit uſque adhuc. ad Rom. 8, 22.

Alle Creature verſucht, ende als barende arbeydt tot noch toe.

In Sanctis & Electis Dei novimus illum diem coli, quo illos poſt conſummationem laborum, & devictum triumphatumque mundum in perpetuas æternitates præſens hæc vita parturiit. S. Aug. Serm. 20. de Sanctis.

Wy weten dat in de Hyligen ende Uytverkoren Godts geviert wert dien dagh op den welcken naer voleyndinge des arbeyts, ende naer victorie gewonnen over de werelt, dit tegenwoordich leven hen gebaert heeft tot in d'Eeuwen der Eeuwen.

Op de VVyse: *Phillis pour vôtre Amour.*

DE menſch in 't Paradys
Die leefde naer hooger wys

Een

Een leven ſonder noot,
Een eeuwich leven ſonder doot.
2. Nu is hy aſch, en ſtof,
En ballingh uyt Eden Hof:
Hy ſpit, hy ſpaeyt, hy ſweet,
Gelyck een ygelyck wel weet.
3. En dan verkryght hy noch
Qualyck naer veel moyt genoch.
Den Dorn, en het quaet Cruyt
Kompt, en bortelt over al uyt.
4. Eylaes! dit is de ſtraf.
Ja Adam dat kompter af:
Hadt g'Eva niet gehoort,
VV'en waren alle niet vermoort.
5. Maer nu het is te laet,
Wy liggen uyt onſe Staet.
O! ellendige val!
Uyt Paradys in Tranendal!
6. VV'en ſyn daer noyt geweeſt,
VVy weten 't maer, ſoo men leeſt.
O! ſchoon Onnooſelhyt!
Eer dat w'u hebben, ſyn w'u quyt.
7. Ick heb wel d'Arck in huer,
En houwe noch myn natuer;
Maer 't is ſoo nouw, ſoo engh:
Myn Godt waerom ſydy ſoo ſtrengh?
8. In my en is geen goet,
Anders niet dan ylees, en bloet;
En vallen dach voor dach:
Dit is, dat ick uyt my vermach.
9. En gaen ick tot de VVet,
'k Vind' daer oock al dat my let.
Het trotſich menſchen hert
[a] Dat kreunt, wanneer 't gedwongen wert.
10. Hoe ick het quaet meer ken,
Hoe ick meer bevochten ben.

a *ad Rom. 7. 9.*

De VVet die jaeght, en jacht,
Maer z'en heeft, maer z'en geeft geen cracht.
11. 't Is waer de gratiê helpt:
Maer vvaer is het dat my ſtelpt?
[a] Ick ſal verſaeydt ſyn, Heer,
Als u aenſchouwen ſal, niet eer.
12. VVat is toch al wat is
In deſe erm wildernis!
Dan honger, en gebreck?
Die ſulcx bemindt, is my te geck.
13. Myn herte, myn verſtandt
Soeckt een eeuwich Chanalandt:
Waer geenen Amorrhêus,
Noch Goddelooſe Phereſêus:
14. VVaer geen verergenis,
Maer oprechte vrydom is.
Daer jaegh ick, heygh ick naer.
Ontfanght ô! Godt, ontfanght my daer.
15. Hoe wilde, dat ick ſingh,
Of bly zy by vremdelingh?
In Babylonien
Voor onbekende Tronien?
16. Myn vreught is hier gedaen,
Dat ander de Cyther ſlaen.
'k En kan, of ken geen ſtem,
Dan alleen van Jeruſalem.
17. Ick woone in 't geraes
Der booſer Ægyptenaers:
'k En ben noch vrom noch ſterck,
En arbeyde in aerde-werck.
18. 'k Verſlyt in vuylichyt
Myn leven, en mynen tyt,
En diene ſonder loon,
Voor een ajun, voor een rouw boon.
19. O! Rycke Borgery
Des Hemels, ſiet eens op my;

[a] *Pſal.* 16. *ult.*

Ick

Ick ben soo moe, soo laf;
En valt'er niet een brocxken af?
Siet! ick vergaen van noot,
Gylie rust in Abrams Schoot.
[a] Myns Vaders dienaers syn
Versien van Broodt, versien van Wyn.
Ick ligh schier in de hel
[b] Met den Prophet Daniel:
Waer is hy nu de Post,
Die my aenbrengh een weynich kost!
Ick ligh hier sieck, en kranck
[c] Acht-en-dertich jaren lanck:
'k En hebbe geenen mensch;
O! mynen Godt hoort mynen wensch.
De werelt staet in brandt;
En is'er geen Engels handt?
O! Heere Sabaoth
[d] Gedenckt op my, gelijck op Loth.
Hoe is myn hert besorght!
Als in 't helsche Voorgeborght.
Ick sucht, ick schrey! ick tier
Gelyck in 't droeve Vagevier.
Hoe werde ick vervaert!
Gelyck een vrouwe die baert.
O smert! ô druck! ô pyn!
Wanneer sal ick bly moeder syn?
Och! Godt hier is bedroch,
[e] Spaert Moyses het Soonken toch!
Dat niemandt hem genaeck,
Noch Pharao, noch helschen Draeck.

a *Luc.* 15. 17. b *Daniel.* 14. 36. c *Ioan.* 5. 7.
d *Gen.* 19. 16. e *Exod.* 2.

Infelix ego homo, quis me liberabit de Corpore mortis hujus! Ad Rom. 7. 24.

Ick miſerabel menſch, wie ſal my verloſſen van dit Lichaem des doodts.

Liberari à Corpore mortis eſt, omni ſanato languore concupiſcentiæ carnis, non ad pœnam recipere corpus, ſed ad gloriam. S. Auguſtin. lib. 1. contra 2. Epiſt. Pelag. cap. 11.

Verloſt werden van t'Lichaem des doots, is t'Lichaem weer krygen, geneſen ſynde alle krachtelooshyt van de begerelijckhyt des vlees, niet tot pyne maer glorie.

OP DE WYSE: *Ruiſſeau qui coule apres toy même.*

WEgh vrolyck maeghſchap der Poëten;
Een bly geluydt in een misbaer
Is overtolligh, ende ſwaer:
Kom droeve bende der Propheten.
Myn bange ziele ſtaet gedurich in gedrangh:
Ick ſinge nu den droeve ſangh.

2. Wat is hier anders, dan ellenden?
Die niemandt oock ontgaen en mach;
Dan quade ſorgen nacht, en dach,
Daer ons gemoet ſoo moet inwenden.
Nu hagel, ende ſnee; nu regen ende windt:
O! ongeluckich Adams kindt!

3. Die om het goet, en quaet te weten
Hebt in u vader dat verbondt,
Ah! t'ghen' hy ommers wel verſtondt;
Hebt derven dat verbodt vergeten.
Nu dan, nu dwaſe menſch draegt en verdraegt de ſtraf,
Die gy verdient dat kompter af.

4. Te

4. Te voren waren duyſent gaven
In eenen recht-geſchapen menſch:
Hy hadde zynen volle wenſch.
Den Heere hadde hem begraven
Vaſt tegen alle macht des vyandts; en nochtans
Hy ſtaet, keyck! bloot, en ſonder glans.
5. Ziel, Lichaem, t'is al cael; zyn [a] Rocxken
Dat is ocherm! ick ſchame my,
En niet te min, de ſot is bly:
Dat is een beeſte vel. O! Brocxken
Hoe dier ſydy verkocht! om eenen appetyt
Verdé hy zyn onnooſelhyt.
6. Te voren quamen de geburen,
En toonden al aen Adam eer,
Als haren Meeſter, ende Heer:
Nu ſchouwen ons de creaturen.
Ons Paſſien die nemen rechs gedurich toe,
En maken onſe zielen moe.
7. Siet eens! [b] den oorlogh wert geboren
Met, en in ons. Het is al nyt,
En niemandt ſonder dien ſtryt.
Wie heeft ze ſelven oyt verloren?
[c] Wy dragen elck, dat Paulus ſoo verſuchten dé,
Wy dragen onſe vyandt mé.
8. Ons lichaem is een Arck vol dieren,
Die woelende gelyck een wiel
Benouwen de gevange ziel,
En leeren alle quae manieren.
Zy drucken ons gemoet, verdrucken onſe Geeſt,
En maken hem gelijck een beeſt.
9. Ons vlees is een Galley vol ſchroeven
Daer noch Godt, noch goet in en woondt;
[d] Soo den Apoſtel heeft betoondt.
Menſch wie gy ſyt, let op die boeven,

Let,

a *Gen.* 3. 21. b *ad Galat.* 5. 17. c *Rom.* 7. 21.
d *Rom.* 7. 18.

Let, en ſlaet toch wel gae. Maer ſiet eens wat een Maet,
Hy voelt, en voedt zyn eyge quaet.
10. Dit is het quaet, dat wy beerven.
O! bitter Erfdeel! vlees, en bloet!
Dat ons ſoo dickwils kreunen doet,
Daer wy met leven, ende ſterven.
Een alleen nem ick uyt, die onſe Lieven Heer
Voor quamp, en niemandt anders meer,
11. Gy Moeder Maget hebt de ſegen
[a] O Uyt-verkore Prieſterlandt!
Die alleen uyt des Koninckx handt
Den ware vrydom hebt verkregen.
De volle volhyt gaf u Godt den Vader toch
Met zynen Soon; wie twyfelt noch?
12. Maer wy eylaes! wy ſyn vol ~~van~~ qualen,
En vande wiege tot het graf
Ah! malen ons de ſorgen af.
Den Appel moeten wy betalen.
Van buyten laten ons de ſinnen nimmer ſtil,
Van binnen onſen eyge wil.
13. Den booſen Duvel vander hellen
Die worſtelt oock van alle kant
Met ons ſinnen, met ons verſtant,
d'erme ziele te verſtellen:
De valſche werelt oock met haren ſotte luſt
En laet ons herte noyt geruſt.
14. Dan komt, en offert zy ryckdommen,
Die zy in zee en aerde vingh;
En al wat met verwonderingh
Van verren hier kompt aengeſwommen.
O ydel gout, en goet! dat dat de werelt hael:
Die Godt heeft, heeft het altemael.
15. Dan kompt en ſpeelt zy met de ballen,
En opent onſer yder oogh;
Zy heft, en doet onſien om hoogh,
zy leert ons klimmen om te vallen,

a *Gen.* 47. 22.

Te vallen in de hel. Hoe ſimpel is de menſch
Die ergens hier ſtiert zyne wenſch!
16. De ſaken, die u ſoo verblinden,
De waerhyt niet en laten ſien,
Die ſullen noch voor u miſſchien,
Toch eens met u haer eynde vinden
O onbedachte menſch! wy loopen altyt aen,
Naer huys, oock als wy ſtille ſtaen.
17. De boomen en ſiet niemant waſſen,
De ſnelle Son, de helle Maen,
De Sterren ſchynen ſtil te ſtaen;
En nochtans hebben al haer paſſen.
Soo gaet het oock met ons: wy waſſchen als een riet,
Wy ſterven, en w'en voelen 't niet.
18. Maer boven allen ons misbaren
En is'er noch geen meerder, dan
D'onſekerhyt van alle man:
O Godt! wie weet, waer hy ſal varen?
De Goede met de Quae die woonen onder een:
Godt kent de zyn, en anders geen.
19. Het leughenachtigh volck van heden
Heeft eenen wonderlycke ſchyn,
En niemandt wilt de ſondaer ſyn.
Van boven hyligh: maer beneden
Booſaerdich, ende quaet: van buyten witte ſneeuw,
Van binnen ſlyck. Maer wacht de eeuw:
23. Wanneer de Sonne ſal verſchynen,
Dat eeuwich Licht, dat niet en lieght,
Dat ſeker niemandt en bedrieght:
Wanneer de werelt ſal verdwynen,
En haren ſchoone ſchyn. Dan ſalmen klaerlyck ſien
De groote vuylicheyt der Liên.
21. Wanneer den Rechter met trompetten
Sal komen om het heydens volck
Te werpen in de helſche kolck,
[a] Als aerde potten te verpletten.

a *Pſalm.* 2. 9.

O Sa-

O Salichmaker wilt dan onſe Capityn,
En Rechter niet, maer Richter ſyn.

Vande Sonde.

Fuge Peccatum. Eccli. 21. 2.
Vliedt de Sonde.

Quem transformatum vitiis vides, hominem æſtimare non potes: Sed fuiſſe hominem adhuc ipſa humani Corporis relicta ſpecies oſtentat. Boët. lib. 4.
Die gy verandert ſiet door de vitien, of ſonden, en moet niet achten een Menſch: maer dat hy een Menſch geweeſt is, bewyſt noch de gebleven Gedaente eens Menſche Lichaem.

OP DE VVYSE: *Sera-ce pour neant que dans ma ſolitude.*

[a] GOdt heeft de menſch naer ſyn Gelyckenis geſchapen,
En meeſter hier geſtelt, en heer van alle ſaken
In volle deugt: [b] van waer, want niet en hadt miſdaen,
Hy ſou oock ſonder doot in 't ander leven gaen.
2. De menſch de ſotte menſch tot ſulcken eer verheven,
En heerlyckhyt, en is niet langh daer in gebleven.
De Sonde heeft dat Belt met vuylichyt gemenckt.
[c] Daer is noch vryë wil, maer ſieck, en heel gekrenkt.
3. De Sonde die bederft de grondt, ſoo als de vaetshyt
Den wyn, of 't beſte bier. Geen leelycker melaetshyt:
Die van den Engel maekt een Duvel, [d] van de Menſch
Een beeſt. Vliedt ziele vliedt en haer, en hare Grenſch.

a *Gen.* 1. 27. *S. Iunilius.* b *S. Auguſt. l. Enchir.* 25. c *S. Auguſt. in Meditat. c.* 24. d *Pſal.* 34. 13. *S. Bernard. ſerm.* 3. *in Pſal. Qui habitat.*

4. Zy heef'het eerſte Paer uyt't Paradys gedreven,
De ganſche werelt door de wateren verheven,
Al't Iſraelſche volck berooft van Chanalandt
[a] Op Twee; waer anders Godt het leyde met de handt.
5. Zy heeft door vier, en vlam, ey! laet ons dat gedincken,
Gomorrha doen vergaen, en Sodoma verſincken:
Zy is aen allegaer den oorſpronck van de doot,
En van de quade vonck: die ons brenght in de noot.
6. Vliedt ziele vliedt; wat ſal de ſonde u toch geven?
Als perſingh, en verdriet, een ongeruſtich leven?
En dan hier namaels noch de worm, en bitter gal.
De Sonde en is niet, en ſtelt nochtans den Al.
7. Voor my ick kieſe eer te branden, en te ſterven,
Dan iet te doen, waer door ick Godt ſou moeten derven;
Ja oock daer geene hel, of hemelryck en waer,
Ick wil verfoeyen 't quaet, want dat Godt is contraer.
8. Die my geſchapen heeft, en doen ick was bedorven,
Is voor my bitterlyck, doch willichlyck geſtorven,
En om myn Salicheyt, hoe ſou ick dien Heer
Konnen verlaten oyt, en noch vergrammen meer?
9. En niet alleen dat quaet: maer oock de kleyn gebreken
Wil ſchouwen, wat ick mach; die, hoe wel niet en breken
De Min, of Vrindtſchap Godts, haer hinderen nochtans
Allencxkens meer en meer, en minderen de glans.
10. Maer ſonder wie ick niet dan quaet en kan gewercken,
Die my geeft goede wil, ô! Heer wilt hem verſtercken;
Op dat ick uwen wil ken', en volgh t'alle tyt,
Tot dat eens buyten vrees u yat in d'eeuwichyt.

Van

[a] *Num.* 32. 12.

Van de Peryckelen te ſchouwen.

Qui amat periculum in illo peribit. Eccli. 3. 27:
Die 't peryckel lief heeft, ſald'er in vergaen.
Net Sampſone fortior, nec Davide ſanctior, nec Salomone potes eſſe ſapientior. S. Hieron. ad Nepotian.
G'en kunt noch ſtercker als Sampſon, noch hyliger als David, noch wyſer als Salomon ſyn.

OP DE WYSE: *Claire fontaine qui coule toûjours.*

SWyght Muſa ſwyght, den tyt en brenght niet mé
Om bly te ſyn. Och! hier en is geen vre.
't Ghene delieden Niet en konnen vlieden
In deſe tyden, Is vechten, en ſtryden.
2. Dat s' waer: maer wat ons aldermeeſt verſlaet,
[a] Hier jagen jagers met dry dobbel draet:
Vlees, Duvel' t'ſamen, En werelt die ramen,
Spannen, en ſpinnen, Om zielen te winnen.
3. O! dat! ô! dat hem niemandt en verlaet!
[b] Wie weet, wie weet of Godt hem mindt, of haet?
Staen, ende vallen Dat konnen wy allen:
Wy moeten beven, Soo langhe wy leven.
4. Hier en is, daer en is geen ſekerhyt,
Voor datwe geraken in d'eeuwichyt.
En ſteunt op huyſen, Noch Clooſters noch cluyſen:
De Sonde baerde In hemel, en aerde.
5. Beſiet, ſelf Lucifer en bleef niet ſtaen;
En Adam die wou oock al henen gaen:
Judas uyt walghe Hadt liever de galghe,
Dan zynen Setel. Niemandt ſigh en ketel.
6. [c] Segh waer heeft Iſ'rel dat bedorve wicht
Tot ſpyt van Godt een Gulde Calf gericht?

Op

a *Eccli.* 9. 20. S. *Chryſoſt. hom.* 15. *ad Pop.* b *Eccle.* 9. 1.
c *Exod.* 32. 4.

Op Orebs bergen, Is zy Godt gaen tergen.
Myn lieve vrinden, Laet u daer noyt vinden.
7. Dat dertel volck en ded' daer anders niet,
Dan slempen, en dempen: Dat Godt verbiet.
Wat is het wonder, Dat sulcke gaen onder,
Die noch maet houwen, Noch peryckel schouwen?
8. Gy seght; Godt lof, ick ben van sieckte vry,
[a] Die lydt peryckel aen pyn in de zy.
O! schouwt gesellschap, Al waert oock u maegschap,
Niet by gekomen, Soo wert niet genomen.
9. O! Mensch gy syt maer hoo, maer stroo, pampier:
Wacht u van vlam, [b] wacht u van peck van vier.
Bestiert u gangen, Gy wandelt by slangen,
By schorpioenen. Och! doet aen goe schoenen.
10. Den vuyle mesthoop is bedeckt met snee:
Gy meynt op landt te syn, gy syt op zee.
Och! sluyt u sinnen Voor die Mereminnen,
Omgort n leden, Soo d'Apostels deden.
11. Ja Maet, ja bindt u aen de Mast des Cruys
Veel sterckcr dan Ulysses, of blyft t' huys.
Al droeght gy 't hernes Gelijck Holofernes,
Oock 't sien, en 'thooren Kan u gemoet stooren,
12. Of syde mischien wys, en wyser dan
De Koninck Salomon die Wyseman?
David hadt jaren, En Sampson hadt haren;
Toch sulcke Helden, Al vielen door welden.
13. Geluckighen, maer selden Maeghde-Crans:
Waer synze die komen aen desen dans?
Die 't Vlees vervolgen, Die 't Lammeken volgen,
[c] En vrolijck spelen Op Cythers en Velen.

a *S. Bernard. lib. 4. ad Eugen.* b *Eccl. 13. 1.*
c *Apocal. 14.*

Van de Bekeeringe der ſondige ziele.

Revertere, Revertere Sunamitis. Cant. 6. 12.
Keert weder, keert weder Sunamitis.
Nunquam eſt ſera Pœnitentia. S. Hieron. ad Sabinian.
De Penitentie is nimmermeer te laet.

OP DE WYSE: *Dedans ce val plaiſant & ſombre.*

VVAer ſyde lief Sunamitinne?
Keert weerom, dat ick u mach ſien.
Waer wilde van myn aenſchyn vlien?
Ey! keert, nu keert, keert myn vrindinne.
2. Die ick ſoo edel heb geſchapen
Naer myn Belt, en gelyckenis:
Soeckt gy dan u verdoemenis?
O! neen, maer kom, keert tot de ſchapen.
3. Die ick ſoo dier heb moeten koopen
[a] Niet met verganck'lijck gout, of goet,
Maer met de doot, en met myn Bloet;
Hoe veer ſegh wilde van my loopen?
4. Gy hebt toch noch gemaeckt den Dooven,
En gebouleert; keert niet te min.
Gy blyft heel vaſt in mynen ſin;
[b] En niemandt en ſal u my rooven.
5. 'k Sal uwe wegh ſtaken met dornen,
Op datge niet te wyt en dwaelt.
Nu ſie naer 't licht, dat op u ſtraelt.
Keert, wacht u van my te vertornen.
6. En wilt u herte niet verherden,
Maer heden hoort verhoort myn ſtem,
O! Dochter van Jeruſalem.
Wat vreeſde? kom, laet my gewerden.

a 1. *Pet.* 1. 18. b *Ioan.* 10. 28.

7. [a] Gy ſtaet in myne handt geſchreven;
Kom, al is u verkeerthyt groot,
Ick roep u, kom; al ſyde doot,
Keert weer, ſegh ick; ſoo vinde't leven.
8. Al ſyde door u ſchult verloren,
G'en ſyt noch niet verloren: poogh,
Pooght, [b] 'k heb op u gehecht myn oogh,
Om u te maken, als te voren;
9. Ja ſchoonder, en netter, dan immer.
[c] Soo wort g'êert, die de Koninck eert.
[d] Hy voor u, gy voor hem: doch leert,
Leert, en keert u van my meer nimmer.
10. Hoe ſulde die liefde vergelden?
[e] Myn Bruydt, myn uytverkore vat,
Ick ſtel op u, als mynen Schat
Myn herte, en al myne welden.

a *Iſai.* 49. *Gloſſ. Interlin.* b *Pſalm.* 31. 10. c *Eſther* 6. 11. d *Cant.* 2. 16. *S. Bernard. Serm.* 68. *in loc. cit.* e *Cant.* 4. 8. *S. Bernard. de Paſſione Dom. cap.* 2.

Begeerte der Ziele tot Godt.

Vniverſa vanitas, & afflictio ſpiritus. Eccl. 1. 14.
Præter amare Deum, & illi ſoli ſervire. Thom. à Kemp. lib. 1. cap. 1.
Alles is ydelheyt, ende affliction des Geeſts.
Behalven Godt lief te hebben, en hem alleen te dienen.

OP DE WYSE: *Alcandre eſt il perdu pour moy.*

HOe lange ſal ick ſondaer ſyn
In quellingh, in verdriet, in pyn?
Hoe lange noch verlangen?
[a] Gelijck de Swaluw, ende Spreeuw.
Ick werde ſchier verhangen,
En geenen :/: troоſt, vvat dat ick ſchreeuvv.

a *Iſa.* 38. 14.

2. Ick bidde niet om gout of goet,
Dat ſoo veel menſchen bidden doet.
Ick bidde om een ure,
Ick bidde maer om eenen dagh:
Godt hoort u Creature.
Ick bidde :/: wat ick bidden mach.
3. Hoe ſtopt gy my ſoo langh u oogh?
Ey! ſiet om leegh, ick ſien om hoogh.
O! Ziele van myn Ziele!
Hoe kondy my ſoo dapper ſlaen?
En heffen uwen hiele?
O! Schepper :/: ſiet u Schepſel aen
4. Wy draeyen, en wy woelen hier
Veel erger als de kleyne Mier.
Wy vroeten inder eerden,
Als blinde mollen ſonder ſin,
[a] En loopen gelyck Peerden,
En loopen :/: altyt uyt, en in.
5. O! wanneer ſal ick weſe ſtil!
En ruſten eens in uwe wil,
En ſmaken eens te degen
U terwe Broodt, en uwe wyn;
Niet als de lieden plegen,
Die ſonder :/: goede mage ſyn.
6. O Wanneer ſal ick weſen vry!
En ick met u, en gy met my
Uyt alle menſchen oogen?
Voor s' werelts beuſelingen, die
Ter werelt niet en doogen,
En gaf ick :/: niet een, niet een Biê.
7. De ſaken die hier ymandt ſiet
Die loopen al tot eenen niet,
VVat dat de lieden kreunen.
O! mynen Godt, en mynen Al!
VVie ſoude ſtaen, of ſteunen
Op deſen :/: hollen aertſche bal?

a *Pſal.* 31. 9.

8. G'hebt

8. G'hebt ons naer u gemaeckt tot u,
En daerom jagen wylie nu,
En ſullen wylie jagen
Naer u ô! naer ù Claer geſicht.
Dat wylie dat eens ſagen!
O Heere! :/: Vader van het licht.
9. VVy ſitten hier in duyſternis,
En wachten naer de Kerſſemis,
Als yder een mocht baren
Een hyligh kindt, een goede ziel;
Als yder een mocht varen,
VVaer dïen quade Geeſt af viel.

Van de Eenichyt.

Elongavi fugiens, & manſi in ſolitudine. Pſal. 54. 7.
Ick ben verre ontvloden, ende gebleven inde Woeſtyne.
O *Eremus familiarius gaudens Deo!* S. Hieron. in Epiſt. ad Heliodor.
O VVoeſtyne die u verheught in Godt met meerdere gemeynſaemhyt.

OP DE WYSE: *Lauda ſion ſalvatorem:*
Oft: *Maeghden reyn wilt ù verblyden.*

thoren van Babilon

O Verheden vroege morgen
Met veel quaelen, ende ſorgen,
Doen ick geenen trooſt en hadt,
Liep ick, vloed' ick door de boſſchen,
Om meſelven te verloſſchen
Uyt de Kercker vande Stadt.
2. Ick ontvlode myn Geſellen,
Om myn herte wat te ſtellen,
En te ſtillen myn gemoet.

8. G'hebt

[a] O geluckige VVoestyne!
Die my vrolyck sonder pyne
Een vry leven leven doet.
3. Hier regner ick tot den twelven
Eenen Koninck van meselven:
Hier mach ick veel mynen tyt
In Lof-sangen, in gebeden
VVel, en salighlyck besteden:
Hier ben ick in d'Eenichyt.
[b] 4. Hier ginck David Jubileren,
Hier ginck Isac Mediteren,
Als den heeten dagh vergongh:
Zyn Rebecca ginck hy tegen,
Die hy oock met volle segen
In zyn hert, en huys ontfongh.
5. [c] Hier is Enoch opgenomen,
[d] En Elias bygekomen
In een vierige Carots:
Zynen mantel liet hy vallen,
Ende achte niet met allen,
Dat gy werelt acht soo trots.
6. [e] Hier heeft Moyses hem ontloken
In de clare wolck gedoken:
Hy was boven op de bergh,
In de Blixem, in den Donder;
Als de reste die bleef onder.
Moyses att daer Hemels Mergh.
7. [f] Hier ver boven alle sinnen
VVas Joannes eens gaen klimmen:
Hy was wacker, en hy sliep.
Landen, sanden met de Pachter,
Al de werelt liet hy achter;

Noch

a *Exod.* 3. 1. *S. Gregor. Mor. cap.* 12. *tom.* 2. b *Gen.* 24. 63. c *Gen.* 5. 24. d 4. *Reg.* 2. 13. *S. Hieron. ad Iulianum Amic.* e *Exod.* 24. 13. *in Vitis Patrum lib.* 6. *sub finem.* f *Apocal.* 1.

Noch en hoorde, watmen riep
8. Hy ſagh by nae ſonder ſchemel
Regel recht den open Hemel;
Hy aenſagh die groote Son;
Die zyn herte quamp doorſchynen,
En de Nevel dé verdwynen
Van der Zielen Horizon.
9. Nu gevoelde hy de ſtralen,
Die hem deden nederdalen,
En verſincken in de grondt,
In den afgrondt, in het weſen,
VVaer hy oock is uytgereſen.
O! Die hier getrouw in ſtondt!
10. Chriſte Ziele wilde leven,
Syt vertrocken, ſyt verheven.
[a] Den getrouwen Abraham
Moeſt hy niet zyn Stadt verlaten,
En zyn eyge maeſchap haten,
Doen hy zynen Godt vernam?
11. [b] Siet dé Moeder Maeght des Heere
Die geeft ons een goede leere,
Als zy naer de groetenis
Van het Eeuwigh VVoordt te baren,
Om dat ſelfde te bewaren,
Spoedde naer de wildernis.
12. Daer geen VVolfven, daer geen Beren,
Daer geen ſchenders en paſſeren.
O hoe ſalich is't alhier!
VVaer de vruchten altyt groeyen,
VVaer de vreughden altyt bloeyen;
JESUS is den hovenier.
13. [c] Hier ſprinckt water uyt de ſteenen,
[d] Hier wou Chriſtus oock verleenen

a *Gen.* 12. 1. *Paphnut. Abbas apud Caſſian coll.* 3. *cap.* 6.
b *Luc.* 1. 39. c *Num.* 20. 12. *S. Auguſt. hom.* 3. *c.* 6.
d *Ioan.* 6. 11. *S. Euſeb. hom. in dom.* 4. *quad.*

Menichvoudigh Broot, en vis:
Hier ô! vrinden wert gemolcken
[a] Het ſoet Manna uyt de wolcken;
Hier is alle lavenis.
14. Vlucht dan, en ontvlucht de menſchen,
Laet dan, en verlaet u wenſchen;
Koopt den Ackergoede prys.
[b] Hier leyt eenen ſchat verborgen,
En een Perel van de morgen:
Koopt myn ziele, ſyde wys.

a *Exod.* 16. 15. b *Matth.* 13.

Van d'inwendige Duyſterniſſen.

In principio creavit Deus cœlum & terram terra autem erat inanis, & vacua, & tenebræ erant ſuper faciem Abyſſi. Dixitque Deus: fiat lux. Gen 1.

In't beginſel heeft Godt hemel en aerde geſchapen. Maer d'aerde was lêgh, en ydel; ende de Duyſterniſſen die waren over het aenſchyn des Afgrondts. En Godt heeft geſeyt: Dat 'tlicht werde.

O! Creator Optime, ſi uſque modo operaris opus hoc, quod operatus es in diebus antiquis, quare in anima mea opus hoc non operaris? Anima enim mea inanis, & vacua eſt, & tenebræ ſuper faciem abyſſi. Dic ut fiat lux. Drogo Oſtienſ. lib. de Sacram. Paſſion.

O! alderbeſten Schepper, iſt dat ghy tot noch toe vrocht dit werck, t'gene gy gevrocht hebt in de oude dagen: Waerom en vrocht gy dit werck niet in myn ziele? VVant myn ziele is legh, en ydel: en de duyſterniſſen ſyn over het aenſchyn des afgrondts. Segh dat t'licht werde.

OP DE WYSE: *Philis c'eſt trop Souffrir.*

SYt ghy myn helper, Godt,
En verlaet my niet;

Maer

Maer haeſt u haeſt : want ſiet
Ick lyd' van Behemodt.
Myn verlangen, en geſucht,
Is u niet verborgen :
Ick werd' als verworgen.
Ah ! hoort myn gerucht.
2. 'Ken ben van ſtael, of ſteen ;
Kompt naer uwe knecht.
O Heere, t'is ſoo ſlecht :
De pyn gaet door het been,
En maelt, en maeckt my tot aſch.
Ghy moet my omgorden,
Want t'hert is geworden,
[a] Als geſmolte waſch.
3. Myn gepeys loopt verdolt,
[b] En tormenteert my
Van dêês, en gene zy :
Het is al in revolt.
O ermen gevange Geeſt !
Die tegen de Reden
Van't vlees wert beſtreden,
Alwaer hy een beeſt.
4. JESUS van Nazareth
[c] Iſt dat gy noch vrocht,
't Gen' van eerſt hebt volbrocht,
Ghy weet wat dat my let.
Myn ziele is overherd',
En vol duyſterniſſen ;
Z'en kan niet als miſſen.
Ey ! ſegh, dat 't Licht werd'.
5. Wie was wel ſonder rouw ?
Als ghy van my ſyt,
Iſt voorwaer ſlechten tyt,
En alderſwaerſte rouw.
Doch al is het tempeeſt groot,

a *Pſal.* 21. 15. b *Iob.* 17. 11. c *Ioan.* 5. 17.

Laet my u maer vinden,
[a] En gebiet de winden.
Ick ſyn uyt de noot.
6. Oock thien, ja hondert jaer
Blyft ſtaen dan myn ziel.
Wie ſich aen Godt oyt hiel
En liep noyt in gevaer.
Blyft ſtaen in de hope; want
Hy ſal ſeker komen;
'Kheb hem al vernomen
Vanden Ooſte kant.

a *Matth.* 8. 26. *S. Auguſtin. in Pſalm.* 90.

Triſtis eſt anima mea uſque ad mortem. Matth. 26.
Myn ziele is bedroeft totter Doot!
Hæc triſtitia citò finitur, quoniam mors proxima eſt.
S. Euſeb. Emiſſ. in dom. Palm.
Dees droefhyt haeſt wert geeyndicht, want de doot naer by is.

OP DE VVYSE: *Rompons nôtre priſon.*

DE ZIELE.

VVAer blyfde ſoeten Heer?
Ah! Ick en kan niet meer.
Myn herte breckt, t'wilt wycken.
Het beeſt gelijck een riet:
Want gy niet om en ſiet,
Het ſal, het moet beſwycken.

JESUS.

2. Wat vreeſde van een muys?
De liefd' is aen het Cruys.
Toont datge hebt Coragiê.
Die tracht naer't vaderlant,
Moet voortgaen heel conſtant
Door deſe Pelgrimmagie.

DE

DE ZIELE.

3. Maer waerom vertreckt ghy
U verre dus van my?
[a] De waterenſyn komen
Tot in myn ziele, och!
En ick en hebbe noch
De Zeeſter' niet vernomen.

JESUS.

4. Nu coragiê, nu, nu,
[b] Lief kindt ick ben met u
In dat verdriet des herten.
Ey! ſyt te vreden toch!
Myn hulp is u genoch,
En trooſt volght eens naer ſmerten.

DE ZIELE.

5. Ick ben myn leven lanck
Naer ziel, en lichaem kranck.
Maer alderliefſten Heere
En mach het dan niet ſyn?
Dat ghy wech nempt de pyn
Tot uwe lof, en eere?

JESUS.

6. Die pyn al duncktze groot,
En is maer tot de doot;
Dan ſal ick u geneſen.
Leydt met gedult; leydt uyt
Myn alderliefſte Bruydt;
Dan ſulde ſaligh weſen.

a *Pſal.* 68, 1. b *Pſal.* 90, 15.

Van d'inwendige Verlichtinge.

Domine bonum eſt nos hic eſſe. 17. Matth.
Heere het is ons goet hier te ſyn.
Cujus (felicitatis Eternæ (unam ſtillam cum guſtaſſet Petrus, omnem aliam dulcedinem faſtidivit, & omnium inferiorum oblitus, quaſi ebrius dixit: Domine &c.
S. Auguſtin Solilog. 22.
Als Petrus geſmaeckt hadde een druppelken van d'eeuwige welde, heeft gewalght van alle andere ſoeticheyt, en hebbende vergeten alle leege ſaken, heeft geſproken als droncken: Heere &c.

OP DE WYSE: *Ieſus gracieux Soleil*: Of: *Adiu werelt vol bedrogh.*

1. THabor glorieuſe bergh
Vloedt nu honich, ende mergh,
Waer den Heer de de Godt van Bethel
Stelt in volle Sonneſchyn
In de wolcken zynen ſethel;
't Is, het is hier toch goet ſyn.
2. Eyja! Marcus wat ghy ſeght,
Docht u Petrus dan ſoo ſlecht,
Als hy daer om t'innich ſmaken
Van die liefelijcke [a] Mem
VVilde Tabernakel maken?
VVaer ick daer, ick wou met hem.
3. Laet my ſmaken uwe min
[b] Met den jonge Benjamin:
Heere JESUS laet my proeven
Uwe ſalvingh, uwe moſt.

Dat

a *Sic dicitur Deus ſaddai quaſi Mammeus. A Lapid. in Gen.* 17. 1. b *Pſal.* 67. 28.

Dat al maer en kan bedroeven,
En verſlaet niet mynen dorſt
4. VVat is in de werelt toch,
Dan geveynſthyt, dan bedroch?
Eer, en ryckdom; haet, en ſorgen:
Inden ſoeten honichraet
Leydt de bitterhyt verborgen.
'Kweet hoe't in de werelt gaet.
5. [a] Ick waer liever eenen dagh
Daer men u ſoet Aenſchyn ſagh,
Dan hondert, en duſent jaren
In de vreught van deſen tyt,
In de huyſen der ſondaren:
VVaer gy niet geſien en ſyt.
6. Hier en is ter werelt niet
Daer myn ooge ruſt in ſiet
Swyght bedriger, ſwyght gy Snepper.
D'uytverkore Chriſte ziel
Haeckt, en hanght aen hare Schepper.
O! die haer daer vaſt aen hiel!
7. Thabor glorieuſe bergh
Vloedt nu honich, en de mergh:
Waer den Heer de Godt van Bethel
Stelt in volle Sonne ſchyn,
In de wolcken zynen ſethel.
't Is, het is hier toch goet ſyn.

a *Pſal.* 83. 11.

Van de Eenichyt der Meyninge.

Fuit Vir unus. 1. Reg. 1. 1.
Daer is *een* Man geweeſt.
Pertinet ad laudem juſti quod dicitur de eo, erat Vir unus. Nos qui adhuc Peccatores ſumus non poſſumus iſtum titulum laudis acquirere quia unuſquiſque noſtrum non eſt unus, ſed multi, &c. Origen. in verb. prædict.
Het ſtreckt tot lof des Rechtveerdigen, dat van hem geſeyt wort, Daer was een Man. Wy die noch ſondaers ſyn (dat is, veel ydele dingen lief hebben, en veranderen gedurigh) en mogen den tytel van deſe lof niet verkrygen: Want yder een van ons is, niet Een, maer veel, &c.

OP DE WYSE: *Myn hert ontvonckt van Ieſus min.*

ICk kom van Godt, ick keer naer hem,
Als Borger van Jeruſalem.
[a] Het moet ſoo gaen gelijck de vloeden.
Die alle komen uyt de Zee,
En alle derrewaerts weer ſpoeden.
Wie Godt niet puur en meynen, wee!
2. Ick hebbe maer *Een* Eenich hert;
't Waer jammer, dat 't geſcheyen wert.
Hoe vele ſyn de Creaturen?
[b] Maer daer en is maer *Eenen* Godt,
Van wie al die hem laet vervuren,
Miſt, en te kort doet aen 't gebodt.
3. VVegh valſche Werelt, wegh genucht,
Die ſoo geſmaeckt wert, nempt de vlucht.
VVie u wilt vinden, loopt verloren;
Wegh gelt, wegh eere, wegh geklangh,

Wegh

a *Eccleſ.* 1. 7. b *S. Auguſtin.*

Wegh Al; ick hebbe *Een* verkoren,
Dat ſoeken wil myn leven langh.
4. Ick en bevind' maer *Een* gepeys,
En ſtaen en wacht, als op de reys.
[a] Myn ziele die begeert te hangen:
Het is te ſeggen Godt myn Heer,
Ick ſtier tot u al myn verlangen,
En ſoeke hier niet anders meer.
5. Myn herte gaet nu recht om hoogh,
En houwe niet meer als [b] *Een* oogh:
VVaer met ick ſien mach door de lochten;
En op dat nieuwers aen en hecht,
Ick heb myn hair in *Een* gevlochten.
Een is nootſak'lyck, *Een* oprecht,
6. De Bruydt is [c] *Een*, de Sondaer veel,
De Sondaer dick, de Bruydt is Reêl:
Hy hanght zijn herte aen veel ſaken;
Maer zy aen Godt, en Godt aen haer.
O! Menſch wilt gy hier toe geraken
Soeckt *Een*, vat *Een*. *Een* beſt voorwaer.

a *Iob.7.15. S. Greg. 8. Moral. 14.* b *Cant 4. 9. Rupert.*
c *In Canticis S. Bonavent. in diet. Salut. tit. 7. c. 1.*

Van de Geeſtelijcke Blyſchap.

Gaudete in Domino ſemper. ad Philip. 4. 4.
Verblydt u in den Heere altyt.
Illud verum & ſolum eſt gaudium, quod non de Creatura, ſed de Creatore concipitur. S. Bernard. Epiſt. 114.
Dit is de waerachtige en eenige blyſchap, dewelcke wert genomen, niet van het ſchepſel maer van den Schepper.

Op de Wyse: *Sombres Rochers demeurés ſolitaires.*

MEn kan, of mach niet beter in dit leven
Deſe korten tyt,

Als

Als zyn gemoet tot vrolyckhyt begeven
In onnooſelhyt:
Myn ziele nu, nu, waerom druck beweſen?
't Sal noch beter weſen.
Staet, en ſteunt op Godt.
Den Heer is goet, en ſoet, en licht is zyn gebodt.
2. Dat Iſ'rel ſit en treur, en gae haer ſangen
In een ander Landt
[a] Aen vruchteloose Wilgeboomen hangen:
Laet ons metter handt
Uyt onſe Geeſt den droeve geeſt verjagen,
De bly Herpe dragen,
En de Cyther ſlaen.
Dat dien vromen helt, dat David heeft gedaen.
3. En hooren wy, en ſien wy daer niet ſpelen
[b] Omend'om het Lam?
Den Maeghde Choor op alderhande velen?
O! die daer by quam!
Kom ſuyver herte, wildy eens me ſpringen,
Gy moet leeren ſingen,
Leeren een nieuw Liedt,
Dat uyt, en weerom in den hoogen Hemel vliedt.
4. Een ander ſoeck, en volge ander luſten
In dit aertſche Dal:
De reyne ziel en mach hier nieuwers ruſten.
Godt is haren Al.
[c] Hy wilde toch ons weſen in de ſaken
Naer zyn VVeſen maken;
Op dat yder Menſch
Naer hem alleen ſou ſtieren alle zynen wenſch.
5. Niet naer verganckelycke beuſelingen,
Die de werelt biet:
Al't gene dat de werelt voort kan bringen
Is maer eenen Niet.

a *Pſalm.* 136. 2. b *Apocal.* 14. 2. c *Geneſ.* 1. 27. *S. Auguſtin.*

Gy Schepper ſonder wie de Creaturen
Niet en konnen duren;
Gy ſyt immermeer
a O! *Alpha* onſe Godt, ô! *Mega* onſen Heer.

a *Apocal.* 1. 8.

Quelinge der Minnende Ziele.

Amore langueo. Cant. 2.
Ick vergaen door liefde.

Benè languere ſe dicit fidelis Anima: quia quantò ad amorem ſponſi accedit, tantò ab amore temporalium langueſcit. Sicut ſolet mos eſſe languentium, ut illa faſtidiant, quibus agitur vita Communis. Richardus in Verb. Prædict.

De getrouwe Ziele ſeyt wel, dat zy vergaet door liefde: want hoe veel zy toenempt in de liefde des Bruydegoms, ſoo veel zy afnempt in de liefde van alle geſchapen dingen. Als is de maniere van die uyt teren, dat walgen van gemeyne ſpyſe.

Ken soeckt niet te stoven, al veer van daer.

OP DE WYSE: *I'ay une maîtreſſe, ell' eſt bien joly.*

1. ICk quele van liefde, ick vergaen, ick ſterf,
VVant ick u geniſſe; en noch langer derf.
Kom mynen Vader en vertoeft niet meer,
Kom mynen Herder, kom kom mynen Heer.

2. VVat konnen my d'Engels geven ſonder Godt?
Veel minder de Menſchen. Ick en ben niet ſodt.
Gaet henen VVerelt met u Cremery;
Geen Creaturen en verſaden my.

3. Maer waer ſal ick vinden, die ick ſoecke dus?
Oft ick mocht genieten den verlanghde kus!
Kom myne liefde helpt my uyt de noot,
Ick wil u halen, al waer't in de doot.

4. Als ick die omhelſingh maer indachtigh ben,
Ick werde verſlonden in dit Liedeken.
[a] Is de Memorie ſoo vol ſoetichyt,
VVat ſal dan ſyn de Tegenwoordichyt?
5. Nu kom mynen Koninck, nu kom mynen Godt,
Kom mynen Verloſſer, kom ontbindt dit ſlodt,
Kom mynen Broeder; [b] wat is in dit Dal?
Kom mynen Bruygom ah! kom mynen Al.
6. Gy ſyt mynen Center nu, en t'aller tyt,
Gy ſyt myn Gedeelte inder eeuwighyt;
Gy kont geneſen dees gewenſchte ſmert,
Gy m'alleen paeyen ô! Godt van myn hert.

a *S. Bernard. in Cant.* b *Pſal. 72. 24.*

Van de Danckbaerheyt.

Benedic Anima mea Domino, & noli obliviſci omnes retributiones ejus. Pſal. 102. 1. *Vel cum ſymmacho; omnia beneficia ejus.*

Myn ziele gebenedyt den Heere, ende en wilt niet vergeten al zyne weldaden.

Deus exigit à nobis gratitudinem, non quod noſtrâ celebratione opus habeat: ſed ut quidquid eſt lucri iterum ad nos redeat, & dignos nos faciamus majoribus ſubſidiis. S. Chryſoſt. hom. 8. in Epiſt ad Coloſſ.

Godt vereyſcht danckbaerhyt van ons, niet dat van noode heeft onſen lof: maer op dat het profyt daer van weer tot ons keere, en wy ons weerdigh maken van meerderen byſtant.

OP DE WYSE: *Als voren van de ſonde: Sera-ce pour neant, &c.*

MYn ziele danckt den Heer met 't hert, en met den monde,
En met de wercken; want ondanckbaerhyt is ſonde,

Siet

[a] Siet den Melaets-hoop, die geneſen wert beriſpt,
Als niemandt oock een woordt van Danckbaerhyt
en hiſpt:
2. Dan eenen vremdelingh. [b] Siet dien die zyn gave
Al hadde hy maer een, in d'aerde gingh begrave.
Een ander hadde vyf, en noch een ander twêe;
Maer toch waer groot gewin een yder mede dêe.
3. [c] Den eerſte danckte Godt voor zyne vyf Talenten,
Den tweeden inſgelijcks: zy toonden dobbel renten
Met vlytighyt, en hop'. Den derden bracht ook 't zyn,
Maer ſonder danck, of winſt, tot ſware ſtraf, en pyn.
4. Hy wirde neergedruckt, de ander hoogh verheven
Tot Heer en Meerſchap hier; maer meer in 't eeuwig levẽ;
Niet over thien alleen, of vier; maer wel met recht,
Oock over 't Eene van den ondanckbare knecht.
5. Tot leeringe, dat wie Godt offeren Lof-ſangen,
Seer proſpereren, en meer, ende meer ontfangen.
Myn ziele ſyde wys toch oeffent deſe deught,
Soo vinde hondert fout hier, en hier namaels vreught.
6. Geloft Godt moet gy ſyn. Wie en ſou u niet dancken?
Die u Dienaren geeft ſoet hemels Mann' te bancken:
En op dat niemandt oyt mocht ſeggen, niet en wieſt.
[d] Gy hebt dat Moyſes doen bewaren in een kieſt:
7. Om u van alle menſch te doen gebenedyden,
Niet alleen dan, maer oock van tyt tot tyt, en tyden,
Die 't ſien, oft hooren mocht; ſoo lange als hier tyt
Sou weſen, ende dan voort inder eeuwichyt.
8. Gy wilt gedanckt ſyn, die om dit noch te verklaren,
[e] Een ompaer Manneken aen Noë ded' bewaren
Uyt yder ſoort; het welck naer den gemeyne rou
Des Overvloedts hy u Sacrificeren ſou.
9. VVy loven u dan Godt, die van niet hebt geſchapen,
Om u te loven. Och! oft wy noyt moeſten ſlapen!

a *Luc.* 17. 18. b *Matth.* 25. 20. *S. Chryſoſt. hom.* 15. *de variis in Matth. locis.* c *S. Hieron. ad Heliodorum.* d *Exod.* 16. 34. *Oleaſter.* e *Gen.* 7, 2. *S. Amboſ.*

Maer ſingen uwe lof, en glorië ô! Heer
Dach ende Nacht. Gy ſyt dat weert, en meer.

Wenſch der Salicheyt.

Deſiderium habens diſſolvi, & eſſe cum Chriſto. Ad Philip. 1. 23.

Ick hebbe begeerte om ontbonden te ſyn, en met Chriſto te weſen.

Qui deſiderat (ſicut dicit Apoſtolus) diſſolvi, & eſſe cum Chriſto, non patienter moritur: ſed patienter vivit, & delectabiliter moritur. S. Auguſtin de Doct. Chriſt. cap. 3.

Die verlanght, gelijck den Apoſtel ſeyt, ontbonden te ſyn, ende met Chriſto te weſen en ſterft niet patientelijck, maer leeft patientelijck, en ſterft genochelijck.

OP DE WYSE: *Au beau milieu de mes douleurs.*

NU laet, ey! laet u Dienaer, Heer,
Gaen ruſten naer u VVoordt in vreden:
En laet my hier niet langer meer.
O! neen, niet mergen, maer kom heden.
Hoe mach ick leven ſonder hert?
T'en zy my u gegeven wert.

2. De ziele is meer daerze mindt,
Dan daerze leeft; ſoo ben ick ſonder.
Kom wel-Beminden, ſyt gy vrindt,
Kom af, of nem' my van hier onder.
VVat houdt my noch in deſe ban,
Dat ick niet op geraken kan?

3. Een druppel douw hanght aen het blat:
Z'is wat te licht, z'en kan niet vallen;

Maer

a *Luc.* 2. 29.

Maer oock te ſwaer noch, en te nat,
Z'en kan niet op. Hier's niemetallen
Voor my, ô! Godt! ô! groote Son
Oft ick u heete ſtrale von!
4. Treckt my, ey! treckt my op tot u;
Dees leege dingen my vervelen.
Ick ben die al met 't leven mu:
Een ſake is, die my doet quelen.
[a] O wanneer ſal ick ſaligh ſyn!
En komen tot u claer Aenſchyn!

a *Pſal.* 41. 2.

Op de Feeſte van het Heyligh Lichaem ons Heere.

Memoriam fecit mirabilium ſuorum Miſericors, & Miſerator Dominus: Eſcam dedit timentibus ſe. Pſal. 110. 4.

Den Bermhertigen, en medelydenden Heere heeft memorie gehouwen van zyne wonderheden, heeft ſpyſe gegeven die hem vreeſen.

Chriſtus hoc Sacramentum inſtituit tanquam Paſſionis ſuæ memoriale perenne, figurarum veterum impletivum, mirabilium ab ipſo factorum maximum, & de ſua contriſtatis abſentia ſolatium ſingulare reliquit. S. Thom. Aquin. in opuſc. 57.

Chriſtus heeft ingeſtelt dit Sacrament als eeuwich memoriael van zyne Paſſie, de vervullinge van d'oude figuren, het grootſte van alle de mirakelen, die hy gevrocht heeft, ende heeft aen de bedroefde om zyn afweſen dat achtergelaten voor een beſonder ſolaes.

OP DE VVYSE: *Als-voren van't H. Cruys.*

O! Schepper aller Creaturen!
O! eeuwich VVoordt, dat met een woort

Den blouwen Hemel hebt geboort:
Door wiens onderhoudt blyft duren
De Menſch, de Beeſt, de Raef, de Vis,
En wat hier in de werelt is.
2. Die boven alle de gebeden
Daer leerde wel de Vader-ons,
VVy bidden u, en weygert ons,
En weygert ons niet, dat wy heden
U Vader bidden uyt de Borſt,
Met grooten honger, ende dorſt.
3. Niet vele ſchatten, of ryckdommen,
Die al de werelt ſoo bemindt,
Gelijck een handtvol ſtof het kindt;
Die menich erme ziel verdommen.
Neen, Vader; allen onſe noot
Is alleen VVyn, en VVittebroot.
4. [a] Dat ander Satans reys aenveerden,
En volgen den verlore Quandt
Rontom het Aertryck handt aen handt
Als dulle Muylen, en als Peerden:
Voor my, ken vind' niet in dit Dal,
O! mynen Godt, en mynen Al!
5. Dat ander wenſchen, en herwenſchen
Naer, ick en weet niet wat een moes,
[b] Daer Eſau zyn Deel om verloes:
O dwaſe kinderen der menſchen!
Die yder tegen het gebodt
Van uwe Buyck maeckt uwe Godt.
6. [c] Den vuylen hutſpot van Ægypten
O ſchande! vol ajuyn, en loock
Die nut gy, en die ſoeckt gy oock,
Al ſoude vallen in de Dipten.
Het hemels Mann' vol honich douw
Is al te licht, is al te flouw.

7. VVel

a *Iob.* 1. 7. *S. Baſil.* b *Gen.* 25. 34. c *Num.* 11. 5. & 6.

7. Wel ſlechten hals waer ſyn u ſinnen?
De Quackels van de Wildernis,
En wat in 's werelts Vleeshuys is,
En moghdy ſeker niet beminnen.
VVie ſulcks bemindt, is dul, en ſot:
[d] Man Godts, de Doot is in de Pot.

8. VVegh ydel ſaken met de Quaden,
VVegh dat ons quelt, maer niet en ſtilt:
Ick jage naer een ander Wilt.
Ah! wie ſal mynen dorſt verſaden!
Ick bran, ick blaeck, ick ſnack, ick hygh,
Soo lange dat ick water krygh.

9. O! VVater dat de ziel doet leven,
En ſuyvert van het aertſche kaf;
[e] Dat Chriſtus aen dat Vrouken gaf.
Dat hy my oock, my oock wil geven!
Op dat ick nu niet meer voortaen
Om eenich modder-water gaen.

10. De ſoete VVat'ren deſer eerden
Gaen en vergaen al in de Zee:
En aertſche welluſt al in wee.
De werelt is van geender weerden:
Haer blyſchap is maer van een uur;
Het eerſt wat ſoet, het leſt g'heel ſuur.

11. Den Heere JESUS geeft oock water,
Maer dat verandert hy in wyn:
Die beter is als van den Rhyn.
Gy booſe Geus houdt uwe ſnater.
De Chriſte-wyn is wonder ſoet;
Maer die verandert hy in Bloet.

12. De Goethyt en wil niet bedriegen,
De VVoorden Chriſti ſyn voorwaer
Geeſt, ende Leven: dat is claer.
De VVaerheyt en kan niet geliegen:
Dit is myn Vleeſch, dit is myn Bloet.
Tiert Duvel, datge berſten moet.

d 4. *Reg.* 4. 40. e *Ioan.* 4. 10.

13. Gy Sone Godts, en Soon des Menſche,
In wyshyt meer, dan Salomon,
In ſchoonhyt meer, dan Abſolon,
En laet u Druyve niet verſlenſche.
[f] Al komen veel kleyn Voskens aen,
En laet de VVyngaert niet vergaen.
14. VVy goede Vader ſyn u Sonen,
En Kinders vangehoorſaemhyt;
Gelieft dan hier u ſalichyt
Aen onſe vyandt te vertoonen.
[g] Als gy wert opgericht, terſtondts
Hy vlucht ô! Arcke des verbondts!
15. Al wie u draeght, mach vrylyck ſaeyen,
En vrolyck oeffenen zyn velt;
[h] Gelyck Abiathar den helt,
En goede vruchten noch eens maeyên:
Al wie u berght, wert omendom
[i] Geberght, gelyck Obed-edom.
16. O! Jeughdigh Taxken van Olyven!
Dat alleen in de water-tyt
De algemeene ſwarichyt
Der Creaturen mocht verdryven.
[k] O Excellenten nieuwe moſt!
Die Noe droncke maken koſt.
17. Daer alle Minnaers veel af houwen,
[l] O Cyper wynbees! Terwe ſchoof
Nieuw myſteriê van ons Geloof!
[m] VVaer niemandt veel en mach aen knouwen,
O claren heerelycke Kelck!
Soet, en geſondt, als geyte melck.
18. [n] Het voedtſel van de ghen' die leven;
Hoe crachtich en hoe excellent!

Dat

f *Cant.* 2. 15. g *Ioſue* 6. h 3. *Reg.* 2. 26. i 2. *Reg.* 6. 11. k *Gen.* 11. 21. l *Thren.* 2. m *Exod.* 12. 9. *Tertull. cont. Marcion.* 14. n *Matth.* 15. 32. *S. Euſeb. hom. in dom. lætare.*

Dat levend' maeckt by accident
De dooden self, die niet en geven
Beletsel. Ick laet peysen wat
Het stort in een bequamer vat.
19. Hier breng 'et en vermeerderinge
Van de Habituële gaef,
En VVerckelycke: die ons laef,
En hoed' voor diês verminderinge.
Spyt Duvel, VVerelt, ende Vlees,
VVie dus gesterckt is, niet en vrees.
20. [o] Dees spyse bewaert van doot sonde,
Als tegengif, of medecyn:
En vergeeft al die minder syn.
Ja geneest by nae d'eerste wonde,
En bluft de quade vonck; soo niet
Zy werckt daer tegens altyt iet.
21. O Spyse boven alle Spysen!
Die niet alleen de ziel en voe't,
Maer ziel, en lichaem leven doet;
[p] In wiens kracht wy oock verrysen,
[q] O leckeren gebrade Vis!
Soo aengenaem als honich is.
22. [r] O! Broot gebacken onder d'asschen!
O vlammich Gedeonis sweert!
Dat alle Duvelen afweert;
Dat sonder vechten quamp verasschen
Soo menich dusent trotsigh man
Van Amalec, en Madian.
23. [s] O Hyligh Broodt, dat wert gegeten
Van't hyligh Pristerlijck Geslacht,
En van dengene, die hem wacht:
Die hem aen niet en heeft vergeten.

o *Concil. Trident. Sess.* 13. *cap.* 2. *S. Cyrill. Alexand. lib.* 4. *in Ioan. cap.* 17. p *Ioan.* 6. 55. *Cyrill.* q *Luc.* 24. 42. *S. Euseb.* r *Iudic.* 7. 13. s *Levit.* 21. 17.

[t] Het Suyver Maeghden-heir alleen
Volghtt'ſuyver Lam, en anders geen.
24. Wie s'heere Bruylof wil genieten,
Die doe zyn beſte kleeren aen,
En leere de gepleſte maen,
Den ouwen Adam g'heel vernieten.
Want inder waerhyt, wie niet frae
Verciert en kompt, die kompt te ſpae.
25. [v] En hebde ſomtyts niet geleſen
Van dien onbedachte vrindt?
Die ſonder eenich Bruylof lindt
Den gramme Koninck heeft verweſen
Tot in de leege duyſternis:
Waer niet dan oogh, en tandtſweer is.
26. [x] Ick aenſien den Verlore ſone:
Hoe vuyl hy is, en ongeſondt,
De vader kuſt hem aen de mondt:
Doch al eer hem op zynen Throne,
En aen de hooge Tafel ſet,
Hy moet g'heel ſuyver ſyn en net.
27. De Sondaer, die keert, wert ontfangen
Wel met de mondt, of in de Bicht,
[y] Maer niet aen Tafel: waer't gericht
Is dat gemeſte Calf. Die't langen,
Of nutten wilt, moet letten hoe,
Dat net zy tot de voeten toe.
28. O hondertduſendmael verheven!
En alderdelicaetſte Calf!
Waer uyt wy halen herteſalf,
Om nu, en eeuwelijck te leven.
Maer wie hier aen kompt, hy moet ſien
Dat eerſt van Gratiê zy verſien.
29. De Mantel die wy moeten dragen
In deſe Catholicke Zael

Aen

t *Apocal.* 14.4. v *Matth.* 22.12. *S. Auguſt.* x *Luc.* 15. v. 22. *S. Petr. Chryſolog. ſerm.* 3. y *Idem ibidem.*

Aen dat hooghweerdich Avondtmael,
Is liefde; voort doen, en verdragen.
De Chriſtelijck' Onnooſelhyt
Hoe wel ſtaet die met leydtſaemhyt!
30. En waerom ſouden wy niet lyden?
[z] De Velt-heer, die bereyt de Noen;
Op dat hem yder nae ſou doen,
En zynen Eſel ſoo niet myden.
Die niet, en lydt, of niet en werck',
Die ſtérref buyten onſe Kerck.
31. Met JESUS willen wy wel eten,
En drincken zyn Gedachtenis:
Maer als'er iet te lyden is,
Zyn vaſten hebben wy vergeten.
Wy ſoecken altyt op de Bergh
Met Petrus Hypocras, en Mergh.
32. Neen vrinden; alle dingen koſten;
Wat niet en koſt, en gelt'er niet.
De kerckelycke Moeder, ſiet,
Ja Godt ſelf opent u zyn Borſten.
VVeeſt yvrigh, en ontfanght dit ſoch:
[a] Maer proeft, beproeft u ſelven toch.
33. [b] Elias is geſpyſt door Raven:
Och! of'er nu geen ander meer,
Dat hyligh Broodt, 't Vlees van den Heer
En namen ſelf, of qualyck-gaven!
Ah! Prieſters, Godt bewaer ons al
Van ſulcke quaet, van ſulcke val.
34. Kompt hier niet aen met vuyle handen;
[c] VVacht u van Iſaïas kol'!
VVacht u, en peyſt' niet dat ick dol'!
Gy ſout voorwaer, gy ſout u branden.
Den Engel hadt een goude tangh:
Die ſoo geſtelt is, hem vry langh.

Aen

Luc. 15. *m.*

Aen-

z *Pſal.* 22. 5. a 1. *Corinth.* 11. 28. b 3. *Reg.* 17. 6. *S. Iſidor. l.* 2. *Epiſt.* 37. c. *Iſai.* 6. 6. *S. Athanaſ.* 8. *hexam.*

35. [d] Aenmerckt de dichte Sneë vlocken,
Die vallende op quaet saisoen,
Het Aerteryck groot hinder doen:
Die anders haer als wolle docken,
Dat hemels Manna gelijck snee;
Daer 't qualyck kompt te vallen, wee!
36. En waer van komen toch veel qualen?
[e] En vroege dooden voor den tyt?
Dees meyningh is van Christus wyt:
Maer om dat vele hem daer halen
In quade staet, verdienen zy
De straffe hier, en namaels by.
37. [f] Als 't Vrouken maer de boort en raeckte
Van onse Salichmakers kleedt,
Zy wird' geholpen in haer leedt;
Ja tot haer eerste kracht geraeckte
Op staende voet. Hoe veel te meer
Die raeckt, en nutt u Vlees ô! Heer?
38. VVee ons! die alle daegh feest houwen,
Oock men geen beternis en siet.
Den Heere en ontbreckt ons niet,
Maer het Geloove, en 't betrouwen.
Syt kranck, en soo kranck, alsge syt,
Die wel raeckt, wert zyn quale quyt.
39. [g] Als 't volck van Moyses is beschoncken,
Hy gafze honich uyt de Steen;
Niet honich, maer puur water, 't gheen
Haer smaeckte dus, om datze 't droncken
Met dorst, en lust. VVie nutten moet
Siet wat de dispositiê doet!
40. De Koninclycke Bruydt der Sangen,
Die smaeckte, scheen, dat hemels meel,
En smolt als suycker in haer keel:

Maer

d *Psal.* 147. 5. *S. Thomas.* e 1. *Cor.* 11. 30. f *Luc.* 8. *v.* 44. *S. Petr. Chrysol. de Muliere sanguiflua.* g *Psal.* 80. *v.* 17. *S. Chrysost. hom. ad Pop. Antioch.*

[h] Maer Judas is 'er mé verhangen.
Te vveten naer een yders ſtaet;
En Godt is goet, en Godt is quaet.
41. Dit ſietmen dagelijcks gebeuren:
VVat is 'er beter als de wyn?
En die is nietemin fenyn
Aen veelderleyé quae humeuren.
Den Heer is ſoet, maer in de Mondt
Van die noyt logen en verſtondt.
42. De Reyne Zielen die hem nutten
[i] Met honger, en met goede ſmaeck,
Die vinden hem een edel ſaeck;
Maer die haer Mage niet en ſnutten,
Bevinden hem als enckel gal,
Die haer gemoet doorbyten ſal.
43. Ick vonde leſt een violette;
De walgelycke ſpinnekop,
En het ſoet bieken ſat daer op:
De eene trock, en ſpand' haer nette;
Het ander pitſte t'onſer baet,
Den honich, en den honichraet.
44. Ick dachte, dit is onſen handel,
Wy halen uyt een ſelve Broot
Die zyn leven, en die zyn doot.
En trouwen wanneer ick bewandel
De ware ſchriften hier, en daer,
Ick make deſe reden claer.
45. De Tafels voeden, en vermoren:
[k] Waer Magdalena JESUS vandt,
[l] Ah! daer ſagh Balthazar de handt,
Die zyne feyten bracht te voren:
[m] Waer Saul wirde hooghgeacht,
[n] Is Amnon om den hals gebracht.

Wat

h *Ioan.* 13. 27. i *Exod.* 16. 20. *S. Auguſtin. ſerm.* 31. *de Temp.* k *Luc.* 7. 37. l *Daniel.* 5. 5. m 1. *Reg.* 9. 23. n 2. *Reg.* 13. 29.

46. Wat hoeven wy noch meer te ſeggen?
[o] Myn ziele als gy eten gaet,
Let, ô! let wat dat voor u ſtaet,
En wilhet toch wel overleggen.
[p] VVie aen dees Tafel ſonder licht.
Derft, ſitten, is ſlecht onderricht:
47. En ſou oock 't quaet voor't goet licht eten.
In ſoo peryckeleuſe punt
Soo vele als gy immer kunt,
Ah! wilt, en wilt u noyt vergeten.
[q] Dit Paeſchlam moet gebraden ſyn,
Die t'rouw nut, verdient ſtraffe pyn.
48. Kom nutt' vry, nutt: maer wilde 't hooren,
Kom met eerbiedingh, en met ſin,
En altyt met puur louter min;
Dus ſulde nimmer Godt verſtooren.
Den grooten Heer is wonder milt;
Nut vry, ſegh ick, ſoo veel gy wilt.
49. Hoe menich vleeſelycke moeder
Die 't kindt, dat zy gewonnen heeft,
Aen andere te voeden geeft?
Maer ſoo niet Chriſtus onſen Hoeder,
[r] En waren Herder. Wat hy doet?
Hy voedt zyn Schaepkens met zyn Bloet.
50. O Bandt der Goddelycke liefde!
O teeken der Godtvruchtichyt!
VVaer de myſtike ſoetichyt,
En alle Geeſtelycke welde,
Daer een devote ziel naer haeckt,
[ſ] In haer fonteyne wert geſmaeckt.
51. Ick kniel dan voor dit Tabernakel,
Alwaer en VVeert, en Gaſt, en Spys

Maer

[o] *Proverb.* 23. 1. *S. Auguſtin. Serm.* 1. *de S. Laurent.* [p] *Num.* 8. 2. [q] *Exod.* 12. 8. *S. Gregor. homil.* 22. *in Evang.* [r] *Ioan.* 10. 11. *S. Gregor. hom.* 14. *in Evang.* [ſ] *S. Thom. Aquin. in Opuſc.* 57.

Maer een en is op wonder wys.
O groot, en ſingulier Mirakel!
Ick nut oock hier, als ick begerr',
Nochtans dat ick noyt en verterr'.
52. [t] Wat Volck, of Bende heeft zyn Goden
Soo naer, als ons is Onſen Heer,
En onſe Godt? en wacht niet meer,
Siet hy is hier, ô Blinde Joden.
Wy nutten op dees blyde Feeſt
Een ſpys, die vet maeckt onſe Geeſt.
53. Siet hier het eynde der Figuren:
De Waerhyt jaeght de ſchaduw wegh,
En 't Licht de Nacht. Hoort wat ick ſegh:
Gy leeſt, en hopt in de Schrifturen,
Maer die gy niet en vat. Siet wel,
Wy hebben den Emmanuel.
54. [v] En vanden Ooſten tot de VVeſten,
En van den Suyden tot de Noordt
Is over al dit ſelve VVoordt,
Dat ſigh gedurich geeft ten beſten.
[x] O Meel gebenedyt! het welck
Blyft, en genochſaem is voor elck.
55. Dat Bloet wert mildelyck geſchoncken,
Dat hyligh Lichaem is bequaem
Voor zyne vrinden al te ſaem:
Dat Bloet wert ſterckelyck gedroncken.
O goeden Bet'! ô ſoeten ſchonck!
O die hem alle dage dronck!
56. Dit wenſcht de Kerck, maer niet de Duyvel,
[y] De Vyandt Menſch: die als vernamp,
Dat Jesus naer zyn palen quamp,
Ras teghen liep met ſchrick, en huyvel.
Hy ſocht niet, dat den Heere daer

Sou

t *S. Thom. Aquin. in Opuſc.* 57. v *Malach.* 1. 11.
x 3. *Reg.* 17. 14. *S. Cyrill. Alexand. lib.* 8. *in Ioan.* 17.
y *Matth.* 8. 28. *S. Petr. Chryſol. ſerm.* 16.

Maer
Laurent.
il. 22. *in*
in Evang.

Sou komen hem, of zyn soo naer:
57. Oft ymandt daer lancks sou passeren.
Dus had' hy de Passagiê oock
Vast toebeset: Want 't helsche spoock
Toch wel wiest, dat niet en mocht deren,
Oft kost besitten eene ziel,
Als die 't van Godts gemeynschap hiel.
58. [z] Dat alle Menschen dan wie meugen
Dat alle Christe Menschen toch,
Maer sonder haet, of quaet bedroch,
Met volle monden hen verheugen:
Dat niemandt hier te veel en my',
Maer drincke, tot dat droncke zy.
59. [a] De kleyne kinderen, die dorsten,
[b] 't Ghen' merckt Joannes Guldemont,
Soo zy haer Moeders sien terstont
Siet hoeze drucken in de borsten
En lipp', en sin! met meerder vlyt
Laet ons gaen tot dees Salighyt.
60. Maer gy, Heer, die ons kockt de Spyse,
[c] En noodt, roept, dwinght te komen, geest,
't Ghen niemandt van hem selven heeft;
Geest dat wy vatten wel die wyse;
Op dat genieten de genucht,
En oock bekomen al de vrucht.

z *Vide Catechis. ad Paroch.* a 1. *Petri.* 2. 1. b *Hom.* 60. *ad Pop. Antioch.* c *Luc.* 14. 23.

Op

Op de Feeste der Visitatie vande H. Maeght Maria, en Moeder Godts.

Exurgens Maria abiit in montana cum festinatione: & salutavit Elisabeth. Luc. 1. 39. & 40.

Maria opstaende is wegh gegaen naer't geberghte met haestichyt: ende heeft gegroet Elisabeth.

Contuendum est quia Superior venit ad inferiorem, ut inferior adjuvetur; Maria ad Elisabeth, Christus ad Joannem. S. Ambros. lib. 2. in Luc. cap. 1.

Men moet aenmercken dat die is meer, kompt tot die minder is, op dat die minder is, werde geholpen: Maria tot Elisabeth; Christus tot Joannes.

Is't niet ghenoch dat ick den beker drinck

OP DE WYSE: *Chere Philis pour quoy te smoigne vous*: Of: *Kompt lieve Bruydt, laet ons te samen gaen.*

VVIe kompt ons daer soo spoedich aengegaen?
[a] Claer als de Son, en schoon gelyck de Maen?
O lieve Dochters van Jerusalem
Aensiet de Bruydt, En singht met bly geluydt
Met alderleye stem.

[b] Zy spoedt met Godt vervult tot hare Nicht,
Maer en gevoelt geen swaerte, of gewicht:
Zy spoedt, en groet haer eerst met vlytichyt;
Al is zy meer; Zy geeft haer alle d'eer
Uyt puur ootmoedichyt.

3. Maria weest gegroet op onse wys,
Wy loven u, ô! hemels Paradys:

a *Cant. 6. 9. Epiphan.* b *Hugo Cardinal. in illa verba Eccli. 14. Quasi Oliva.*

Daer Eva noyt de bitter vrucht en las;
Daer noyt Serpent, Of quaet en quamp ontrent,
Waer Adam noyt en was.
4. [a] O Breme-Boſch ver boven ons verſtandt!
Den welcke brandt, maer niet en wert verbrandt.
[b] O Ooſten Port, die Ezechiel ſagh!
O ſuyver Badt! O wonderlijcke Stadt
Die niemandt in en magh:
5. Dan hy, die naer dat hy was opgeſtaen,
Is ſonder deure door zyn graf gegaen.
O Dochter, ende Bruyt van Bethleem!
Gy ſyt met eer, De Dienſt-Maeght van den Heer,
Maer Moeder oock van hem.
6. [c] Die met dry vingeren de werelt draeght,
Die draeght gy, baert gy uytverkore Maeght
Godt uyt u vlees, u Vader uyt u Bloedt.
O Koninghin! [d] O ware Hebreïn,
Die onſen Moeyſes voedt.
7. [e] O Aerde, waer noyt blommeken en ſtirf,
O Wyngaert! die noyt Vosken en bedirf:
O vruchtbaer landt waer't weldich terwe graen,
Waer overſoet, VVaer altyt even goet
De Muſcudellen ſtaen.
8. Hier pluckten ons de Duyf een Cyper Bees,
[f] Oft een Olyf, die zy aen Noë wees.
Hier pluckten ons de Goddelycke Duyf
Een Core-Blom, Een open terwe-Blom,
Die nimmermeer en ruyf.
9. O' Lelië des velts, die geenen dorn'
Oyt raeckte, als den [g] Ram met zynen horn:
Den Koninclycke Ram van Abraham,
Dat Suyver Lam, Dat by Joannes quam,
Dat alle ſonde nam.

10. O

a *Exod.* 3. 2. b *Ezechiel.* 44. 2. c *Iſai.* 40. 12. d *Exod.* 2: 9. e *Pſal.* 84. 1. *S. Bonavent.* f *Gen.* 8. 11. g *Gen.* 22. 13. *S. Auguſt. de Civit.* 32.

10. O Tortelduyf! ô! wiens ſimpel oogh
Den felle Leeuw, den Leeuw van Juda boogh'.
O wys en overſchoon Abigail
Van overlangh! O! wiens ſoet-geſangh
[a] Den grammen David ſtil'!
11. O Steunſel! en Columne van Godts Kerck,
Die geenen menſch en roer, al is hy ſterck.
Doet Sampſon, doet u beſt; ô blinde ſap;
O Booſe Geus; En hebde geenen neus?
Godt ſelver ruſter op.
12. Dat lucifer de ſtoel zyns Heere ſtel',
En Adam met den ſuren Appel ſpel':
Gy Moeder Maeght, gy ſyt het firmament,
Dat ſonder vrees; Dat tuſſchen Geeſt en vlees
Vaſt ſtaet, en ongeſchent.
13. O luſtich! ô! welluſtich Firmament!
Dat alle gaven tot ons neder-ſent.
O Salich licht van onſen Horizon!
Gy ſyt heel ſchoon, O! heerelycken Throon!
O Throon van Salomon!
14 [b] O coelen hoven! waer een Chriſte kindt
Den Soon des Heere, en des menſche vindt:
[c] O goede Ruth, die daer van boven aen
Soeckt, ende raept Den Sondaer die hier ſlaept,
Als afgevalle graen.
15. O! Goedertiere Maeght! ô! Moeder Godts!
[d] Die ſoo geringh als ick maer eens en toidts,
De venſter vanden hemel open doet.
Ick ſien u daer, En werd' u hier gewaer.
Schept moet ô! myn gemoet.
16. [e] VVie ſoude konnen ſitten in verdriet
Die deſe Sterre met zyn ooge ſiet?

a 1. *Reg.* 25. 32. b *Daniel.* 3: 92. *Epiphan. Serm. de laudib. Deipar.* c *Ruth.* 2. 3. d *S. Bonavent. in Speculo Virg. cap.* 8. e *Matth.* 2. 9. *S. Euſeb. Emiſſ. in Epiph.*

O Sterre die daer in den Hemel ſtaet,
En niet te min, Uyt moederlycke min
U kinders voren gaet.
17. Die onſe Koninck hebt getoont ſoo ras,
Als hy geboren en verreſen was;
Ja van als Moyſes was, gy hebt het volck
[a] Van doen ter tyt, Tot henne ſalichyt
Een Vier geweeſt, een VVolck;
18. [b] Die ſnachts, en daeghs uyt de gevangenis
Henleydde door de woeſte VVildernis.
O! Moeder wy gaen oock naer Chana-landt,
VVy dolen al Door 's werelts droevich dal;
Ey! nempt ons metter handt.
12. Als gy niet met en gaet, wy werden flouw,
[c] O cloecke Debora! ô ſtercke Vrouw!
Als gy niet met en gaet, heel Chriſtendom
Vergaet, en wacht Met Iſraels Geſlacht,
[d] Tot dat MARIA kom.
20. [e] Siet Lazarus is doot: ſou Chriſtus zyn
Graf op doen doen, MARIA moeter ſyn.
O! ſondich Menſch in allen uwen druck
Aenſiet de Ster, En roept al ſyde ver;
Oft anders geen geluck.
21. Den grammen Vader paeyt des Sone dorſt,
Den grammen Soon des Moeders ſoete Borſt:
Maer wee! wie tegen is de Son, en Maen,
Soo inder tyt, Als inder eeuwichyt,
Die ſynder qualyck aen.
22. Die ſullen met haer eygen ooren, ah!
Die ſullen hooren dien Donderſlagh,
[f] Dat bitter VVoordt, en vallen over een

In

a *Ab initio creata, id eſt, præfigurata. Richard. à S. Laurentio de laud. Virg. lib. 4. expendens prædict. verba Eccli. 24. 14.* b *Exod. 13. 21. Richard. à S. Laurent. l. 7. de laudib. Virg.* c *Iudic. 4. 9.* d *Num. 12. 13.* e *Ioan. 11. v. 28. S. Petr. Chryſol. Serm. de Lazaro reſuſc.* f *Pſal. 90. 3.*

In die Valley, Van kneſſingh, en geſchrey,
Als eene Meule-ſteen.
23. O! Moeder ſpreckt my voor en dan, en nu,
Spreckt uwen Dienaer voor, dat bid ick u.
Die Chriſtus hebt gebrocht tot by ſint Jan;
Geef my u ſoch, Soo wil ick waſſchen noch,
En werden oock een Man.

Op de Feeſt van de Hemelvaert van MARIA.

Quæ eſt iſta quæ aſcendit? Cant. 3.6. & 6.9. & 8.5.
Wie is deſe dewelcke opgaet?
Ter in Canticis in Perſonâ Angelorum quæritur: Quæ eſt iſta? Non tantum quia Perſonæ mirantur Excellentiam: ſed forſan, quia dulce nomen MARIÆ *ſibi deſiderant reſponderi.* Richard. à S. Laurent. lib. 1. cap. 2.
In de Cantiken wert drymaels van d'Engelen gevraegt: Wie is deſe? Niet alleen, om datze verwondert ſyn van die Excellentie, maer miſchien, om datze wenſchen, dat hen geantwoordt wert den ſoeten Naem van MARIA.

OP DE WYSE: *O Hyligh ſaligh Bethleëm.*

HOe vol, MARIA, ſyde gy
Van Godt, en Goddelycke gaven?
Vol voor u, overvol voor my.
G'en ſyt niet van de dwaſe Mag'en,
2. [b] Maer wyſer als de wyſte al:
Die vry toch ſyt van achterdencken,
Dat immer u ontbreken ſal,
Hoe vele gy oock komt te ſchencken.

a *Luc.* 1. 28. *Richard. l.* 1. *cap.* 4. b *Matth.* 25.

3. [a] Het geluck vloedt op uwe Ree
Van al de Hyligen te gâder:
Gelijck de vloeden in de Zee
Al komen elck een door zyn ader.
4. O! [b] Bruydt u Borſten ſyn gelyck
Aen Davidts Toren, naer 't getuygen
Van Salomon, voor ygelyck,
Om daer weldaden uyt te ſuygen.
5. [c] 'k Sien 't Vel van Gedeon bedouwt,
En g'heel doortrocken; dat geringe
Stort uyt, als ymandt bidt, of douwt,
Veel gratien: Maer ſonderlinge
6. Als ymandt wat ſterck douwt, of bidt,
Dat wy door ondervindingh leeren:
[d] Wie aen u deur geſtadich ſidt,
En ſal niet treurich van daer keeren.
7. [e] Den Hemel, ende Aerde ſou
In aſch vergaen, en eer verdwynen,
Dan ymandt u ô! Lieſſte Vrouw
Sou toonen te vergeefs zyn pynen.
8. [f] O! VVyngaert, die u Rancken wyt,
En bredt uytreckt tot aen de Palen
Der Zee, en yder een verblyt
Die op u denckt in zyne qualen.
9. [g] Gy ſyt den ſoete Dageraet
Die eyndt de nacht, en baert de Sonne.
VVy waren al in ſlechte ſtaet,
En waer de doot door u verwonne.
10. [h] O! koſtelycken Acker, waer
Den groote ſchat leydt in verborgen;
Die groot, en ryck maeckt altegaer,

VVie

a *Eccla.* 1. 7. *S. Bonavent. in ſpeculo Virg.* b *Cant.* 8. 10. *S. Ambroſ. in Pſal.* 118. c *Iudic.* 6. 38. *Richard. S. Laurent. l.* 12. *de laud. Virg.* d *Proverb.* 8. 34. e *Bloſius in ſpeculo cap.* 12. f *Pſalm.* 79. 12. *Richard. à S. Laurent.* g *Rupert. l.* 6. *in Cant.* h *Matth.* 13. 44. *S. Bonavent.*

Wie dien vindt door u beſorgen.
11. [a] De ſondaer kryght vergiffenis
Door u van alle zyn miſdaden;
En die nu gerechtveerdicht is,
Wert hyliger door u genaden.
12. [b] De zielkens in het Vagevier
Die werden bly, als van u hooren;
Gelijck den krancken zyn getier
Neer leyt, om een bly woordt in d'ooren.
13. [c] t'Gediert, dat Ezechiel ſagh,
Hadt oogen buyten, ende binnen:
Maer gy ſiet helder, als den dagh
Den nootvan al, die u beminnen.
14. [d] En oft oock niemandt u en vraeght,
Daer wyn gebreckt, oft ander ſaken;
Gy ſyt de vrouw, die ſorge draeght,
Om de bedruckte te vermaken.
15. [e] Die Chriſtus met de Mondt aen't Cruys,
En 't gebooght hooft my heeft geweſen:
Daer Soon nempt deſe in u huys:
[f] Wie haer lief heeft, die ſal lief weſen.
16. [g] O! wonder Bieſe mande, wie
Den ware Moyſes hebt ontfangen,
Tot algemeen verloſſingh: Die
Ons eenich hop is, en verlangen.
17. [h] Wie kompt tot hem, als door u handt?
[i] Die 't kindt wilt vinden, ſoeck de moeder,
[k] En ſoeck oock met de moeder: wandt.
Gy ſyt de ſtadt ſelf van ons Broeder

a *Richard. Victor.* b *D. Brigitta.* c *Ezech.* 10. 12. *B. Amandæus homli.* 8. *de B. Mariæ Virg. Laud.* d *Ioan.* 2. 3. *S. Vincent. ſerm.* 1. *Dom. Epiph.* e *Ioan.* 19. 27. *Hugo.* f *Prov.* 8. 17. g *Exod.* 2. 3. *Hugo de S. Victor. lib.* 4. *Miſcell. tit.* 6. h *Idiota.* i *Matth.* 2. 11. *Galfrid. apud Tilm.* k *Luc.* 2. 46. *Cant.* 5. 17. *Cardinal. Alanus.*

18. O overschoon, en wyse Saâr!
[a] Wie met u gaet, gaet seker wegen.
[b] Gy hebt de goede Moedenaâr
Geluckigh aen u zy gekregen.
19. [c] Seght ey! seght dat g'ons Suster syt,
Op dat de Duvelen ons myden;
En Godt wil inder eeuwichyt
Om uwe naem gebenedyden.
20. [d] O Naem! ver boven alle naem
Der menschen, en der Creaturen;
De Engelen oock aengenaem;
Die vragen, alze u op-vuren.
21. Zy vragen eens, en meer dan eens:
Wie is toch dees, die wert verheven?
Vol glorië, en even eens
Als Koningin in 's Hemels leven.
22. Men vraeght soo dickwils hoe gy heet,
Om u soo dickwils te doen namen:
Hoe wel een ygelyck u weet.
Te syn Maria ONS VROUW. Amen.

a *Gen.* 10. 12. & 13. b *S. Petr. Damian.* c *S. Bonav. in spec.* d *Idiota de Contempl. B. V. M. cap.* 5.

Van den H. Engel Bewaerder.

Quoniam Angelis suis mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis. Psal. 90. 11.

Godt heeft zyne Engelen van u bevolen: dat zy u in alle uwe wegen bewaren souden.

Quid sub tantis custodibus timeamus? S. Bernard. in dict. Psalm.

Wat moeten wy vreesen onder soo machtige Bewaerders?

OP DE WYSE: *Las! que bien-tôt je retombe.*

ALs ick g'waer word' de Tempesten
Van de werelt, en het Vlees;

Oock

Oock 't gewelt der booſe Geeſten,
Die my jagen aen de vrées:
[a] Ick roep mynen Engel aen,
Heer bewaert ons, wy vergaen.
2. Ick belove my te voegen
Naer u inſpraeck, ende raet;
En te doen naer u genoegen,
Alſoo langh dit leven ſtaet.
Blyft gy mynen Pedagoogh,
Ende hecht op my u oogh.
3. Blyft toch aen myn rechte zyden;
Alwaer ick gaen, gaet oock me:
En wilt my gebenedyden,
[b] Als den Ander Jacob dé.
De g'heel helle tegen my
Opſtae: Ick ben wel met dy.
4. Als gy met my ſyt, geen Beren,
Hoe fel oock, en hong'righ ſyn,
Geen Leeuwen en mogen deren;
Ja ſelf 't vier en doet geen pyn.
[c] Exempel 't kindt Miſael,
Met noch twee, en Daniel.
5. Gy deckt my gelyck een hernes
Tegen alle tegenſpoedt:
[d] Door welck Judith Holofernes
Ded' verſmooren in zyn bloedt.
[e] Ick en vreeſe, of en dib
By u niet voor Sen'cherib.
6. [f] Wie heeft Tobias de Jongen
Van den gapend' Viſch verricht?
Die op hem quamp aengeſprongen;
[g] En den Ouden het geſicht
Hergunt? wie, als Raphaël,

a *S. Bernard. ſup.* b *Gen.* 32. 29. c *Daniel.* 3. & 6.
d *Judith,* 13. 10. e 4. *Reg.* 19. 35. f *Tob.* 6. 4.
g *Tob.* 11. 14.

[a] Die oock Sara dede wel. a *Tob.* 8. 3.

7. Syt gy om my te bewaren
Van den eerſten oogeblick,
Die my byſtaet tot dees jaren:
Blyft dan tot de leſte ſnick.
En ontreckt my niet u handt,
Voor g'en brenght m'in't vaderlandt.

Vanden H. Joſeph Bruydegom van MARIA de Maget, en Moeder Godts.

Ioſeph autem vir ejus cum eſſet juſtus. Matth. 1. 19.
Maer Joſeph haer Man, want hy rechtveerdich was.

Quis & qualis homo fuerit Beatus Ioſeph, conjice ex appellatione, quâ, licet diſpenſatoriâ, meruit honorari à Deo, ut Pater Dei & dictus & creditus ſit. S. Bernard. hom. 2. ſuper Miſſus.

Wie, ende hoedanich menſch geweeſt is den Salige Joſeph, ſpeurt uyt de Naem, waer mede, hoe wel by diſpenſatie, hy verdient heeft van Godt vereert te werden, dat Vader van Godt ende geſeyt, ende gelooft is.

OP DE WYSE: *Puis qu'il eſt vray que vous laiſſant.*

[a] ICk ſien ô! Joſeph Davidts Soon
Het voordeel dat u is gegeven;
Niet alleen om den hooge Throon
U toegeſchieckt in't eeuwich leven:
Maer gy op wonder wys met uwe Bruydt gy ſyt
Saligh in deſen tyt.

2. Al d'ander op gemeyn manier
Ontfangen loon naer hen aflyven:
Maer gy ſiend' uwen Heere hier,
Waer't wel, al hadt g'hier moeten blyven.

a *Vide hymn. nov. in offic. Eccl.*

Loſ

Lof u dan Bruydegom van de Princeſſe Maert,
Die JESUS heeft gebaert.
3. [a] Gy leydt hem naer Ægypte landt
Met haer; en als hy is verloren,
[b] Gy haelt hem weder met de handt.
Hier toe heeft Godt u uytverkoren.
Den oude Joſeph was toch wys, en deughde Ryck
Maer van ver' u gelijck.
4. Den Heere Godt van Abraham,
Die alles van niet heeft geſchapen,
Die gaet als een onnooſel Lam,
Om houdt, en ſpaenderen te rapen.
Siet goede Timmerman: de Meeſter van't gebouw
[c] Is gehoorſaem aen ouw.
5. O Joſeph uytgeleſe Man!
U Privilegien ſyn vele,
En meer als ymandt ſeggen kan.
Gy ſteft van Liefde, als die quelen;
En JESUS ſelver, en MARIA ſtaen u by;
Hoe Saligh ſyde gy!
6. O! Voedtſter-vader van den Heer
Laet ons in u beſchermingh woonen;
En nu de vyandt nadert ſeer,
Siet aen 't benoude Ryck van Roomen;
En in 't particulier, en in het generael
Bewaert ons altemael.

a *Matth.* 2. *v.* 13. b *Luc.* 2. *v.* 46. c *Luc. cap.* 2. *v.* 51.

Van

Van de H. Moeder Anna.

Ex fructibus eorum cognoscetis eos. Matth. 7. 16.
Uyt hare vruchten suldeze kennen.
O beatum Par Ioachim & Anna! ac profectò ex ventris vestri fructu immaculati agnoscimini. S. Joan. Damascen. Orat. 1. de Nativit. B. V. M.
O Saligh Paer Joachim en Anna! Toch sekerlijck uyt de vrucht uws lichaems wert gekent uwe hylighyt.

OP DE WYSE: *Sans dessein nous avons vaincu.*

O! Anna gracieuse Vrouw,
Die gaeft aen Joachim u trouw,
De weerde blyckt van u Persoonen
Uyt u gebenedyde vrucht:
Waer Godt den Heer u wil voor loonen:
Want die wech-nempt al d'ongenucht.
2. Gy syt de Moeder van de Maeght,
Die JESUS heeft gebaert; en draeght
Den tytel, die is uytgelesen.
[a] Gy syt de Croon van uwe Man:
O! hondert dusendt mael gepresen!
Die Sara wyck', en d'oude Ann'.
3. Goe groote Moeder van den Heer
Wy bidden u, en bidden seer:
Hebt medelyden met de VVeesen.
Al waer Godt tot ons [b] niet gesindt;
Z'en hoeven nieuwers voor te vreesen,
Die gy maer voorspreckt met u Kindt.

a *Proverb.* 12. b *Nempt wel om onse sonden.*

Van

Van den H. Seraphinſche Franciſcus.

Ego enim ſtigmata Domini Ieſu in Corpore meo porto. ad Gal. 6. 17.

Ick drage de Liet-teeckenen des Heere JESU in myn Lichaem.

Vt Amicus ipſe Chriſti prænoſceret ſe non per martyrium Carnis, ſed per incendium mentis totum in Ieſu Chriſti expreſſam ſimilitudinem transformandum. S. Bonav. in Legend. S. Franciſci cap. 13.

Op dat den Dienaer Chriſti ſelf voorweten ſoude, dat niet door martelie des vlees, maer door brandt des Geeſts geheel in eene uytgedruckte gelyckheyt van Jeſus Chriſtus was te veranderen.

OP DE WYSE: *Philis myn tweede ziel.*

1. FRanciſcus Dienaer Godts
Vertrocken op een rodts,
Als hy door innich medelyden wert
Bevangen, en gedreven van zyn hert
Tot zynen Lief gecruyſten Heer;
Sucht, ende quelt. Ah! hy en kan niet meer.
Dus komt die Heere als een Seraphin,
En druckt hem alle vyf zyn VVonden in.

2. O! ſtraf, en ſoete pyn!
Die wond' is Medecyn.
Siet eens in Handen, Voeten, ende Zy!
De ſmerte maeckt hem t'ſamen droef, en bly.
Hy en verlieſt wel niet een haer,
Nochtans de Liefde maeckt hem Martelaer.
O raer, en ſchoon exempel van de Deught!
VVaer aen geheel ſich 't Chriſtendom verheught.

3. Is 't

3. Is 't niet een wonder werck !
Hy ondersteunt de Kerck
Door zyn verdienst. VVie sagh op aerteryck *Iob.* 1. 8.
Oyt sulcke Man, oft ymandt hem gelyck ?
Treckt uyt Franciscus u Habyt,
My dunckt dat gy de Salighmaker syt :
Of Christus aentreck' uwen rock ; gewis
Het schynt dat Jesus self Franciscus is.

Van den H. Augustinus.

Deus Cordis mei, & pars mea Deus in æternum. Psal. 72. 25.
Godt myns herten, ende myn deel Godt inder eeuwigheyt.
Domine fecisti nos ad Te, & inquietum est cor nostrum, donec requiescat in Te. S. August. l. 1. Confess. cap. 1.
Heere gy hebt ons geschapen tot U, en hierom is oock ons herte ongerust, tot het rust in U.

OP DE VVYSE: *Als voren.*

1. DOen Augustinus was
Gekomen uyt de plas
Der wulpschyt : doen was ontkomen 't Diep
Der Kettery, en dwalinge, hy riep :
O Oud', en Nieuwe schoonighyt !
O ! eenich Goet ! ô alle salighyt !
Ick heb u myn Beginsel, ende Endt,
Myn Godt ah ! ick heb u te laet [a] gekendt.
2. O troostelycke saeck !
De sondaer tot vermaeck.
Ick sien, dat Augustyn, al kompt hy laet,
Die vroegh gekomen syn, te boven gaet :
[b] En dat hy oock niet min en heeft,
Al of hy van't begin hadt wel geleeft.

a *l.* 10. *Conf. c.* 17. b *Matth.* 20. 9.

O Hert! ô suyver Hert! dat Godt bemindt,
Waer in gy niet de minste vleck en vindt.
3. Het brandt geweldich seer,
En neyght tot zynen Heer:
Die 't heeft geschapen naer gelyckenis,
En eyge Belt zyns selfs. Hoe kleyn het is,
[a] Wegh ydel werelt vol bedroch,
Geen Creatur', of Schepsel is genoch
Aen't selfde. 'Klaet u peysen met wat lust
Dat Herte nu in zynen Center rust!

a *Hugo lib. 3. de Anima.*

Van den H. Ignatius de Loyola.

Qui fuit magnus secundum nomen suum. Jos. 46. 1.
Die groot is geweest naer zyne Naem.
Indefessus Lucrandis Deo Animis instabat, ex offic. Eccle.
Hy beneerstichde te winnen de Gemoederen voor Godt sonder vermoeythyt.

OP DE WYSE: *Als voren.*

1. BErst Luther! u quae leer
En heeft geen vatten meer.
Soo als de heele Werelt heeft gesien,
En Roomen self met eene blyde mien:
Ignatius Loyola is
Van Godt gesonden tot behoedenis
Van zyne Bruydt de algemeene kerck,
Een vestingh, of gelyck een bollewerck.
2. O Man! naer zyne naem,
Vol vier, en goede faem.
Die om 't Volck t'onderwysen in de wet,
Zyn eyge salighyt ter zyde set:
En voor zyn deel, en voor zyn lodt
Nempt suyverlyck de glorie van Godt.

Die

Die hy dan in zyn hert, en op zyn tongh
Draeght altyt, en leert voort, aen oudt, en jongh.
3. De Geeſt ryck, ende milt *Ioan.* 3.8.
Geeft, en blaeſt daer hy wilt.
Een wonder ſaeck! eer hy noch ſchole gingh,
Loyola vat, en ſchryft een Oeffeningh;
De welcke de Societyt,
En al de Werelt diendt tot groot profyt.
Maer 't gene hy gevat heeft naderhandt,
Wie kent dat als een innich diep verſtandt?

Van den H. Dominicus.

Ille erat lucerna ardens, & lucens. Joan. 5.35.
Hy was een licht bernende, en ſchynende.
Ardens fide, & Dilectione; lucens verbo & actione. Alcuinus hic.
Bernende door geloof, en liefde; ſchynende door leeringh, ende uytwerkingh.

OP DE WYSE: *Als voren.*

1. ICk ſien een Hondeken,
Dat in ze mondeken
Een fackel draeght, de welcke licht, en brandt.
Wat is dit, als dat over al het Landt,
Door toe doen van *Dominicus*,
Die heeft de naem van Heer, of *Dominus*,
De Chriſtelycke leer floreren ſal,
En zyne, die ſeer veel ſyn in getal.
2. Wy ſingen uwe lof
O! Werckman van Godts hof:
Die ingeſtelt ons hebt den Rooſe-Crans
Vol goede geur, en aengename glans.
De deught, en 't goet dat hier van kompt

Blyckt

Blyckt aen de Paus, die Pius wird' genompt;
VVaneer' den Turck verſlagen is geweeſt.
Acht ymandt ſlecht, die 't Rooſe-Cransken leeſt?
3. Ick acht dat eer voor my,
En hang'het aen myn zy:
VVaer in ô! Maeght ick uwe blyſchap ſien,
En t'ſamen my verheuge, en verdien.
Ick ſien hier oock wel uwen druck,
En ſmert; tot my welvaren, en geluck.
Maer als ick, ô! MARIA daer by merck
U glorië, dan wert myn hope ſterck.

Vanden H. Bruno Inſtelder der Carthuyſers.

Ducam eam in ſolitudinem, & loquar ad Cor ejus. Oſeœ 2.
Ick ſal hem in de VVoeſtyne lyden, ende ſpreken aen zyn herte.
Mihi Oppidum Carcer; & ſolitudo Paradiſus eſt. S. Hieron. ad Ruſtic. Monach.
De Stadt is my eenen Kercker, ende d'Eenichyt een Paradys.

OP DE VVYSE: *Object dont le charmes ſy doux.*

ALs ick ô! Bruno u aenſien,
Gy hebt een Paradys der welden,
By nae, waer Adam moeſt uyt-vlien,
En Godt de Cherubin voor ſtelden.
Ja als gy leeft op ſulck onnooſel wys,
Gy hebt voorwaer, gy hebt hier ook een Paradys.
2. VVaer hem de quade hooverdy,
En gulſichyt heeft uyt-gedreven;
Daer weder keert, en nadert gy
Door u ootmoedich, en reyn leven.

Dat u dan recht geeft tot het hemelryck;
Ja maeckt oock van nu aen de Engelen gelyck.

3. Gy vliedt de werelt, en haer werck,
Op dat z'u niet en mocht beſmetten:
Gy ſoeckt de Celle, en de Kerck,
Om daer op uwe grondt te letten.
Hoe wel is't al bewaert! geen valſch Serpent,
Of curieuſe vrouw en kompter oyt ontrent.

4. Gy draeght een hert, een haire kleedt,
Maer hebt u beddeken vol blommen:
De pyne en doet u geen leedt,
Die voortbrenght innige Ryckdommen.
[a] Al ſwyghde oock, en ſyde meeſt alleen;
Gy ſyt aen Godt altyt, en Godt aen u gemeen.

5. O! Orde welgeſchickt! waer in
Den Heere wert gediendt by dagen,
En nachten met een hert, en ſin,
Tot zyn genoegen, en behagen.
Wie daer zyn Tabernakel maken kan,
O! geluckſaligen, en uytverkore Man!

6. VVant ymandt van u kleynte ſeyt,
[b] Godt openbaert hem aen de Kleyne:
Die wynich oock heeft met geleyt,
Als menſch geworden wird' gemeyne.
En wilt, en wilt niet vreeſen kleyn getal;
Hy leeft die u beſchermt, en toch beſchermen ſal.

7. Al is de Duvel quaet, en ergh;
Die wel doet, en heeft niet te vreeſen:
U [c] Stadt die ſtaet op eenen Bergh.
En Bruno gy ſorght voor de VVeeſen.
U fondament is goet; den eerſte muur
Die ſtaet noch, en ſal ſtaen: dat niemandt hem
en ruur.

Vande

a *Climac. de loquacit.* b *Luc.* 12. 32. *V. Beda lib.* 4. *cap.* 54. *in Luc.* 12. c *Matth.* 5. 14.

Van de H. Maria Magdalena.

Magiſter adeſt, & vocat te. Joan. 11. 28.
De Meeſter is hier, en roept u.
Felix hora quando IESVS vocat de lachrymis ad Gaudium Spiritus. Thom. à Kemp. 2. lib. cap. 8. v. 1.
Geluckige ure, als JESUS roept van tranen naer blyſchap des Geeſts.

OP DE WYSE: *l'Aurore ſur le point du jour.*

DOen Magdalena uyt wanhop
Van Lazarus haer bleef verſtooren,
De Suſter ſeyde haer in d'ooren:
Den Meeſter naer u vraeght, ſtaet op.
2. O Saligh uur! als JESUS roept
Van pyn, van perſſinge, van walgingh
Tot trooſt, tot lavenis, tot ſalvingh.
VVie deſe ſmaeckt, niet meer en ſnoept:
3. Noch voedt eenicherande luſt,
Noch voelt van alle dees geſchapen
Slecht, en verganckelycke ſaken:
VVat min als Godt haer niet en bluſt.
4. Nu Heere ſpreckt, u Dienaers hoort:
Spreckt peys, en vrede in myn herte;
Die alle pyn die alle ſmerte
Doet gaen, en vergaen met een woort.
5. O! ſterck, en Goddelycke Cracht!
O! Godt, myn ziele die moet ſmelten
Van d'innichlyck', en ſoet gewelten.
k'En houw, dan tot u, hert, of macht.
6. Hoe goet, hoe ſoet is uwe geur! *Cant.* 5. 16.
Hoe liefelyck is uwen Azem!
U ſtem is beter als den Balzem:
Ick koſe daer geen werelt veur.

7. Als JESUS tegenwoordich is,
En weet ick van geene ellenden.
En wilt dan niet meer van my wenden
O! JESUS al myn heugenis.

Van de H. Catharina, Maeght ende Martelerſſe.

O! quam pulchra eſt caſta generatio cum claritate. Sap. 4. 1.
O hoe ſchoon is een ſuyver Geſlachte met claerhyt!
Non vult eſſe Vxor Militis, ut ſit ipſius Regis. S. Hieron. ad Euſtoch.
Zy en wilt de Huyſvrouwe niet weſen eens ſoldaet (*of menſch*) op datze mach ſelfs des Koninckx (*dat is des Heere*) ſyn.

OP DE VVYSE: *Kom Seraphinen, kom ſoudi d'eſpani Cherubinen.*

DEs werelts luſten Syn vol onruſten:
Die wys is, volghe my, en mynen thryn.
Ick heb verlaten VVel de ſoldaten,
Op dat ick mach de Bruydt des Koninckx ſyn :/: *bis*
2. Noch Vlees, noch Menſchen En is myn wenſchen.
Hoe ſou de VVerelt, die maer ſlyck en heeft,
Myn herte trecken, Of iet verwecken
Een Maegt? die Jeſus ſelf den Trouw-rinck geeft: /: *bis*
3. Ick ben verbonden, En heb gevonden,
Uyt duſendt Eenen, die myn Ziel bemindt.
En wilt dan Boeven Niet langer proeven:
Gy ſiet toch datge niet aen my en windt :/: *bis*
4. Houdt op Tyrannen; De VVyſe Mannen
En hebben niet een woordt te ſeggen meer.
't Zy dreygementen, Of raer preſenten;
Ick leef, en ſterf getrouw aen mynen Heer :/: *bis*

5. O!

5. O! teere jonckhyt Kom Leert hier VVyshyt:
Dees Maeght zy uwe ſpiegel, en model;
Om te beſtieren Al u manieren.
Deught, en Geleerthyt ô! dat gaetſoo wel:/: *bis*

Geeſtelijck Dicht voor J. E. N. Begynken.

Deſcendi in hortum Nucum. Cant. 6. 10.
Ick ben gedaelt in den Notelaren hof.
Nuces duri & amari Corticis ſunt Corda Perfectorum in Eccleſia, qui dum divinam Sapientiam intra corpora ſua retinent, quaſi nucleum dulcem in fragili teſta portant. S. Gregor.
De Noten met herde, en bitter ſchorſe ſyn de herten van de Volmaeckte inde H. Kercke, die wanneer zy de Goddelijcke VVyshyt binnen haer Lichaemen onthouden, als eene ſoete kern draghen in eene brooſe ſchelpe.

OP DE WYSE; *Als voren: Myn ziele danckt den Heer.*

OP eenen heeten dagh ick ſagh de Bruydt der Sanghen
Met ſuchten in haer hert, met tranen op haer wangen:
Zy meynde, dieze ſocht, te vinden tuſſchen 't riet
In hare blommen hof; Maer hy en was'er niet.
2. Kom Sunamitis lief, kom uwe wel-Beminden
En ſulde nieuwers eer; als in de Boomgaert vinden:
Daer vloedich ende ryck de Notelaren ſtaen.
Ick heb hem daer van daegh heel vroegh ſien henen gaen.
3. Hy is'er vroegh, en laet, hy is'er al te gaen:
Een teecken dat hy ſtelt de Noten voor de Peren.

Dat niemant en verſmae den Notelare fleur;
Men nempter eenen menſch met rype ſeden deur.

4. Den Notelareboom wert alle jaer gheſlaeghen;
Niet tegenſtaende noch en laet hy niet te draghen.
Ja hoege herder ſmeyt, en hoe g'hem meerder ſlaet,
Hoe groender 't naeſte jaer, en volder dat hy ſtaet.

5. De vruchten die hy draegt, die hebben bitter ſchellen;
Maer krak'het notjen eens; iſt datge 't weet te pellen,
De kerren die is ſoet; men perſter ſoete Bruyt
Tot trooſt, en tot u leer een ſoete oli uyt.

6. Siet heden komde ghy, daer menige voor beven,
In Onderdanichyt, en ſuyverhyt hier leven.
't Is ſonder twyfel hert; Maer datge niet en treurt:
Ick ſegge, ſpyt natuur, dat u geluck gebeurt.

7. Door ſiet de werelt wel; ô Maegt g'hebt wyſe ſinnen,
* De werelt ſoek' het al van buyten, ghy van binnen.
De werelt ſoeckt genucht, de werelt verſoeckt eer,
De werelt gelt, en goet: ghy onſe lieven Heer.

8. Ghy hebb'et beſte voor: al worde wat geſmeten
O NOTELARE-BOOM, het is u, moet ghy weten,
Het is u nut, en goet. En ſyt toch niet geperſt;
De ryckſte vande ſtadt ſou volgen datze derſt.

9. Verdraegt de ſtyve handt, zy ſal u vruchtbaer maken:
Door byt de bitter ſchelp, ghy ſult de kerren ſmaken.
Kindt luyſtert, altyt Godt, en uwen Regel kendt,
En datge wel begint, en voortgaet, en volendt.

* *Gen.* 19. 10. *S. Greg. lib.* 6. *Moral.* 16.

LIEDEKEN.

Dulcedo hujus ſæculi ad tempus fauces indulcat, ſed in magnam amaritudinem poſtea convertitur: Dulcedo autem vitæ æternæ conſtans eſt. S. Auguſt. in Pſal. 123.

De ſoetichyt van dit Eeuw verſoet de kele, doch verandert daer naer in groote bitterhyt: Maer de ſoetichyt des eeuwigen levens is geſtadich.

OP DE VVYSE. *Als voren van de Eenichyt.*

O! Hoe ſoet, en hoe vol vreughden
Heere JESUS ſyn de deughden!
Boven melck, en boven wyn;
Boven alle ſoeticheden;
Ick ſegh, alle ſotticheden,
Die d'er in de werelt ſyn.
2. Dat de dulle menſchen poeffen,
En op d'ydel werelt ſtoeffen;
Haer genucht is my verdriet.
Dat haer Minnaers triumpheren,
Dat haer Dienaers glorieren:
Ick en acht de werelt niet.
3. Ick veracht haer liſtich praetjen,
VVant haer visken heeft een graetjen,
*En haer Roosken eenen dorn.
Hare luſten ſyn vol ſmerten.
O! geruſtichyt des herten
Ghy dient my voor eenen Horn.
4. Ghy verleendt my ſuyver welden,
Die een ziele mach verbelden:
Ghy vervult heel myn gemoet.
Ghy doet my dit lieken ſingen:
Maer daer is noch ander dingen,
Dat ick ondervinden moet.

* *S. Baſil. homil. de Parad.*

Lof-dicht voor J. J. S. Begynken.

Iugum meum ſuave eſt, & onus meum leve. Matth. 11. 30.
Myn jock is ſoet, en mynen laſt licht.
Omnia levia ſunt Charitati. S. Auguſt. l. de natura & Gratia. cap. 69.
Alles is aen de liefde licht:

Op de Wyse: *Als voren.*

1. DOen Catharina was met bitterhyt bevangen,
Op datze niet en ſou naer ſoetichyt verlangen,
Den goedertieren Heer quam d'uytverkore Ziel
In tyts van zyn behulp verſekeren: hy hiel
2. Een goude Croon, en een van dornen in zyn handen,
En gafze liber keus. Naer wyſe lie verſtanden
De gouwe toonde ryck, en bove maten ſchoon;
Nochtans de wyſe Maeght verkoos de dorne Croon.
3. Zy heeft 't wel getreft. Wat ſulde ghy nu kieſen
Segh weerde Chriſti Bruyt? En wilde niet verlieſen,
Volght Catharina naer; dat u de Bruydegom,
Als hy met dornen kompt, zy lief, en willekom.
4. Derſt geren menſche trooſt? 't is ſeker, en geruſter
Den Heere te aenſien. Toont datge ſyt zyn ſuſter,
En niet alleen zyn Bruydt. VVat wilde ſonder pyn
Naer trooſt gaen ſtaen? voorwaer 't en mach, ten kan niet ſyn.
5. Iſt datge wilt verſtaen dat Ryck Godts inder zielen,
Ghy moet eerſt de natuur ghy heel ſterven, en vernielen,
Die oude quae natuur. Iſt datge noch begeert
[b] In 't Paradys te gaen, ô! Maeght ghy moet door 't ſweert.

[a] *Senenſis.* [b] *Gen.* 3. 24.

6. En

6. En waerom ſoude niet? heeft Chriſtus moeten lyden
Om d'eere zynder Naem, wat wilt hem ymandt myden?
O Bruydt, bereydt u ziel, ſiet datge noyt en kreunt,
Maer inder eeuwichyt op Godt Almachtich ſteunt.
7. Tot deſen dach miſchien en hebde niet geleden,
Of luttel: Maer kom hier, bick propheteert u heden,
Het Cruys ſtaet voor u deur: En ſyt niet al te bly;
Het ſal in huys haeſt ſyn: gedenckt dan eens op my.
8. VVeeſt niet te min geruſt, weeſt altyt bly van herten
Draeght gheren, en verdraeght de pynen, ende ſmerten
Van deſe korten tyt. Valt niet te ſwaer? lief kindt
Hier en is niet te ſwaer, iſt datge Godt bemindt.
9. De liefde draget al: Hoe ſwaer, hoe menich vuldich
Dat eenich lyden is, de liefde is verduldich,
En ſterck gelyck de doot. Nempt dan leeſt deſen brief:
Den Inhout kort, en goet is maer een woort: *Hebt lief.*

a *Cant.* 8. 6. S. *Aug.* b S. *Aug. in* 1. *Ioan.* 4. *tract.* 7.

LIEDEKEN.

Cor Parvum eſt, & magna cupit. Vix ad unius Muſi refectionem ſufficere poſſet, & totus mundus ei non ſufficit. Hugo. lib. 3. de Anima.

Het herte is kleyn, ende 't wilt groote dingen. Nouwelyks en ſoud'et aen eenen Kieken dief dienen voor eens te nutten, ende de g'heele werelt en genocht dat niet.

OP DE WYSE: *Coridon ſucht nacht ende dagh.*

VVIe Loopt me daer met ſulcke ſpoet;
Haer aenſchyn is gelyck vol bloet
Onſteken als *Scharlaken.*
My dunckt zy is de Bruydt, : : *bis*
Ja z'is; Zy wilt te werelt uyt;
Hoe ſalz'er uyt geraken?

2. Wat datze loopt, men volchtze nochtans
Zy heyghten af: waer salze toch
De laveniſſe vinden?
Joanna hebde dorſt, :/: bis
[a] Ruſt met Joannes op de Borſt
Van den lieve Beminden.

3. Smaeckt hier de vrucht, proeft hier de vreught,
En ſuyght wat datge ſuygen meught.
Wat ſiede naer de Beken?
Soeckt liever de fonteyn, :/: bis
Dan Beken, die vol modder ſyn,
Vol troubbel water ſteken.

4. Dat water en is nieuwers nut,
Blyft Dochter blyft by Jacobs put;
[b] Waer Chriſtus levend' water :/: bis
Voor eenen erme dronck
Aen de Samaritane ſchonck.
De werelt datze tater.

5. Syn alle Creaturen goet,
Veel beter, dieze leven doet.
Ah? deſe leeghe ſaken
En ſullen u voorwaer, :/: bis
Al leefde ghy noch duſend' jaer,
Noyt ſaligh konnen maken.

6. En draeght u haer getier niet aen,
Maer blyft in u voornemen ſtaen.
Nu vrinden, nu gaet henen,
En quelt haer toch niet meer: :/: bis
Zy ruſt in onſe lieven Heer.
Haer maeghſchap is verdwenen.

a *Ioan.* 13. 23. b *Ioan.* 4. 10. *S. Auguſtin.*

Een ander voor J.E.V.B. Religieuse.

De Virginibus præceptum Domini non habeo: consilium autem do. 1. ad Cor. 7. 25.
Van de Maeghden en hebbe geen gebodt des Heere; maer geve raedt.
Flos est ille Ecclesiastici Germinis.... Illustrior portio gregis Christi. S. Cyprian. de Discipl. & habitu Virg.
Dit is de blomme des Geestelycken Wasch, het vermaerder deel van de Cudde Christi.

OP DE WYSE: *Als voren.*

GEdenkt den eersten tyt als Godt de menschen paerde
In't eertsche Paradys, hy sey: [a] Vervult de Aerde.
Hier sien ick het verschil, dat tusschen uws gelyck
O! Maeght te vinden is, en tusschen't houwelyck.
2. [b] Het Houwelyck vervult het Aerteryck; maer trouwen
De Rynichyt vervult het Hemelryck. Laet houwen
Die willen, ick verkies den Maeghdelycke staet;
VV'en moeten niet: nochtans het is den beste raet.
3. De Maeghdom is een blom veel beter dan veel schatten,
En alle't synste gout. Die't vatten kan, macht vatten.
Al waerde, wiegy syt, de rest van uwe stam,
Ick raed' u, syde wys, blyft Maeght, en volg'et Lam.
4. De Maeghdom is gewis de Koningin der deughden:
De Moeder van den Heer, den Oorspronck van de vreughden;
De Suster, en vrindin van d'Engels, het Ciraet
Van Godes kerck; gelyck by [c] Cyprianus staet.

a *Gen.* 1. 28. b *Glossa Interlin.* c *Lib. de Discipl. & habitu Virg. cap.* 2.

Een 5. De

5. De Maeghdom is den horn' van alle goet. Deus werel,
Gaet henen; ick verkies die koſtelycke Perel:
[a] Die Chriſtus onſen Heer in 't Evangelie wyſt,
En in de rechte ſchol' de Godts geleerthyt pryſt.

6. Is 't datge dien ſchat wel draeght ô *vander Beken*
Hier ſullen trooſten noch, en ſoeticheden leken;
Die niemandt en begrypt, dan alleen dieze ſmaeckt:
Die uyt een volle Borſt de werelt heeft verſaeckt.

7. Men vindt'er, die z'alleen maer hallef en verſaken,
En daerom oyt oprecht geen ſalvingen en ſmaken.
[b] Godt wille't hert al heel, en make't innich bly,
Als't ſonder valshyt is; ô Maget gelyck gy.

8. Nu Maeget weeſt gegroet, al hebde wynich jaren,
De wyshyt en vereyſt niet altyt gryſe haren:
U daden wyſen't uyt. Nu Maget weeſt getrouw
Tot in de doot; ick hop, den Heer is oock met ouw.

a *Matth.* 13. 44. *S. Thom. de Regim. Principum. l.* 3. *c.* 62.
b 3. *Reg.* 3. 26. *Gilbert. Abbas ſerm.* 11. *in Cant.*

LIEDEKEN.

Amor ſingularis conſortem non recipit. Divinus Amor ſingularis eſt, non recipit conſortem Amorem mundi. Richard. vict. lib. 4. de Contemplat. cap. 15.

De lieſde die is ſonderlyck, en nempt niet aen eenich geſelſchap. De Goddelycke lieſde is ſonderlyck, zy en nempt niet aen tot geſelſchap de lieſde des werelts.

OP DE WYSE; *Grand Roy dont la valeur.*

ALs ick u vind' ô! Heer
Myn Godt, 'k en ſoeck niet meer.
Een ander ſoeck vermaeck in dingen, die verdwynen;
Die alle aen de uytverkore Bruyt
Maer en ſyn enckel pynen.
* Myn lieſde is gekruyſt; ick lagh de werelt uyt.

* *S. Ignat. Mart.*

2. Haer

2. Haer Dienaers maken twiest
Om gelt, om niet; die't wiest,
En blever niet een uyt. Myn lieve Cameraden,
En luystert niet, al maeckt ze ryck geluyt.
Hoort eens, wil ick u raden:
Die Godt heeft, heef't het al. Ick lagh de werelt uyt.

3. Dat niemandt my brayeer;
Ick dien een machtich Heer,
[a] Den Eersten, en Lesten van alle Creaturen;
Die Hemelryck, noch Aertryck en besluyt;
Zyn Ryck sal eeuwich duren;
[b] En hy is mynen vrindt: Ick lagh de werelt uyt.

a *Apocal.* 1. 17. b *Cant.* 5. 6.

Een Ander voor J. M. S. Bekeerde tot't Geloof.

Elegit nos in Ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti ad Ephes. 1. 4.

Godt heeft ons verkoren in Christo voor dat maecksel der werelt, om dat wy souden wesen hyligh.

Non ergò quia futuri eramus, sed ut essemus. S. August. de Prædest. Sanct. cap. 18.

Niet dan, om dat wy't waren te werden; Maer souden werden.

OP DE WYSE: *Als voren.*

MARIA heeft Godt u, hebt gy Godt dan gevonden?
Sydy ontkomen 't diep der ketteren afgronden,
En menich dwalingen? sydy gekomen by?
Die hier te prysen is, dat's Godt eerst, daer nae gy.

2. Godt, * die u sterckelyck uyt vele heeft verkoren,
En soetelyck gevrydt; of anders waert verloren:
Gy, die om het Geloof verlaten hebt u landt,
Vergeren u bedryf met ryp, en goet verstandt.

* *Sap.* 8. 1.

3. Gy

3. Gy kompt wat later: Maer noch tyts ghenoch.
[a] Deleſte
Syn dickwils in Godts ſin de eerſte, en de beſte.
Twee Suſters gaen u voor, gy volght van achter aen;
Maer kuntze met goe hulp noch wel te boven gaen.
4. Wy loven uô [1] Godt, wy prediken u gaven,
Die d'uwe toch wel weet te brengen in de haven
Van ſekerhyt. Dit is u eyge ware leer:
Gy kent wie d'uwe ſyn. [b] O ſoet, en rechten Heer!
5. Die goet ſyt, wiên gy wilt. Die Simon hebt gevangen,
Die [c] Petrus hebt aenſien, en Judas laten hangen:
En aengenomen [d] Ruth, als Orpha weder ginck;
En diergelycke meer, en veel. O! wonder dinck.
6. Dit is u groote macht, u hulp, en uwen ſegen,
Die altoos Meeſter blyft; daer niemandt en ſal tegen.
En [e] Lydia gelooft, als gy haer t'herte raeckt:
En [f] Sunach loopt u naer, als zy u geuren ſmæckt.
7. Dit is u ſtercke handt, die [g] Saulus heeft geſmeten
Van boven neer ze Peert, verlicht, en laten weten
Wie gy waert, en gemaekt van eenen wolf een ſchaep,
Een uytverkore Vat, een aldertrouwſte Knaep.
8. Dit is u hooge kracht, die [h] Levi heeft getrocken,
En andere met hem; maer veel meer by de Bocken
Gelaten. Kendt lief kindt; dit is het ſoet gewelt
[i] Dat Jacob (en oock u) voor Eſau heeft geſtelt.
9. Maria ſyt getrouw, van alle eeuwicheden
O! uytverkore, niet van giſteren, of heden.
Godt heeft u uyt gekipt uyt duſenden, op dat
Gy eenmael werden ſout, en blyven zyne ſtat.
10. Myn Dochter ſyt getrouw, dat Godt in u mach
woonen,
En gy in Godt; hy ſal u geven, ende loonen

a *Matth.* 20. 16. b *Pſal.* 24 8. c *Luc.* 22. 61. *S. Ambroſ. lib.* 10. *in Luc.* d *Ruth.* 1. 14. e *Actor.* 16. 14. *S. Proſper.* f *Cant.* 1. 3. *S. Auguſt.* g *Actor.* 9. 4. *S. Aug. quæſt.* 2. *ad Simplician.* h *Matth.* 9. 9. *S. Hieron. lib.* 1. *Comment. in Matth.* i *Malach.* 1. 2. Een

Een yſere geloof, een hope t'aller tyt,
Een liefde boven al tot inder eeuwichyt.
11. VVat moet, en wil ick u voor 't leſte noch doen weten?
Een ſingen maer alleen; en wilt toch noyt vergeten,
Die u geholpen heeft uyt de verkeerde baen,
Maer bidt, dat hy ſoo wel, als gy blyfſeker gaen.

LIEDEKEN.

Iſte Deus meus, & glorificabo eum. Exod. 15. 2.
Chaldeus vertit: Ædificabo ei ſanctuarium.
Den Heere is mynen Godt, en hem ſal ick loven, en maken een Heylige Plaetſe.

OP DE WYSE: *Van 't voorgaende.*

KOm al, kom ſinght tot eer,
En lof van Godt den Heer
Een liedt van danckbaerhyt; die my naer ſoo veel jaren
Heeft laten ſien, en werden zynen roof:
Die my heeft doen verklaren
Den ware rechte wegh, de grondt van het geloof.
2. Die ſonder myn verdienſt
M'ontfanght in zynen dienſt;
Hem wil ick in myn hert een Tabernakel maken:
VVant hy is mynen Heer, en mynen Godt,
Die my alree laet ſmaken
De vreught van zyne min, en vrucht van zyn gebodt.
3. Laet gloeyen myn gemoet
O! die my leven doet,
Laet branden myn verſtandt in u, en al myn ſinnen.
'Ken ſal niet vreeſen, wat de Duvel baſt;
Dus wil ick gaen beginnen.
Maeckt gy my maer aen u, en aen den hemel vaſt.

Een

Een Ander voor H. G. S. Carthuyſer.

Loquebatur autem Dominus ad Moyſen facie ad faciem. Exod. 33. 11.

Den Heere ſprack Moyſes aenſchyn aen aenſchyn.

Habet Dominus Ieſus, qui quaſi ad faciem ſibi miniſtrant; puta Monachos & Virgines: habet alios, quaſi in agro ſibi ſervientes; puta ſaculares. S. Hieron. in Pſal. 133:

Den Heere Jeſus heeft die hem gelyck aenſchyn aen aenſchyn dienen, peyſt Monicken en Maeghden; heeft andere, hem dienende gelyck in 't velt: peyſt wereltſche Lieden.

OP DE VVYSE: *Als voren.*

IN dien goude tyt, doen Adam is geſchapen,
En in Godts hof geſtelt, is hy geruſt gaen ſlapen:
[a] Daer quamp een Vrou tot hem uyt hem, dit was de Vrou,
Daer Adam alle goet, en Godt om laten wou.

2. Den ſotte Man en dorſt zyn Eva niet bedroeven,
Hy wou gaen loopen, en met haer den Appel proeven.
De menſch liep voor, Godt naer. Godt riep gelyck met druck,
Waer Adam was? en dit was eenigh zyn geluck.

3. [b] En hadde Godt terſtondt ſoo krachtich niet geſproken,
Den moyernackte Menſch had' zynen hals gebroken:
Godts Woordt heeft hem gevadt. O! goedertire Woort!
[c] Daer Petrus Godt af danck', dat hy 't ook heeft gehoort.

a *Gen.* 2. 22. *S. Auguſt. lib.* 11. *de Gen. ad Litt. cap.* 42.
b *Gen.* 3. 9. *S. Iren. l.* 5. c *Matth.* 4. 19.

4. Den

4. Den ermen Viſcher ginck by daghen, ende nachten,
En viel oock menichmael in putten, ende grachten;
Tot dat den Heer hem riep. Doen liet hy 't alle gaer,
En volghde op die ſtondt den Menſche-viſcher naer.
5. Wy hebben altemael van Eva leeren ſnoepen:
Maer geluckſaligh menſch, die Chriſtus heeft geroepen!
Wy hebben oock verſtant te viſſchen vroegh, en laet:
Maer geluckſaligh menſch, die zynen roep verſtaet!
6. Ick ſegghe, wel verſtaet. De lieden hebben ooren;
Maer naer Godts woordt, ſoo 't hoort, en willen zy niet hooren.
Den wegh is al te engh, de poort is al te nouw:
Godt moet gewelt ſchier doen, daer ymandt volgen ſouw:
7. Dat's u, dat's u geluck, die ſterckhyt hebt gekregen,
O jongen Bruno's ſoon, Godt geef u zyne zegen:
Om in, en voort te gaen den geeſtelycke Padt,
Die u mach leyden naer Jeruſalem de ſtadt.
8. Hoe ver ſyn wy van een! wy woelen inder eerden:
Ghy ruſt in 't Paradys. Wy viſchen ſonder weerden
In deſe bitter zee, en zeylen leegh, en hoogh,
En blyven in verdriet: u ſchip dat is op 't droogh.
9. Wy ſteken ons gemoet aen hagen, en aen hegghen:
U bed' dat is bebloemt. Maer mach ick noch wat ſegghen?
Och! ſiet! ſiet toch voor u. Ghy ſyt noch teer, ſchoon blom:
De werelt ſtaet in brandt. Och! en ſiet toch niet om!
10. Heeft Vader Abraham eens ſonder te verbranden
Gomorrha ſterrelinx, en Sodoma ſien branden:
W'en ſyn geen Abrahams. [a] Vrou-loth was al te-ſtout,
Die daerom oock in ſteen veranderde in ſout.
11. Haer quaet dien' u tot goet. laet achter allegader,
Dat achter weſen mach, en Moeder, ende Vader.

a *Gen.* 19, 26. *Dionyſ. Carthuſian.*

De werelt ſoeck', en volgh, vervolgh al dat zy ſiet:
U ryck, u hop' en is van deſe werelt niet.
12. VVat is 'er immers met de werelt al bedreven?
Veel beter is het u in eenichyt te leven.
Hier ſpreckt Godt mondt aen mondt, hier ſpreckt Godt hert aen hert
Verhole woorden, die 't vlees niet gewaer en wert.
13. Vrindt ſyt te vré. Voorwaer, g'en hebbe't niet verloren:
[a] Het beſte deel dat heeft Maria toch verkoren.
VVegh Martha, wegh gewoel. Het is een ander ſaeck,
Daer gy, maer beter gy, en ick veel werckx af maeck.
14. VVat vindtmen onder 't volck, dan quellingen, en ſorgen?
Ghy ſietze lacchen: Maer de perſſe leyt verborgen.
O! dwaes, die loopen naer, en ſoeken nacht, en dach,
Dat maer ontruſten kan, en niet by blyven mach.
15. Om eenen korten tyt en ſoo veel moeten lyden!
En ſoo veel moeten doen! Zyn herte te verblyden
In eenen puren niet! Dat's waer Beminde neef,
Dat's waer, dat ick u ſegh, en ſoo waer als ick leef.
16. Het gene dat alhier de ſonne mach beſchynen,
Sal noch voor ons miſſchien, doch met ons eens verdwynen.
O! werelt u genucht en acht ick niet een ſier.
[b] Ghy heft u dienaers op, en werptze in het vier.
17. Geluckiger is hy, die tegen u verbolgen
U laet, eer g'hem verlaet: Ick wenſche hem te volgen.
Nu Bruydegom gaet heen, ghy ſyt wys dat gy vliedt:
Nu Bruydegom gaet heen, en ſinckt ons een nieuw liedt.

a *Luc.* 10. *v.* 42. *S. Auguſt. ſerm.* 27. *de Verb. Domini.*
b *D. Cyprian. Epiſt. ad Donat.*

LIE-

LIEDEKEN.

Qui carnalia pro ſalvatore dimiſerit, Spiritualia recipiet.
S. Hieron. lib. 3. in Matth. cap. 19.
VVie verlaten ſal hebben de ſinnelycke dingen, die ſal ontfangen de Geeſtelycke, oft hemelſche.

OP DE WYSE: *Den Engel van boven.*

HOort wonder dingen: Vier Jongelingen
Die gaven elck een trouw;
Dry Godt, een aen de vrouw.
Daer wert gevraeght, VVie meeſt verdraeght?
O! ten is noch Capucin,
Noch Carthuyſer, noch Minin.
2. VVy moeten vaſten, En dragen laſten:
Maer waerom ſiet gy t' half?
Geen wonde ſonder ſalf.
VVy hebben pyn: Maer oock de wyn.
Geenen arbeyt ſonder loon:
Bruno gy ſyt *Bruyn*, maer ſchoon.
3. VVegh ydel ſinnen: VVy hebben't binnen
Al beter alſmen ſiet.
Vrindt en beklaeght my niet.
Ick ben ſeer wel Hier in myn Cel.
Adieu, adieu Vaders huys:
Ick ben liever in myn Cluys.
4. Hier woonen deughden, En ware vreughden,
Maer die hy niet en ſmaeckt,
Die naer het vlees noch haeckt.
Den ſoeten Heer, Is al te teer.
VVilde ſien de lieve Bruydt,
Moyſes doet u ſchoenen uyt.
Niemandt kan t'ſamen Voeren twee namen.

a 8. *Bernard.*

Is Christus uwe Vaer
VVat volghdy [a] Bäal naer?
O kloeck soldaet, Soeckt goet, of quaet:
Dient de Geest, of dient het Vlys:
Maer hem, raed' ick, sydy wys.
6. Den Heere dienen, Dat is verdienen.
Maer die de werelt dient,
VVat is't dat hy verdient?
Siet g'heel haer ryck [b] En is maer slyck.
Cæsar daerom vecht, en hoidts:
Gy syt wyser Dienaer Goidts.
7. De menschen dwalen, Die blyschap halen,
Daer geen, of wynich is:
[c] Gelyck de Soon van Cis.
Die om de smert Van zyn droefhert
David ded' de Cyther slaen;
Maer hy was'er qualyck aen.
8. [d] De lieden singen, De lieden springen,
En soecken tyt verdryf
Voor een jaer vier, of vyf.
Zy meynen al, Dat duren sal:
En in eenen oogeblick
Vallen zy in't vyandts strick.
9. De menschen houwen, De menschen trouwen,
Maer houwelycke staet,
Men weet wel hoe dat gaet:
Een druppel wyn, Een ton azyn:
[e] Corte blyschap, langh verdriet,
Dat is Venus, anders niet.
10. Met meerder lusten Mogen wy rusten
Ver buyten dat gewoel:
Ick spreeck, gelyck ick voel.
Myn ziele smelt Van soet gewelt.
Die wil proeven wat ick segh,
Volgh my: siet dit is de wegh.

a 3. *Reg.* 18. 21. b *Exod.* 1. 14. *Steph. Cantuar. apud Tilm.*
c 1. *Reg.* 16. d *Iob.* 21. 13. e 1. *Cor.* 7. 28. *Boët. de Consol.*

Een Ander voor J. J. M. H. Beggynken.

Sic currite ut comprehendatis. 1. Cor. 9. 24.
Loopt alsoo, dat ghy verkrygen meught.
Ibi Christiane fige tui cursûs profectûsque metam, ubi Christus posuit suam. Factus est, inquit Scriptura, obediens usque ad mortem, S. Bern. Epist. 254. ad Garin.
Stelt ô! Christe mensch daer het eynde van uwe loop, ende van uwen voortganck, waer Christus t'zyn gestelt heeft. Hy is (seyt de Schrifture) gehoorsaem geworden tot de doot.

OP DE VVYSE: *Als voren.*

BEminde die verlanght den Heere te behagen,
Kom hoort, door zyne hulp hoe dat ghy u moet dragen.
Een rechte meyninge, die noyt verandert wert:
Dit is dat hy vereyscht; [a] lief kindt geeft my u hert.
2. Om daer op myn [b] signet, en liefde in te printen,
En om dat oock in my, als olyf-boom te inten.
Niet anders en begeert van u die Majestyt,
Als dat gy hem bemindt, en dient in desen tyt.
3. Niet gelyck sommige, die soo 't schynt wel beginnen,
Maer hier naer twyffelen, en krygen ander sinnen.
Op wie toch niet en past, het ghen' de waerheyt seyt:
[c] Die volhert tot den eyndt, bekomt de salicheyt.
4. En hebde noyt aenmerckt de soete Bruyt der Sangen?
Haer kleeren syn vergult, en wonderlyck behangen
[d] Met hemelsche coleur. Maer hebde wel aenschout
Tot onder toe: den boordt is puer, en lauter gout.

a *Prov.* 23. 26. b *Cant.* 8. *Cassiodor.* c *Matth.* 24. 13. *S. Hieron. ad furiam Viduam.* d *Psal.* 44. 15.

5. [a] De Bruydegom pryst haer van't hooft tot aen de voeten;
Tot leeringe hoe gy, en ick haer volgen moeten,
En voortgaen in de deught; tot wy sien onse Vrindt:
Die oock de zyne hier ten eynde heeft bemindt.
6. Gaet dan, Begyncken gaet in Jesus goede weyden,
In Jesus hof, en leert u vande straten meyden.
Doet mynen raedt, en syt te vreden niet met schyn,
Als ander, die maer half schoon, half te prysen syn.
7. Soeckt gy d'oprechte deught; soeckt wel, gy sultze vinden,
En oock de schoone syn, de Bruydt van de Beminden.
Lof Godt, ick ken u hert, en grondt: waer uyt ick gis
[b] Den nieuwe mensch, die naer Godts Beldt gheschapen is.
8. Doet maer u best, en stelt op Godt al u betrouwen:
Den roep die gy nu volght, en mach u noyt berouwen.
Gy loopt met vele in een strydt-plaets; syde wys,
Loopt soo Beminde loopt, dat gy behaelt de prys.

a *Cant.* 7. 1. *S. Ambros.* b *ad Coloss.* 3. 10.

LIEDEKEN.

Iacob vidit scalam de terra usque ad cœlum, & desuper innitentem Dominum; ut lassis manum porrigeret. S. Hieron. ad Julian. Amic.

Jacob heeft gesien een leere van d'aerde tot den hemel, ende den Heere daer op lenende van boven; om de handt uyt te reycken aen de vermoeyde.

Op de Wyse: *Objet dont le Charmes si doux.*

1. Ick danck, en lof' u mynen Heer,
Die my de werelt doet versaken.
Ick sien in dese plaets een leer,
Waer lancx ick tot u mach geraken.

Lendt

Lendt gy maer op de leer, en let op my;
Op dat ick niet en dâl' :/: aen d'een of d'anderzy.
2. En reckt uyt uwe handt ô ! Godt,
Als gy siet, dat ick moe sou werden;
En geeft my smaeck in u gebodt,
In mynen roep, en oock 't volherden:
[a] En keert u ooge niet van een, die soeckt
Te komen op het sop :/: en uwe hulp versoeckt.
3. Door u brenght my tot u, die syt
[b] De wegh, de waerheyt, en het leven.
O JESUS myne salichyt,
En hop', tot u werd' ick gedreven.
Ick wil dan sien, en naer 't exempel doen,
[c] Dat gy bewesen hebt :/: my tot leer, en rantsoen.
4. Wat hebde niet gedaen voor my!
Ick sien u aen een galge sterven.
Dus wil ick leven oock voor dy,
Al waer geen hemelryck te erven.
Maer als gy self my tot een spyse wert,
Wat mach, of sal ick u :/: min geven als myn hert?
5. Myn hert, en lichaem me, dat geef
Ick u voor dusende offranden,
En eens voor soo langh als ick leef,
Om in u liefde te verbranden.
Doch helpt gy my, en geeft my uwe vrees;
[d] Op dat ick noyt van u :/: en wycke naer het vlees.

a *Levit.* 26. 9. *Origen. hom.* 16. *in Levit.* b *Ioan.* 14. 6. *D. Leo serm.* 16. *de Passione.* c *S. Augustin. serm. de Catechysmo.* d *Ierem.* 32. 40.

Liedeken voor J. E. B. Beggynken.

Egreſſa eſt autem Dina. Gen. 34.1.
Dina is uytgegaen.
Foris vagentur virgines ſtultæ: Tu intrinſecus eſto cum Sponſo. S. Hieron. ad Euſtoch.
Dat herrewaerts, en derrewaerts ſweven de dwaſe Maeghden; Blyft gy van binnen met de Bruydegom.

Op de Wyse: *Als voren, Van de ſeven Gaven des H. Geeſts.*

WIe kompt ons hier aen getreden
Netter als een Tortelduyf?
Soeter als een rype druyf,
Wyſer als de Maeghden heden,
Schoonder als het volck van Geth?
't Is, het is Eliſabeth:
2. Chriſti Bruydt mach ick u pryſen,
Ick groet u met blyder ſtem
Dochter van Jeruſalem:
Maer mach ick u onderwyſen
Sonder ſtooren uwe wegh,
Hoort toch, hoort eens wat ick ſegh.
3. Heden gaedy ſeker varen
Uyt de werelt in een hof.
(Begga dit is uwe lof)
Wildy uwe glans bewaren,
[a] Sluyt, en ſlaet u hofken gae
's Mergens vroegh, en ſavondts ſpae.
4. Souwen al u vruchten duren,
En u vreughden, Jonge boom
Houdt u ſinnen in den toom;

[a] *Cant.* 4. 12. *S. Thomas.*

Houdt

Houdt u tacken in de muren:
Want geloof my, op de ſtraet
En is niet, dan alle quaet.
5. [a] Dina ſwierde eens te voren,
Of ter zyden onbekent:
Maer ons Dina uyt haer Tent
Heeft haer blommeken verloren.
[b] Binnen is de ziele vry;
Buyten daer verlieſen wy.
6. Laet dan alle Creaturen.
Chriſtus zy al uwe wenſch:
Oeffent uwen g'heele menſch
In hem ruſten, in hem ruren.
Chriſtus, en zyn hyligh Cruys
Zy u hof, en zy u huys.
7. hier ſyn ommers veel zaletten:
Voeten, handen, waer wy ſien
Staen al open voor de lien.
Hier op moeten wy wel letten,
En geweldigh allegaer
Volgen onſe Meeſter naer.
8. Sou het Bieken honich malen,
En verſtandich op zyn maet
Timmeren den honich-raet;
Die moet zy gaen vlytich-halen,
Herwaerts, derwaerts, overal,
Waer zy blomkens vinden ſal.
9. Suyver herte ſyt te vreden,
En gaet niet te wyt van hier;
[c] Jesus is een hovenier:
Siet in alle zyne leden
Is hy bloedich: zyne Naem
Is oock [d] blommich, en bequaem.

a *Geneſ.* 34. *v.* 1. *S. Martinus apud Sulpitium Dialog.* 2.
b *B. Nilus Diſcipulus S. Chryſoſtomi.* c *Ioan.* 20. 15.
d *Nazarenus.*

10. Al hadt ymandt hondert monden,
Hondert duſendt monden, och!
Hier is honich-douw genoch.
Suyght, ſuyght Bieken, ſuyght dees wonden;
Proeft, en ſmaeckt hoe ſoet gewis,
Ah! hoe goet dat JESUS is.

EYNDE.

BLADT-WYSER.

VErlanghen naer de Menſchwoordinghe des Sone Godts. Fol. 7
Verlangen tot de Heylige Communie. 9
Verlangen tot de klare genietinge Godts. 10
Op de Gebort-dagh ons Liefs Heere. 12
Kom lief zielen laet ons gaen. 14
Ey! ſiet 't Lamhen Godts daer liggen en kermen! 15
Hoe veel ô! Heer hoe veel ſyn u bermhertigheden! 16
Op Heylige Dry Koningen dagh. 17
Van den Heyligen Naem IESVS. 19
Op onſe Lieve Vrouwe Purificatie. 21
Op den Heylige Vaſten. 22
Op de Feeſte van Paſchen. 25
Op de Feeſte van't Heyligh Cruys. 28
Op de Feeſte van Sincxen. 34
Vande ſeven Gaven des Heyligks Geeſts. 36
Op de Feeſte van d'Alderhylighſte Dryvuldighyt. 38
Op de Feeſte van Alderhyligen. 40
Vande acht Saligheden. 43
Op de Feeſte van alder Zielen. 44
Vande Memorie des Doodts. 47
Vande Eeuwige Pynen der Verdoemde. 48.
Van den tijt wel waer te nemen. 52
Van d'Ellende deſes Levens. 54
VVegh vrolyck maeghſchap der Poëten. 58
Vande Sonden. 62
Van de Peryckelen te ſchouwen. 64
Van de Bekeeringe der ſondige ziele. 66
Begeerte der Ziele tot Godt. 67
Van de Eenichyt. 69
Van d'inwendige Duyſterniſſen. 72
VVaer blyfde ſoeten Heer. 74
Van d'inwendige Verlichtinge. 76
Van de Eenichyt der Meyninge. 78

Van

BLADT-VVYSER

Van de Geeſtelycke Blyſchap. 79
Quelinge der Minnende Ziele. 81
Van de Danckbaerheyt. 82
VVenſch der Salicheyt. 84
Op de Feeſte van het Heyligh Lichaem ons Heere. 85
Op de Feeſte der Viſitatie vande H. Maeght Maria, en Moeder Godts. 97
Op de Feeſte van de Hemelvaert van Maria. 101
Van den H. Engel Bewaerder. 104
Van den H. Ioſeph Bruydegom van Maria de Maget, en Moeder Godts. 106
Van de H. Moeder Anna. 108
Van den H. Seraphinſche Franciſcus. 109
Van den H. Auguſtinus. 110
Van den H. Ignatius de Loyola. 111
Van den H. Dominicus. 112
Van den H. Bruno Inſtelder der Carthuyſers. 113
Van de H. Maria Magdalena. 115
Van de H. Catharina, Maeght ende Martelerſſe. 116
Geeſtelyck Dicht voor I. E. N. Begynken. 117
Lof-dicht voor I. I. S. Begynken. 120
Een ander voor I. E. V. B. Religieuſe. 123
Een ander voor I. M. S. Bekeerde tot 't Geloof. 125
Een ander voor H. G. S. Carthuyſer. 128
Een ander voor I. I. M. H. Begynken. 133
Liedeken voor I. F. B. Begynken. 146

EYNDE.